

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

DATABLAD/UTFYLLENDE INFORMASJON FOR HVERT TILTAK

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

INNHOLDSOVERSIKT

Tiltakspakke 1 – Blåsjøområdet	3
Kart	4
Datablad	6
Tiltakspakke 2 – Sørrområdet Setesdal-Ryfylke	28
Kart	29
Datablad	30
Tiltakspakke 3 – Hovden mot Suldal, Vatnedalen og Haukelifjell	45
Kart	46
Datablad	47
Tiltakspakke 4 – Bjørnevatn	59
Kart	60
Datablad	61
Tiltakspakke 5 – Sikre funksjonelle trekk mellom villreinområder	66
Kart	67
Datablad	68
Tiltakspakke 6 – Overordnet Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei	74
Datablad	75
Tiltakspakke 7 – Kunnskapsbehov	108
Datablad	109
Tiltakspakke 8 – Overordnet nasjonalt	115
Datablad	116

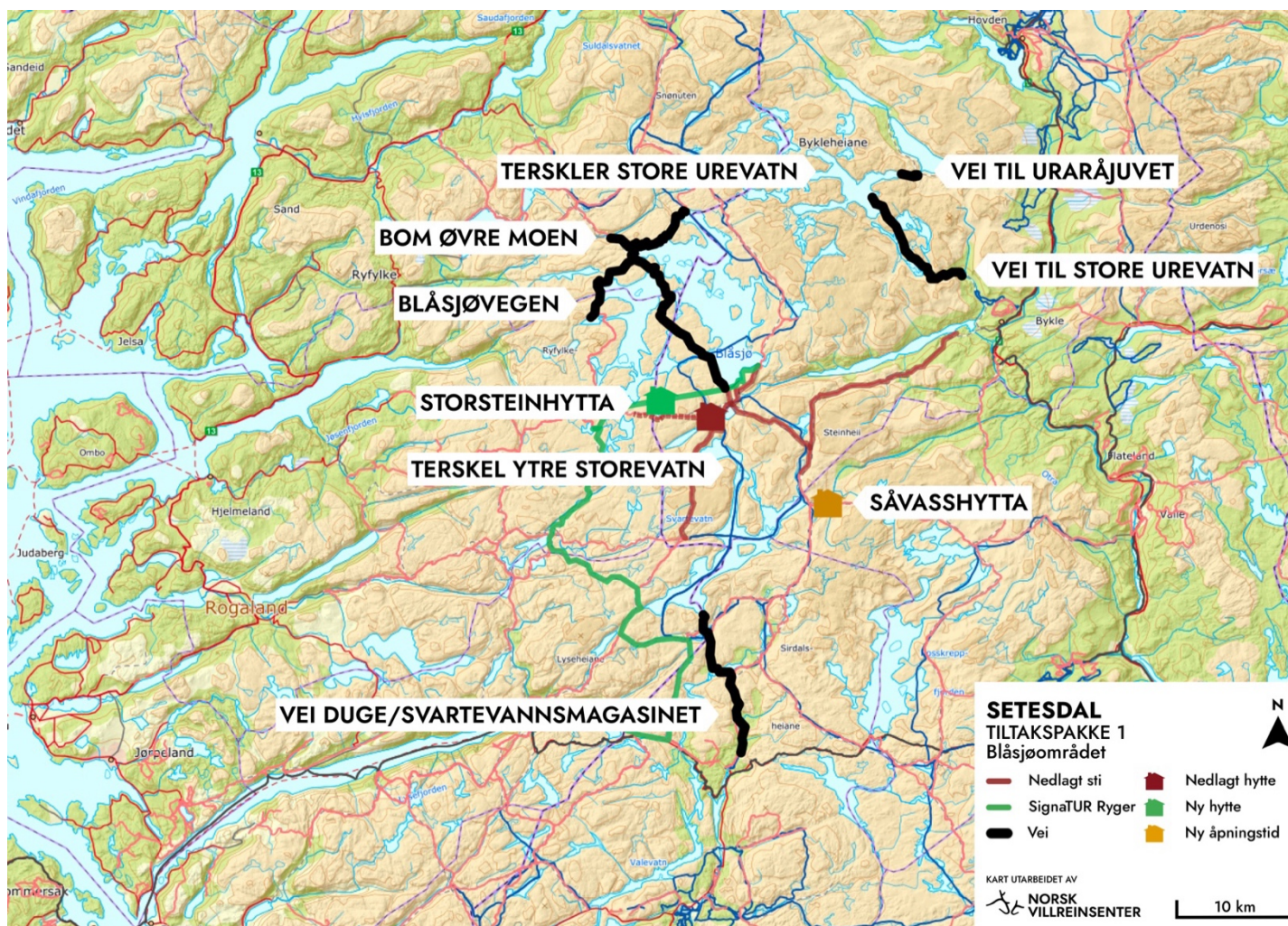
Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

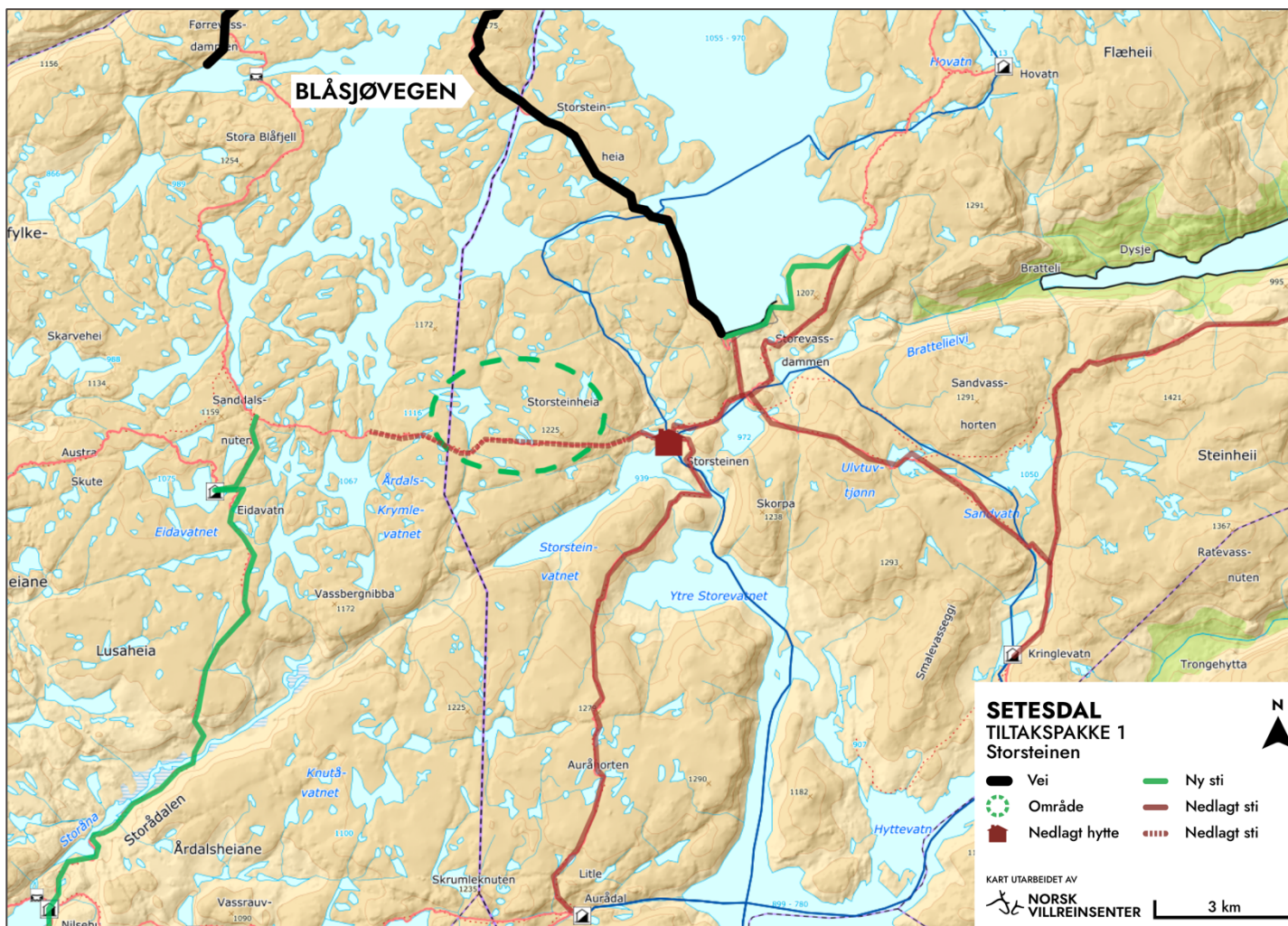
TILTAKSPAKKE 1 – BLÅSJØOMRÅDET

KART

BLÅSJØMRÅDET

STORSTEINEN

DATABLAD

Tiltakspakke 1 – Blåsjøområdet

T1.1: STENGE BLÅSJØVEIEN VED ØVRE MOEN FOR ALLMENN MOTORISERT FERDSEL.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Blåsjøveien starter ved Gullingen/Mosvatnet der den tar av fra fylkesvei 4702. Avstanden inn til Oddatjørndammen ved Blåsjø er snaue 30 km. Sør- vest for Oddatjørndammen deler vegen seg med en veg mot Førreskarddammen og Førrevassdammen, og en vei som går sørover mot Storevassdammen sør i Blåsjø. Ved Oddatjørndammen går det også vei østover til Skreivasskleivane.
Bruk av veien/området:	Den leder ulike brukergrupper til helt sentrale deler av villreinområdet. Dette gjelder både biltrafikk, syklist og fotturister. Det er også flere båt-utsett tilknyttet anleggsveiene.
Målområde i tiltaksplanen:	2, 3a, 4 og 5
Kritisk periode:	Barmarksperioden og når anleggsveien(e) evt er brøytet
Konflikt/forstyrrelse:	Kraftmagasinene representerer i seg selv en kraftig barriere for villreins ulike sesongtrekk i Setesdal Ryfylke. I tillegg er store arealer med beiteområde neddemt. Den menneskelige ferdselen i området blir også økt som følge av lettere tilgang pga veien, Dette medfører at viktige beiteområder, spesielt på vestsiden av magasinet, blir nå lite brukt av villrein. I tillegg har trekkpassasjen nors-sør over Gyvassfjellet/Steinbuskardet nærmest gått ut av bruk, slik at vilreinområdet i praksis er delt i to.
Driftsregime pr. dato:	Allmennheten har pr i dag fri tilgang til Oddtjørndammen, Førrevassdammen og Skreivasskleivane (barmarksperioden). Anleggsveien mot Storevassdammen er stengt med bom ved Venehei og Beinlei.
TILTAK	
Tiltak:	Prosjektgruppa (PG) anbefaler å sette opp bom på Blåsjøveien ved Øvre Moen. Bommen skal være åpen for alle i perioden 19. august til 1. oktober (villreinjakta). Det vil fortsatt gis tilgang for grunneiere, beitelag, regulant mv. nærmere definert i vedtak i NVE av 2.6.2020, senere stadfesta av OED 7.12.2020. Gjennomføring av dette vil gjøre at noen av tiltakene anbefalt lenger inn i området blir overflødige. Tiltak knyttet til åpning av tunellen Øvre Moen - Oddatjørndammen og stenging for sykling forbi bommen ved Beinlei vurderes fortsatt som viktig for ytterligere reduisering av forstyrrelser i området.
Effekt for villrein:	Stor effekt. Reduserer antallet mennesker med enkel tilgang til viktige sommerbeiteområder i nord-vest. Flytter stopp-/startpunkt for gjennomreisende, syklist og fotturister. Vil være et effektivt for å redusere ferdsel videre ned mot Steinsbuskardet og Storsteinen.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer. Setesdal Ryfylke klassifiseres til dårlig kvalitet for funksjonelle trekkpassasjer.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	Området omkring Blåsjø er et av de områdene som trekket er mest redusert.
Sees i sammenheng med:	Øvrige foreslåtte tiltak i området, som åpning av tunnel og forbud mot sykling fra Beinlei og ned til Storevassdammen. Samt andre tiltak knyttet til å redusere ferdsel i Storsteinen-Steinsbuskardet området
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Ferdsel på og ut ifra Blåsjøvegen som hinder for villreintrekk over veien og bruk av beiteområder på begge sider av veien.
Kostnad for tiltak:	Oppsett av bom. Ca Kr 50.000.-
Forslag finansiering:	Statkraft
Negative virkninger av tiltaket:	Færre får tilgang med bil/sykkel inn mot dette området.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statkraft

T1.2: ÅPNING AV TUNELL FRA ØVRE MOEN TIL ODDATJØNNDAMMEN FOR ALLMENN TRAFIKK

BAKGRUNN:	
Historikk:	Tunellen ble bygget ifm anleggsarbeidet omkring Blåsjø. Tunellen har vært stengt i lengre tid, og trafikken går nå langs åpen vei i terrenget på utsiden av tunellen. Kraftselskapet skal uansett utbedre tunellen ifm framtidig anleggsarbeid på overføringstunellen mellom Blåsjø og Saurdal kraftstasjon.
Bruk av veien/området:	Ved åpning av tunellen vil en viktig trekkpassasje bli gjenåpnet, forutsatt at veien på utsiden blir stengt.
Målområde i tiltaksplanen:	2, 3a, 4 og 5
Kritisk periode:	Barmarksperioden og når anleggesveien(e) evt er brøytet
Konflikt/forstyrrelse:	Pr i dag går veien utenom tunellen i et trekkområde som reinen trenger for å komme videre vestover.
Driftsregime pr. dato:	Allmennheten har pr i dag fri tilgang til Oddtjønndammen, Førrevassdammen og Skreivasskleivane (barmarksperioden). I tillegg kan man kjøre på vestsiden av Blåsjø, anleggsveien mot Storevassdammen ned til bom veder stengt med bom ved Venehei og Beinlei.
TILTAK	
Tiltak:	Oppgradere og åpne tunellen Øvre Moen – Oddatjønndammen. Tiltaket er tidligere foreslått ifb. konsesjon for Blåfjell pumpe. OED mente (2013) at tiltaket måtte behandles i sammenheng med revisjon av konsesjonsvilkår for Ulla-Førre utbyggingen. Vilkårsrevisjon ble åpna i 2019 og er nå under behandling hos NVE. Tiltaket må forankres i revisjonen og Statkraft må være ansvarlig for gjennomføring.
Effekt for villrein:	Stor effekt. Økt trekkaktivitet mellom Odden og Drakaheia. Bedre tilgang på beiteområder i vest.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer
Sees i sammenheng med:	Øvrige foreslåtte tiltak i langs Blåsjøveien
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Trafikk på veg i dagen gjør det vanskeligere for villreinen å krysse veien. Ved åpning av tunellen, og samtidig stenging av veien rundt, vil trafikken kunne skje uten fysisk forstyrrelse av villreinen.
Kostnad for tiltak:	Kostnadsberegnet for 10 år siden til ca 12 mill.
Forslag finansiering:	Statkraft
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	Vilkårsrevisjon ble åpna i 2019 og er nå under behandling hos NVE. OED mente tunnelen ikke var relevant i forhold til Blåfjell pumpe og viste til at dette måtte tas opp i vilkårsrevisjonen for Ulla Førre. Når Statkraft ikke beskriver tiltaket i sitt revisjonsdokument er dette fordi kommunen ikke har et direkte krav knyttet til tunell, men indirekte er det omtalt slik: «Videre kan det være aktuelt å se på tiltak for å lette villreinen sine trekk andre steder, f.eks. fra Blåfjellområdet til Dyraheio». Saksbehandlar i NVE opplyste tidligere i høst at innstilling ikke kommer i 2023. Det går enda flere år før OED konkluderer. Kraftverksjef for Ulla-Førre bekrefter pr. nov 2023 at det er aktuelt å åpne tunnelen i forbindelse med opprusting av anlegget. Det er pågående dialog om dette med Statsforvalter, NVE osv. Dette kan bli en løsning, men ettersom det det kan ta tid før det blir en beslutning omkring dette, må saken for regulantens del knyttes til vilkårsrevisjonen slik det er lagt til grunn.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Tiltaket må forankres i revisjonen som ble åpnet i 2019, og Statkraft må være ansvarlig for gjennomføring.

T1.3: FORBY SYKLING PÅ ANLEGGESVEIEN INNENFOR BOMMEN PÅ BEINLEI.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Begrensing for bruk av sykkel kan være aktuelt på flere anleggsveier, men synes særlig aktuelt videre fra bommen på Beinlei. Her viser ferdselsdata et betydelig innslag av sykkelbruk, noe som er særlig uheldig gitt den korte avstanden ned til Steinsbuskardet.
Bruk av veien/området:	Omfang noe usikkert.
Målområde i tiltaksplanen:	2, 3a
Kritisk periode:	Barmarksperioden og når anleggsveien(e) evt er brøytet

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Konflikt/forstyrrelse:	Økt ferdsel og forstyrrelse i det sårbare området omkring Steinsbuskardet
Driftsregime pr. dato:	Veien er bommet ved Beinlei, men sykkeltrafikk videre ned mot Storevassdammen.
TILTAK	
Tiltak:	Forby sykling på anleggsveien innenfor bommen på Beinlei.
Effekt for villrein:	Høy. Vil begrense ferdselen ned i sårbare områder i Steinsbuskardet og Storsteinen.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer
Sees i sammenheng med:	Bom ved Øvre Moen (færre vil sykle helt derifra). Logisk oppfølging av begrensningen av biltrafikk.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Forslag finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Turister/STF, Reiselivet
Anbefaling videre prosess:	Hjemmelsgrunnlag usikkert. må sees nærmere på Alternativt må det skiltes ved Beinlei om at videre ferdsel til fots og på sykkel frarådes.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statkraft

T1.4: FORPROSJEKT MED SIKTEMÅL Å GJENNOMFØRE TILTAKET: RESTAURERE TREKKVEI OVER SVARTEVASSMAGASINET MED LANDBRO/TERSKEL VED UTLØPET AV YTRE STOREVATN.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Svært viktig trekk-korridor som ligger neddemt ifm med etableringen av Svartevassmagasinet.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	3a
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	Viktig trekkvei hindret av reguleringsmagasinet
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Etablere forprosjekt med siktemål å gjennomføre tiltaket: Restaurere trekkvei over Svartevassmagasinet med terskel ved utløpet av Ytre Storevatn.
Effekt for villrein:	Ikke prøvd ut før, men potensiale for høy effekt.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

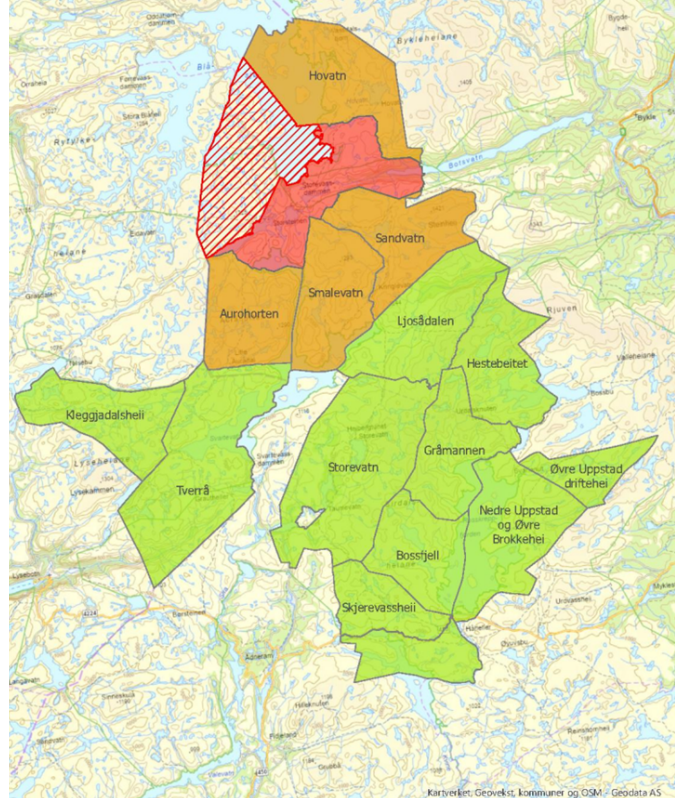
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Høy kostnad. Utreddes i forprosjekt.
Forslag finansiering:	Sira Kvina, Villreinfond, Miljødirektoratet - Naturrestaureringsmidler
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Sira Kvina

T1.5: REDUSERE FORSTYRRELSER FRA VILLREINJAKT I OMRÅDET RUNDT STEINSBUSKARDET - STORSTEINEN

BAKGRUNN:	
Historikk:	I dette området er det Statskog SF og Bykle Fjellstyre som er jaktrettshavere, og det jaktes normalt både villrein og rype i disse områdene.
Bruk av veien/området:	Dette er ett av de mest sentrale trekkområdene for villreinen i Setesdal Ryfylke.
Målområde i tiltaksplanen:	3
Kritisk periode:	Høstperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Stor samla belastning av menneskelig forstyrrelse, som sammen med vannkraftreguleringa utgjør en stor barriere for villreintrekket.
Driftsregime pr. dato:	Dagens situasjon villreinjakt: Statskog har delt sine områder inn i jaktfelt. Ett jaktfelt deles opp i flere jaktperioder og ett jaktlag bestående av inntil seks jegere disponerer sitt jaktfelt i en periode. Det er maksimalt fem jaktperioder i hvert jaktfelt. Jaktlagene har mulighet til å jakte i fem dager. Det er tre dager med jaktpause mellom hver jaktperiode for å la dyrene kunne trekk uforstyrret. I dag grenser fire av Statskog sine jaktfelt mot Steinsbuskard – Storsteinsområdet. Jegere innlosjeres på Statskog sine egne jakthytter. I den perioden hvor det foregår villreinjakt og rypejakt parallelt benyttes hyttene og eventuelt telt i tilknytning til reguleringssone, eller eventuelt turishytter.
TILTAK	
Tiltak:	Redusere forstyrrelser fra villreinjakt i området rundt Steinsbuskardet – Storsteinen ved: Eksisterende to jaktfelt Hovatn Sør og Vassdalstjødn blir slått sammen til ett jaktfelt. Dette vil halvere jakttrykket nord for Steinsbuskardet

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	<p>Jaktfri sone: Innskrenking av jaktfeltene Hovvatn, Sandvatn, Smalevatn og Auråhorten. Ref kartskisse. (rød sone i kart)</p> <p>Innføring av klokkeslettbegrensing: Jaktstart klokken 07.00 og jaktslutt klokken 19.00. Dette vil gjelde Auråhorten, Hovvatn, Smalevatn og Sandvatn jaktfelt.</p> <p>Statskog iverksetter tiltakene fra og med 2023- sesongen.</p>
Effekt for villrein:	Føre til mindre forstyrrelse av reinen i tilknytning til den sårbare trekkpassasjen i Steinsbuskaret
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	Reguleringer for rypejakt i samme område. Tiltak knyttet til Storsteinen og løypenett.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart: Rød: jaktfri sone Orange: jaktregulering Skravert: forvaltes av Bykle fjellstyre	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Jaktfri sone i tilknytning til Steinsbuskaret ble diskutert i GPS-prosjektet uten å komme frem til enighet om en løsning. «Løsningspakken» er et forslag fra Statskog for å imøtekomme ønsket om jaktfri sone fra andre deler av forvaltningen. Det må opprettes en videre dialog med Bykle Fjellstyre i forhold til areal de forvalter. Forslaget er mindre omfattende enn opprinnelig forslag i GPS-prosjektet (dvs. sonen med jaktfredning er mindre), men det er svært positivt at Statskog har gjort en innsats for å finne en løsning, tross uenighet rundt kunnskapsgrunnlaget/ påvirkningsfaktorer i området, og at forslaget vil redusere forstyrrelser fra jakt rundt skaret.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kostnad for tiltak:	Reduserte inntekter for Statskog SF
Forslag finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Vil føre til reduksjon i tilbudet til jegere i regionen, da Statskog er en av få tilbydere på det åpne markedet. Berørte parter: Statskog, jegere
Anbefaling videre prosess:	Det vurderes som svært viktig at begrensning på jakt vurderes og prøves ut, når det samtidig jobbes iherdig med å begrense annen type ferdsel i området. Generelt er det lite kunnskap om effekt av jaktutøvelse på villreins arealbruk, og det bør arbeides for at det blir en grundig evaluering av effekten av disse tiltakene. Statskog iverksetter tiltakene i. og iii. fra og med årets sesong, og ii. fra 2024
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statskog

T1.6: REDUSERE FORSTYRRELSER FRA RYPEJAKT I OMRÅDET RUNDT STEINSBUSKARET.

BAKGRUNN:	
Historikk:	I dette området er det Statskog SF og Bykle Fjellstyre som er jaktrettshavere, og det jaktes normalt både villrein og rype i disse områdene. Dagens situasjon rypejakt: Den samme jaktfeltinndelingen som for villrein benyttes. Jakta starter 10.september og avsluttes normalt 6.oktober. Jaktlagene har seks jaktdager med en pausedag / byttedag mellom hver jaktperiode. Når rypejakta starter jaktes det parallelt villrein og rype i de samme jaktfeltene.
Bruk av veien/området:	Dette er ett av de mest sentrale trekkområdene for villreinen i Setesdal Ryfylke.
Målområde i tiltaksplanen:	3
Kritisk periode:	Høstperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Stor samla belastning av menneskelig forstyrrelse, som sammen med vannkraftreguleringa utgjør en stor barriere for villreintrekket.
Driftsregime pr. dato:	Statskog selger jakt på 5 ulike jaktterreng i området. Ikke rypejakt i 2023.
TILTAK	
Tiltak:	Redusere forstyrrelser fra rypejakt i området rundt Steinsbuskaret. Regulert rypejaktzone i Statskog sine jaktfelt Sandvatn, Smalevatn, Hovatn og Auråhorten. Samsvarer med regulert villreinjaktzone i samme jaktfelt. Fjernet jaktbart areal nord, sør, øst, vest for Steinsbuskaret sammenlignet med dagens jaktfelt. Kun jakt fire av syv dager i uken. jaktstart og jaktstopp klokka 0700 og 1900. Iverksettes fra 2024. I 2023 var det ikke rypejakt i området pga bestandssituasjonen.
Effekt for villrein:	Føre til mindre forstyrrelse av reinen i tilknytning til den sårbare trekkpassasjen i Steinsbuskaret
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Sees i sammenheng med:	Fredningssone og jaktregulering for villreinjakt i samme område. Tiltak knyttet til Storsteinen og løypenett.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Mindre tilbud til rypejegere
Kostnad for tiltak:	Reduserte inntekter for Statskog SF
Forslag finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Vil føre til reduksjon i tilbudet til rypejegere i regionen, da Statskog er en av få tilbydere på det åpne markedet. Berørte parter: Statskog, rypejegere
Anbefaling videre prosess:	Enighet om at det bør foretas en ny vurdering av jaktfredning for rypejakt i hele området, som del av en evaluering av tiltakene i dette området. Iverksettes fra 2024 (ikke åpnet for rypejakt i 2023).
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statskog

T1.7: IVERKSETTE YTTERLIGERE TILTAK FOR Å BEGRENSE FORSTYRRELSE FRA RYPEJAKT I TILGRENSENDE JAKTFELTENE TIL FORESLÅTT JAKTFRI SONE I STORSTEINEN-STEINSBUSKARDET.

BAKGRUNN:	
Historikk:	I dette området er det Statskog SF og Bykle Fjellstyre som er jaktrettshavere, og det jaktes normalt både villrein og rype i disse områdene.
Bruk av veien/området:	Dette er ett av de mest sentrale trekkområdene for villreinen i Setesdal Ryfylke.
Målområde i tiltaksplanen:	3
Kritisk periode:	Høstperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Stor samla belastning av menneskeleg forstyrrelse, som sammen med vasskraftreguleringa utgjør en stor barriere for villreintrekket.
Driftsregime pr. dato:	Statskog selger jakt på 5 ulike jaktterreng i området. Ikke rypejakt i 2023.
TILTAK	
Tiltak:	Iverksette ytterligere tiltak for å begrense forstyrrelse fra rypejakt i tilgrensende jaktfeltene til foreslått jaktfri sone i Storsteinen-Steinsbuskardet området ved å innføre forbud mot rypejakt i alle eller noen jaktfelt (markert orange i kartet) eller innføre en buffersone med jaktforbud rundt den foreslåtte jaktforbudssonen (markert rød i kartet).
Effekt for villrein:	Føre til mindre forstyrrelse av reinen i tilknytning til den sårbare trekkpassasjen i Steinsbuskaret
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	Fredningssone og jaktregulering for villreinjakt og rypejakt i samme område. Tiltak knyttet til Storsteinen og løypenett.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Flertallet i prosjektgruppa ønsker ytterligere tiltak for å redusere rypejakt i området Storsteinen-Steinsbuskardet. Et mindretall mener man først bør evaluere effekten av tiltakene som er foreslått iverksatt, før ytterlige begrensinger vurderes. For flertallets vurdering ligger det til grunn at rypejegere i større grad kan sidestilles med annen type ferdsel, samt at jaktformen i seg selv er mer forstyrrende enn villreinjakt, hvor rypejegere har en mer omfattende bruk av terrenget.
Kostnad for tiltak:	Reduserte inntekter for Statskog
Forslag finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Vil føre til ytterligere reduksjon i tilbudet til rypejegere i regionen, da Statskog er en av få tilbydere på det åpne markedet. Berørte parter: Statskog, rypejegere
Anbefaling videre prosess:	Opprette dialog med Statskog.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statskog

T1.8: AVGRENSE BRUKEN AV SÅVASSHYTTA SOM JAKTBU TIL PERIODEN 19.AUGUST OG FREM TIL 1.NOVEMBER

BAKGRUNN:	
Historikk:	Statskog SF sin hytte med 8 sengeplasser og tilhørende båt i Såvatn. Leid ut gjennom Inatur.no
Bruk av veien/området:	Hytta har lav bruk om sommeren og noe mer under jakta. Det var 60 overnattinger på hytta i 2022.
Målområde i tiltaksplanen:	1 og 5
Kritisk periode:	Dyrene bruker området i hele barmarksperioden, men mer på sommeren enn om høsten.
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Bruke Såvasshytta som jaktbu i perioden 19.august og frem til 1.november. Tiltaket er gjennomført fra 2023.
Effekt for villrein:	Noe mindre forstyrning av villrein i den relativt smale trekkpassasjen mellom Ljosådalen og Svartevassmagasinet (ca 4 km) om sommeren.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	Fredningszone for villreinjakt i samme område
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Visse negative konsekvenser for Statskog og friluftslivet.
Kostnad for tiltak:	
Forslag finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Statskog og friluftslivsfolk
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statskog

T1.9: OMLEGGING AV HYTTE- OG LØYPENETT VED STORSTEINEN

BAKGRUNN:	
Historikk:	Hytta Storsteinen ble bygd i 1980 som en av erstatningshyttene da Stavanger turistforening sitt løypenett ble flytta fra vestsida til østsida av Blåsjø pga Ulla-Førre utbygginga. Det var sterk motstand mot flyttinga lokalt og fra villreininteressene. Flytting av løypenettet til østsida var bestemt av Miljøverndepartementet i 1976.
Bruk av hytta/området:	Etter ca år 2000 har Storsteinen hatt ca 400 overnattinger i året. Av disse er ca 300 i barmarksesongen. Stistrekningene mellom hyttene i området har lav bruk med om lag 2 passeringer pr dag i høysesongen (juli-august). Samla har stistrekningene til og fra turisthytta Storsteinen 10-12 passeringer hver dag i høysesongen (juli-august). Andre brukergrupper i område er: Statkraft og Statnett (juli-oktober), dagsturisme på Blåsjøvegen (juli-september), tilsyn og sanking av sau (juli-oktober), jakt (august-september).
Målområde i tiltaksplanen:	2 og 3a
Kritisk periode:	Barmarksesperioden og når anleggesveien(e) evt er brøytet
Konflikt/forstyrrelse:	Omfattende forstyring av villreinen i den smale trekkorridoren (1.4km) nord-sør ved Gyvassfjellet og Steinsbuskardet. Forstyring i den smale trekkorridoren (1.3m) øst-vest mellom Djupetjørnsnuten og Storsteinvatnet. GPS-plott (2006-2023) viser en svært avgrenset trekkaktivitet nord-sør. Villreinstammen er i praksis delt i to delbestander nord og sør for Blåsjø. GPS-plott (2006-2023) viser en sterkt avgrenset trekkaktivitet øst-vest. Disse årene har det vært lite villrein i Hjelmelandsheiene.
Driftsregime pr. dato:	Storsteinen står åpen hele året. Skiløypene til og fra hytta blir kvistet uka før påske.
TILTAK	
Tiltak:	Storsteinshytta og tilknyttet løypenett Flytte Storsteinshytta. Lengst mulig vest. Reduserer til 16 sengeplasser Løypenett: Løypa mellom Hovatn og nye Storsteinen legges over Storevassdammen og så langt nord på Storsteinsheia som mulig.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	<p>Løype Storsteinen-Kringlevatn legges ned. Løyper Storsteinen-Litle Aurådal og Storevassdammen-Djupetjørn legges ned Løype Viki-Kringlevatn legges ned.</p> <p>Andre relevante tiltak som er tatt opp i faggruppen men ikke er ferdig vurdert/drøftet. Ny plassering Eidavatn lenger vest, og Hovatn nærmere Blåsjø Eventuelle nye hytter og løyper vestover mot Hjelmeland. Eventuelle øst-vest forbindelser mellom løypenetta til DNT Sør og Stavanger turistforening</p>
Effekt for villrein:	Svært stor effekt. Mindre forstyrning i trekk-korridorene nord-sør og øst-vest og perioden juli-august. Alle turisthytter og stier blir stort sett flytta bort fra de mest kritiske områda. Dette alternativet vil ikke gi økt forstyrning på vestsida av Blåsjø.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer. Setesdal Ryfylke klassifiseres til dårlig kvalitet for funksjonelle trekkpassasjer. Området omkring Blåsjø er et av de områdene som trekket er mest redusert.
Sees i sammenheng med:	Øvrige foreslåtte tiltak i området, som bom på Blåsjøvegen ved Øvre Moen, åpning av tunnel, forbud mot sykling fra Beinlei og ned til Storevassdammen og innføring av jaktfri sone og øvrige jaktbegrensninger i området
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Viktig med informasjon til brukerne av hytte- og løypenettet.
Kostnad for tiltak:	Riving av Storsteinen og bygging av ny hytte. Anslått til ca Kr 9 000 000.-
Forslag finansiering:	Villreinfond, Miljødirektoratet
Negative virkninger av tiltaket:	Store praktiske ulemper for Stavanger turistforening i omleggingsperioden.
Kompenserende tiltak:	Informasjon til brukerne av hytte- og løypenettet.
Anbefaling videre prosess:	<p>Prosess igangsettes så raskt som mulig med å lande en avtale mellom relevante parter.</p> <p>i) Endelig plassering Storsteinshytta avgjøres i videre prosess. ii) Omlegging og nedlegging av løyper mkan påstartes nå.</p> <p>Andre tiltak knyttet til utvikling av løypenett og hytter vestover fra Blåsjø, som ikke ble ferdig drøftet i faggruppen, håndteres i videre prosess.</p> <p>Når endelig plassering av hytta og løypenettet er avklart må saken gjennom vanlige beslutningsprosesser i Bykle kommune og Verneområdestyret for SVR.</p>
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Stavanger turistforening

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T1.10: ARBEIDE FOR REDUSERT SAUEBEITING I STORSTEINSDALEN.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Område hvor Undeknuten sankelag leier sauebeite av Statskog.
Bruk av veien/området:	Ca 150 sau slippes i området hver sommer (en til to beitebrukere)
Målområde i tiltaksplanen:	3a
Kritisk periode:	Beitesesongen for sau, inkl sankesesong.
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	Normalt tilsyn gjennom beiteperioden, samt ekstra ferdsel i sankeperioden.
TILTAK	
Tiltak:	Arbeide for redusert beiting i Storsteinsdalen. Kan oppnås ved å i) å ta i bruk elektroniske bjeller med virtuelle gjerder. ii) at beitebrukerne som slipper sau i området ved Beinlei tilbys utmarksbeite i andre områder. Tiltak forutsetter at en kommer til enighet med beitebrukere i området.
Effekt for villrein:	Noe usikker, men forventer en reduksjon i forstyrrelse fra ferdsel ifm aktiviteter som beitetilsyn og sank
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Må finne alternative områder for sauebeite for berørte besetninger. Jobbe for tilskudd til Nofence-klaver.
Kostnad for tiltak:	
Forslag finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	Nødvendig med videre dialog mellom aktørene for å bli enig om løsning.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statskog, Undeknuten sankelag

T1.11: NY TEKNISK BOMLØSNING VED DAGENS BOM PÅ ANLEGGVEI TIL DUGE/SVARTEVANNSMAGASINET, FOR Å SIKRE AT VEI I REGULERES IHT. VEDTAK

BAKGRUNN:	
Historikk:	
Bruk av veien/området:	Bruken av veien er regulert gjennom OED sitt vedtak fra 24.3.2011. Trafikktelling gjort i 2022 og 2023.
Målområde i tiltaksplanen:	2, 3a og 4

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kritisk periode:	Barmarksperioden og når anleggsveien(e) evt er brøytet
Konflikt/forstyrrelse:	Ferdsel på veien, sammen med Svartevassmagasinet, er som en 30 km sammenhengende barriere for villreintrekk øst/vest.
Driftsregime pr. dato:	Bruken av veien er regulert gjennom OED sitt vedtak fra 24.3.2011. Praktisering av bomregimet iht. vedtak
TILTAK	
Tiltak:	Ny teknisk bomløsning ved dagens bom på anleggsvei til Duge/Svartevannsmagasinet, for å sikre at vei i reguleres iht. vedtak. Viktig med informasjon om hvorfor bruken av veien er strengt regulert.
Effekt for villrein:	Økt bruk av trekkoridorene over veien sommer og høst grunnet redusert forstyrrelse. Ferdsel på veien, sammen med øvrig infrastruktur og ferdsel fra hytteområdene som hinder for at villreinen kan ta seg ut i Frafjordheiene samt vestover til Hjelmeland.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. Ferdselstelling på veien. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Anslag Investering:3 mill. kr. drift: 50 000 kr
Forslag finansiering:	Sira Kvina
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Sira – Kvina Nettselskap Grunneiere Sirdal k. STF Statskog ØIS (velforening) Beitenæringa
Anbefaling videre prosess:	Ny telling etter at nytt bomregimer er iverksatt for å se på behovet av ytterligere begrensning av trafikken, eks. regulering av sykkelbruk.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Sira Kvina

T1.12: LEGGE OM KONSEPTLØYPE «RYGER» TIL Å FØLGE TRASEN STORSTEINEN-EIDAVATN-NILSEBU-GRAUTHELLER-LYSEBOTN.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Konseptløypa Ryger gjennom Setesdal Ryfylke er en langtur fra Eikebrekka i Bjerkreim, til Haukeliseter. Fotturen går

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	langs merka stinett og er anbefalt med 4 overnattinger.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	3a
Kritisk periode:	Hele barmarksperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Løypetraseen ligger i dag gjennom Steinsbuskardet og går over Auråhorten. Ved å legge om løypa lengre vest, vil noe av forstyrrelsen flyttes vekk fra dette sentrale området.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Legge om STF konseptløype "Ryger" slik at den går Storsteinen - Eidavatn - Nilsebu - Grautheller - Lysebotn. Forutsetter rehabilitering/nybygg på Eidavatn. Vinterløype må avklares. Ruter Nilsebu-Grautheller-Lysebotn må legges om. Forutsetter bygging av ny hytte på Eidavatn til erstatning av gammel hytte som må total renoveres. (er planlagt utført uavhengig av dette tiltaket)
Effekt for villrein:	Redusert ferdsel og forstyrning på strekningen Storsteinen-Kringlevatn-Storevatn. Noe usikker effekt på villrein. Vil redusere ferdsel i Steinbuskaret og langs nordenden av Svartevassmagasinet, men øke ferdsel lenger vest.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	Andre tiltak i området omkring Steinsbuskardet
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Forutsetter rehabilitering/nybygg på Eidavatn. Vinterløype må avklares. Ruter Nilsebu-Grautheller-Lysebotn må legges om.
Kostnad for tiltak:	
Forslag finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: DNT, allmenn ferdsel
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Stavanger turistforening

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T1.13: STENGE ANLEGGSSVEIEN TIL STORE UREVATN FOR ALLMENN MOTORISERT FERDSEL

BAKGRUNN:	
Historikk:	Anleggsvei inn fra Bykle og inn til Store Urevatn. Har vært mye brukt av turfolk og fiskere da den fram til 01.07.2022, da tiltak med bom iverksatt. Har tidligere stått åpen for fri ferdsel (ikke vinterbrøytet).
Bruk av veien/området:	Se pkt over
Målområde i tiltaksplanen:	2, 3a, 4 og 5
Kritisk periode:	Barmarksperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Dokumentert høy ferdsel på vegen som hinder for at villreinen kan trekke over.
Driftsregime pr. dato:	Under utprøving fra 1.7.2022 ref. NVE sitt vedtak av 20.4.2021. Bom ved Rjomeli. Prøveperiode 7 år. Underveisevaluering etter tre år. Trafikktelling f.o.m 2023.
TILTAK	
Tiltak:	Stenge anleggsveien til Store Urevatn for allmenn motorisert ferdsel
Effekt for villrein:	Reduksjon i ferdselen på veien forventes å ha stor positiv effekt for at reinen kan trekke over. Mindre opphoping av dyr på Ugleflotti. Flere dyr vil også kunne komme i posisjon for kryssing i Steinsbuskardet.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	Fjerning av autovern på aktuelle strekninger på veien.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Trafikktelling f.o.m 2023.
Kostnad for tiltak:	Anslag: Investering: 150 000, drift: 0
Forslag finansiering:	OB
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: OB, Bykle kommune, Grunneiere, Turistnæringa
Anbefaling videre prosess:	Prøveperiode 7 år. Underveisevaluering etter tre år.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	OB

T1.14: FJERNE MERE AUTOVERN PÅ STREKNINGA RJOMELI – STORE UREVATN

BAKGRUNN:	
Historikk:	Det er alt fjernet 1500 meter av i alt 3000 meter med autovern. Kan være mulig å fjerne noe mer uten at det går for mye

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	utover trafikksikkerheten. Fokus på strekninger med mest trekkaktivitet.
Bruk av veien/området:	Bruken er redusert etter oppsetting av bom i 2022. Bruksberettigede fortsatt tilgang. Trafikktelling f.o.m. 2023.
Målområde i tiltaksplanen:	2, 3a, 4 og 5
Kritisk periode:	Barmarksperioden
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Fjerne mere autovern på strekninga Rjomeli – Store Urevatn
Effekt for villrein:	Sammen med ferdselsrestriksjoner på veien vil fjerning av autovern kunne øke trekkaktiviteten over veien.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Anslag: Investering:500 000 drift:0
Forslag finansiering:	OB
Negative virkninger av tiltaket:	Noe lavere trafikksikkerhet
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	OB

T1.15: FJERNE/STENGE/FLYTTE PARKERINGSPLASSER SOM LIGGER I VIKTIGE TREKK-KORRIDORER LANGS VEIEN TIL STOR UREVATN

BAKGRUNN:	
Historikk:	
Bruk av veien/området:	Ferdselen er redusert etter oppsetting av bom i 2022. Bruksberettigede fortsatt tilgang. Trafikktelling f.o.m. 2023.
Målområde i tiltaksplanen:	2, 3a, 4 og 5
Kritisk periode:	Barmarksperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Parkerte biler og ferdsel fra disse som hinder for villreintrekk over veien.
Driftsregime pr. dato:	P-plassene blir i første rekke brukt av grunneiere. P-plasser med særlig problematisk plassering for trekkveier bør lokaliseres og stenges/flyttes.
TILTAK	
Tiltak:	Fjerne/stenge/flytte parkeringsplasser som ligger i viktige trekk-korridorer langs veien til Stor Urevatn. P-plasser med særlig problematisk plassering for trekkveier bør lokaliseres og stenges/flyttes.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Effekt for villrein:	Sammen med øvrige tiltak langs veien vil det kunne øke trekkaktiviteten over veien.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	Sammen med ferdselsrestriksjoner på veien vil fjerning av autovern kunne øke trekkaktiviteten over veien.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Anslag: Investering:20 000 drift:0
Forslag finansiering:	OB
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: OB, Grunneiere
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	OB

T1.16: REGULERE TILKOMSTEN PÅ VEI OPP I URARÅJUDET

BAKGRUNN:	
Historikk:	Veistrekning på ca 1,5 km som tar av Vatnedalsveien og går opp lang Uraråjuvet.
Bruk av veien/området:	Veien brukes av regulant, grunneier og jegere, men også av allmennheten så lenge veien er åpen.
Målområde i tiltaksplanen:	2, 3a og 5
Kritisk periode:	Kalvings- og oppvekstperioden aller mest kritisk. Også sårbart resten av barmarksperioden.
Konflikt/forstyrrelse:	Ferdsel på og ut ifra vegen i en svært sårbar og viktig trekkorridor.
Driftsregime pr. dato:	Grunneier har i senere tid satt opp bom (med kjetting), men står tidvis ulåst.
TILTAK	
Tiltak:	Regulere tilkomsten på veg opp i Uraråjuvet
Effekt for villrein:	Opprettholde og bedre trekkmulighetene gjennom Uraråjuvet. Effekten av tiltaket avhenger av nøkkelregimet. Tilkomst må avgrenses til noen få grunneiere samt OB i driftssammenheng.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	Nye låsbare porter på Vatnedalsvegen
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Anslag: Investering:50 000 drift:5 000
Forslag finansiering:	OB
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: OB, Grunneiere
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	OB

T1.17: FORPROSJEKT MED SIKTEMÅL Å GJENNOMFØRE TILTAKET: RESTAURERE TREKKVEIER I MAGASINET STORE UREVATN VED BRUK AV KUNSTIGE FYLLINGER.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Svært viktig trekk-korridor som ligger neddemt ifm med etableringen av reguleringsmagasinet Store Urar.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	3
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Forprosjekt med siktemål å gjennomføre tiltaket: Restaurere trekkveier i magasinet store Urevatn ved bruk av kunstige fyllinger.
Effekt for villrein:	Ikke prøvd ut før, men potensiale for høy effekt.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Høy kostnad. Utreddes i forprosjektet
Forslag finansiering:	OB, Villreinfond, Miljødirektoratet - Naturrestaureringsmidler
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	OB

Prioritet 2: Tiltak som anbefales gjennomført dersom prioritet 1 tiltak, å settes opp bom ved Øvre Moen (T1.1), ikke gjennomføres.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T1.18 REGULERE BÅTUTSETTING MED BOM PÅ RAMPENE VED ODDATJØNN DAMMEN OG FØRRESKARD.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Ved Oddatjørn og Førreskarddammen er det bygd ramper for båtutsetting. Disse er åpne for allmenn bruk. For bedre oversikt burde en ha visst mere om bruken av båtrampene og hvor båttrafikken går på magasinet. Samtidig kan det tyde på at båtbruken er svakt økende som følge stenging av veien mot Storevassdammen, der en med båt kommer langt inn mot kjerneområdene for villrein. Et flertall i faggruppa anbefaler derfor å stenge båtrampene for allmenn tilgang.
Bruk av veien/området:	Båtrampe Oddatjønn: 15 – 20 utsettinger pr. uke. Mere i jaktperioden. Båtrampe Førreskard: betydelig mindre i bruk enn båtrampe ved Oddatjønn. Noe økt bruk etter stenging av vegen på Venahei, og særlig ved lav vannstand i Blåsjø.
Målområde i tiltaksplanen:	4 og 5
Kritisk periode:	Så lenge vannet er isfritt
Konflikt/forstyrrelse:	Ferdsl på Blåsjømagasinet gir lett tilgang inn i sentrale deler av villreinområdet i øst og sør.
Driftsregime pr. dato:	Båtrampene står åpen for allmennheten
TILTAK	
Tiltak:	Regulere båtutsetting med bom på rampene ved Oddatjønn dammen og Førreskard.
Effekt for villrein:	Middels effekt. Redusert tilgang gir mindre forstyrrelse inn i sentrale villreinområder.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	Tiltak Bomming av Blåsjøveien ved Øvre Moen
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Fra regulant sin side (Statkraft) er det ønskelig å hente inn mere kunnskap om båtbruken før en evt. stenger båtrampene for allmenn tilgang.
Kostnad for tiltak:	Anslag: investering:50 000
Forslag finansiering:	Statkraft
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Suldal kommune, Fjellstyrene, Grunneiere, Reiselivet
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statkraft

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T1.19: STOPPE BRØYTING AV BLÅSJØVEIEN VED ØVRE MOEN.

BAKGRUNN:	
Historikk:	
Bruk av veien/området:	Vegen blir normalt brøytet opp rundt 25. juni og er normalt farbar fram til 1. oktober. Biltrafikken Øvre Moen – Oddatjønndammen anslås å ligge på ca. 8 000 passeringer i sesongen, dvs. 40 passeringer gjennomsnitt pr. dag. Anslaget er basert på at halvparten av de som kjører inn fra Gullingen kjører helt opp til Blåsjø. I en kort periode tidlig på sommeren vil det også kunne øke trekkaktiviteten over Oddåa mellom Odden og Drakaheia. Ved å la veien smelte fram av seg selv vil det ikke være kostnad med gjennomføring. I et normalår vil det å unngå brøyting utsette åpningstiden på veien med 3 – 4 uker.
Målområde i tiltaksplanen:	2, 3a og 4
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	Brøyting av veggen gir tidligere tilkomst og lengre periode med forstyrning på og ut ifra veggen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Stoppe brøyting av Blåsjøveien ved Øvre Moen. Ingen økonomisk kostnad og vil effektivt begrense ferdselen tidlig i sesongen.
Effekt for villrein:	Kortere sesong med forstyrning rundt Blåsjø. Vil redusere forstyrrelser i trekkruiter og reinens bruk av område. Mindre ferdsel helt til Storrassdammen.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	Tiltak Bomming av Blåsjøveien ved Øvre Moen
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Rimelig tiltak. Kan bety seinere slipp av sau på beite og dermed liten lønnsomhet i dette.
Kostnad for tiltak:	Ingen økonomisk kostnad
Forslag finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Sesongen med ferdsel blir svært kort om en ikke brøyter opp veien fra Øvre Moen til Oddatjønndammen. Berørte parter:

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	Suldal kommune, Fjellstyrene, Grunneiere, Reiselivet
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statkraft og Suldal kommune

T1.20. V6: STENGE VEIEN TIL SKREIVASSKLEIVANE FOR ALLMENN MOTORISERT FERDSEL.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Veien er åpen for allmenn motorisert ferdsel. Veien blir ikke brøytet opp og er normalt farbar i perioden 15. juli – 15. oktober. Veien har en relativt dårlig standard og blir i liten grad vedlikeholdt.
Bruk av veien/området:	Ferdsel på veien gir enkel tilkomst videre nordover og østover i heia.
Målområde i tiltaksplanen:	4 og 5
Kritisk periode:	Barmarksperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Veien er med på å generere ferdsel inn i et område som for villreinen ville bety mye å få bruke i langt større grad.
Driftsregime pr. dato:	Sesongen med ferdsel blir svært kort om en ikke brøyter opp veien fra Øvre Moen til Oddatjønndammen.
TILTAK	
Tiltak:	Stenge veien til Skreivasskleivane for allmenn motorisert ferdsel. Aktuelt å holde veien åpen ifbm. Villreinjakta.
Effekt for villrein:	Lettere tilgang for reinen til/fra beiteområde på Høgaloft. Vil begrense ferdselen videre til sentrale deler av villreinområder i nord og øst.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	Tiltak Bomming av Blåsjøveien ved Øvre Moen
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Forslag finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Suldal kommune, Fjellstyret, Beitenæringa, Grunneiere
Anbefaling videre prosess:	Vedtak fattes av NVE.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statkraft.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T1.21 STENGE VEIEN TIL FØRREVASSDAMMEN FOR ALLMENN MOTORISERT FERDSEL

BAKGRUNN:	
Historikk:	Åpen for allmenn motorisert ferdsel. Vegen er med å styre ferdsel inn på vestsiden av Blåsjø. Begrensing av ferdsel inn fra Øvre Moen bør prøves ut først (bom/brøyting). Det bør også gjøres ferdselsregistrering videre mot Førrevassdammen før dette tiltaket vurderes.
Bruk av veien/området:	I 2016 utførte NINA ferdselsregisteringer på demningen mellom 15. juli og 1. oktober. I gj.snitt var det 17 passeringer i døgnet og 1349 totalt.
Målområde i tiltaksplanen:	4 og 5
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	Sesongen med ferdsel blir svært kort om en ikke brøyter opp veien fra Øvre Moen til Oddatjønndammen.
TILTAK	
Tiltak:	Stenge veien til Førrevassdammen for allmenn motorisert ferdsel.
Effekt for villrein:	
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	Tiltak Bomming av Blåsjøveien ved Øvre Moen
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Forslag finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Suldal kommune, Fjellstyrene, Grunneiere, Reiselivet
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statkraft

Vedlegg:

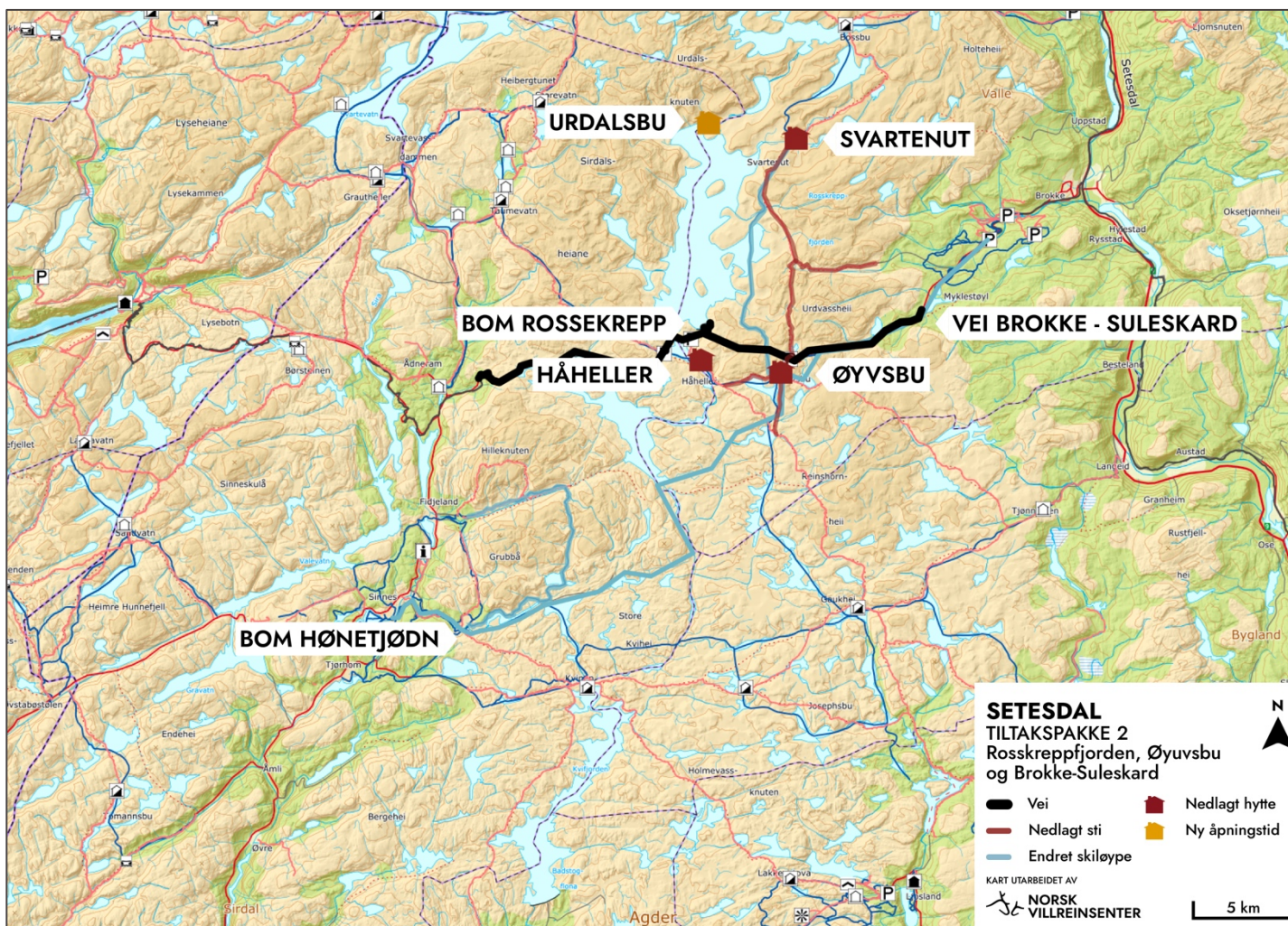
Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

TILTAKSPAKKE 2 – SØROMRÅDET SETESDAL-RYFYLKE

Vedlegg:
Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

KART

Tiltaksplan 2 – Sørområdet Setesdal-Ryfylke

DATABLAD

Tiltaksplan 2 – Sørrområdet Setesdal-Ryfylke

T2.1: LEGGE BROKKE – SULESKARDVEIEN I TUNELL

BAKGRUNN:	
Historikk:	Områdene ved og sør for Brokke-Suleskardvegen har tradisjonelt vært det sentrale vinterbeiteområde for villreinstammen. De siste 30-åra har vinterbeite vært konsentrert i områdene på begge sider av veien, mens områdene lenger sør i liten grad har vært brukt. Dyra kommer nå ned til Brokke-Suleskardvegen i oktober, men GPS-data viser tydelig at svært få dyr krysser før veien stenger 1. november (veien er åpen 20. mai – 1. november). Tidspunktet dyra kommer ned til veien varierer litt fra år til år, men en kan regne med at trekket over veien blir 2-4 uker forsinket. Denne forsinkelsen medfører trolig at villreinen trekker sørover i mindre omfang enn den ellers ville gjort.
Bruk av veien/området:	Åpen bilvei fra 19. mai til 1. november. Trafikkmengde: ÅDT 550 kjøretøyer (kilde: SVV sin trafikkdatabase for 2022). Genererer også ferdsel ut fra veien i denne perioden.
Målområde i tiltaksplanen:	3b
Kritisk periode:	Høst
Konflikt/forstyrrelse:	Biltrafikken antas å være hovedårsaken til at veien ikke krysses, men og vandringshinder som bratte veiskjæringer, veifendere og tekniske installasjoner er medvirkende årsaker.
Driftsregime pr. dato:	Veien ligger i dagen hele strekket. Vinterstengt fra 1. november til 19. mai.
TILTAK	
Tiltak:	Legge Brokke-Suleskardveien i tunell Flere aktuelle områder for tunell(er) er diskutert i tiltaksplanprosessen. Et aktuelt alternativ er mellom Håheller og Kvislevatn. Ved en etablering av tunell, må det sikres at stengeregimet for veistrekningen holdes på et nivå som ikke øker forstyrrelsene vinterstid, sammenliknet med i dag. Dersom tunnelen etableres på en tilstrekkelig lang strekning, vil det også kunne ha betydning for bruk av veien utover perioden veien er åpen i dag, uten at dette går på bekostning av reinen
Effekt for villrein:	Stor effekt. GPS-data viser tydelig at svært få dyr krysser før veien stenger 1. november (veien er åpen 20. mai – 1. november). Tidspunktet dyra kommer ned til veien varierer litt fra år til år, men en kan regne med at trekket over veien blir 2-4 uker forsinket. Denne forsinkelsen medfører trolig at villreinen trekker sørover i mindre omfang enn den ellers ville gjort.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3: Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonell arealutnyttelse
Sees i sammenheng med:	Fjerning av autovern, parkeringsplasser, veiskjæringer og tidligere vinterstenging av veien.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Kr 1.5-2 milliardar - svært usikkert estimat. Avhengig av bl.a. lengde på tunell
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Allmennheten
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Agder Fylkeskommune, Samferdselsdep.

T2.2: STENGE BROKKE-SULESKARDVEIEN 2 UKER TIDLIGERE

BAKGRUNN:	
Historikk:	Områdene ved- og sør for Brokke-Suleskardveien har tradisjonelt vært det sentrale vinterbeiteområde i Setesdal Ryfylke. De siste 30 årene har vinterbeite vært konsentrert i områdene på begge sider av veien, mens områdene lenger sør i liten grad har vært brukt. Dyra kommer nå ned til Brokke-Suleskardveien i oktober, men GPS-data viser tydelig at svært få dyr krysser før veien stenger 1. november (veien er åpen 20. mai – 1. november). Tidspunktet dyra kommer ned til veien varierer litt fra år til år, men en kan regne med at trekket over veien blir 2-4 uker forsinket. Denne forsinkelsen medfører trolig at villreinen trekker sørover i mindre omfang enn den ellers ville gjort. Biltrafikken antas å være hovedårsaken til at veien ikke krysses, men også vandringshinder som bratte veiskjæringer, veifendere og tekniske installasjoner er medvirkende årsaker. I tillegg kommer ferdsel ut fra veien fra mange brukergrupper (fotturisme, jakt, sauesanking). Bestandssituasjonen kan også ha betydning, da det var mange flere dyr før.
Bruk av veien/området:	Åpen bilvei fra 19. mai til 1. november. Trafikkmengde: ÅDT 550 kjøretøyer (kilde: SVV sin trafikkdatabase for 2022). Genererer også ferdsel ut fra veien i denne perioden.
Målområde i tiltaksplanen:	3b
Kritisk periode:	Oktober
Konflikt/forstyrrelse:	Biltrafikken og ferdsel stopper dyra fra å trekke over Fv450 før den stenger 1. november. Tidligere stenging vil være en ulempe for de som har bruk for å passere på veien fram til 1. november.
Driftsregime pr. dato:	Vinterstengt fra 1. november til 19. mai.
TILTAK	
Tiltak:	Stenging av Brokke-Suleskardvegen 15. oktober (14 dager tidligere)
Effekt for villrein:	Dyrene vil krysse veien 15. oktober istedenfor 1. november. De vil få mer tid i beitearealet som de foretrekker. Tidligere kryssing av vegen vil og trolig medføre at flere dyr trekker lenger sør i løpet av vinteren. Trolig vil dette kunne bidra til at kalvingsområdene i sør blir tatt mer i bruk.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3: Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonell arealutnyttelse
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Redusert tilgang til område for friluftsfolk og biltrafikk.
Kostnad for tiltak:	Kostnad i form av reduserte inntekter for næringsliv i kommunene. Vanskelig å tallfeste. For fylkeskommunen som veieier: Tidligere stenging og senere åpning har ingen økonomisk kostnad for fylkeskommunen, og innebærer i stedet en gevinst ved redusert brøyting. Tiltaket er også klimagunstig.
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Kortere sesong for biltrafikken med negative konsekvenser for næringsliv og reiseliv.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Agder Fylkeskommune

T2.3: FJERNING AV VEIFENDERE LANGS BROKKE-SULESKARDVEGEN

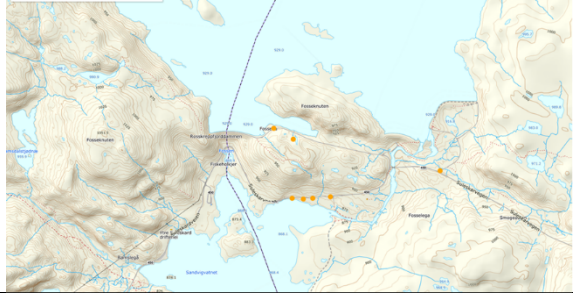
BAKGRUNN:	
Historikk:	Foreslåslått som ett av flere tiltak for å redusere barriereeffekten av Brokke Suleskard-veien
Bruk av veien/området:	Åpen bilvei fra 19. mai til 1. november. Trafikkmengde: ÅDT 550 kjøretøyer (kilde: SVV sin trafikkdatabase for 2022). Genererer også ferdsel ut fra veien i denne perioden.
Målområde i tiltaksplanen:	3b
Kritisk periode:	Barmarksperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Veifenderene vanskeliggjør kryssing av veien i viktige trekkorridorer. Dette gjelder særlig for bukk som ønsker å krysse veien i perioden 20. mai -1. november.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Fjerning av veifendere langs Brokke-Suleskardvegen. Kombineres stedvis med utslaking av terreng/veiskulder ift trafikksikkerhet.
Effekt for villrein:	Vil kunne gjøre det lettere for villrein å krysse veien, og dermed få tilgang til mere beitearealer sør for veien.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3: Funksjonelle trekkpassasjer
Sees i sammenheng med:	Stenging av parkeringsplasser, avkjøringsmuligheter og dette må enkelte steder kombineres med utslaking av terreng ift trafikksikkerhet.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Kan stedvis føre til redusert trafikksikkerhet. Kan også medføre behov for redusert fartsgrense.
Kostnad for tiltak:	Vanskelig å tallfeste før en kjenner omfanget av tiltaket

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Sikkerhet for biltrafikk
Anbefaling videre prosess:	Befaring for å se på aktuelle strekker der tiltaket kan gjennomføres.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Agder fylkeskommune, grunneiere

T2.4: STENGING AV PARKERINGSPLASSER LANGS BROKKE-SULESKARDVEGEN

BAKGRUNN:	
Historikk:	Parkeringsplasser og avkjøringer langs Brokke – Suleskardveien blir mye brukt til både camping og av de som ønsker å gå turer i området. Dette igjen betyr økt ferdsel og menneskelig forstyrrelse på villreinen.
Bruk av veien/området:	Plasser og avkjøringer blir ofte brukt til både camping og parkering.
Målområde i tiltaksplanen:	3b
Kritisk periode:	Perioden 20. mai -1. november.
Konflikt/forstyrrelse:	Parkeringsplassene genererer ferdsel og forstyrring ut i områda på begge sider av veien.
Driftsregime pr. dato:	Veien er åpen i perioden 20. mai -1. november.
TILTAK	
Tiltak:	Stenging av parkeringsplasser langs Brokke-Suleskardveien
Effekt for villrein:	Mindre forstyrrelse i en viktig trekkpassasje. Vil ha best effekt sammen med ei tidligere stenging av Brokke-Suleskardvegen.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3: Funksjonelle trekkpassasjer
Sees i sammenheng med:	Tidligere vinterstenging av veien. Fjerning av veifendere og utslaking av veiskulder/sideterreng.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart: Orange prikker viser aktuelle parkeringsplasser for stenging. Kan også være flere.	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Færre parkeringsmuligheter. Vurdere å etablere parkering i områder langt fra villreintrekk
Kostnad for tiltak:	Vanskelig å tallfeste før en kjenner omfanget av tiltaket
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Færre parkeringsmuligheter
Anbefaling videre prosess:	Befaring for å se på aktuelle steder for slike tiltak
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Agder fylkeskommune, grunneiere

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T2.5: GRAVING AV GRØFT PÅ BEGGE SIDER AV BROKKE-SULESKARDVEGEN PÅ STREKNINGA KVISLEVASSKARET-ROSSKREPPFJORDEN

BAKGRUNN:	
Historikk:	Mangel på parkeringsmuligheter langs veien fører ofte til at mange parkerer i veikanten.
Bruk av veien/området:	Plasser og avkjøringer blir ofte brukt til både camping og parkering.
Målområde i tiltaksplanen:	3b
Kritisk periode:	Perioden 20. mai -1. november.
Konflikt/forstyrrelse:	Parkeringsplassene skaper ferdsel og forstyrning ut i områda på begge sider av veien.
Driftsregime pr. dato:	Veien er åpen i perioden 20. mai -1. november.
TILTAK	
Tiltak:	Graving av grøft på begge sider av Brokke-Suleskardveien på strekninga Kvislevasskaret-Rosskreppfjorden, for å gjøre det uråd og parkere på utsiden av veien.
Effekt for villrein:	Mindre forstyrrelse i en viktig trekkpassasje. Vil ha best effekt sammen med ei tidligere stenging av Brokke-Suleskardveien.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3: Funksjonelle trekkpassasjer
Sees i sammenheng med:	Stenging av parkeringer, fjerning av autovern, utslaking av veiskulder/terreng og tidligere vinterstenging av veien.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Færre parkeringsmuligheter. Vurdere å etablere parkering i områder langt fra villreintrekk
Kostnad for tiltak:	Vanskelig å tallfeste før en kjenner omfanget av tiltaket
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Færre parkeringsmuligheter
Anbefaling videre prosess:	Befaring for å se på aktuelle steder for tiltaket.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Agder fylkeskommune, grunneiere

T2.6: GRUNNEIERE LANGS BROKKE-SULESKARDVEGEN MÅ PÅLEGGES Å LÅSE PARKERINGSPLASSER MED BOM.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Parkeringsplasser og avkjøringer langs Brokke – Suleskardveien blir mye brukt til både camping og av de som ønsker å gå turer i området. Dette igjen betyr økt ferdsel og menneskelig forstyrrelse på villreinen.
Bruk av veien/området:	Plasser og avkjøringer blir ofte brukt til både camping og parkering.
Målområde i tiltaksplanen:	3b
Kritisk periode:	Perioden 20. mai -1. november.
Konflikt/forstyrrelse:	Parkeringsplassene skaper ferdsel og forstyrning ut i områda på begge sider av veien.
Driftsregime pr. dato:	Veien er åpen i perioden 20. mai -1. november.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

TILTAK	
Tiltak:	Grunneiere langs Brokke-Suleskardvegen må pålegges og låse parkeringsplasser med bom. Utgangspunkt for byggingen av private parkeringsplasser var at disse skulle låses av.
Effekt for villrein:	Mindre forstyrrelse i en viktig trekkpassasje. Vil ha best effekt sammen med ei tidligere stenging av Brokke-Suleskardveien.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3: Funksjonelle trekkpassasje
Sees i sammenheng med:	Stenging av offentlige parkeringer, fjerning av autovern, utslaking av veiskulder/terreng og tidligere vinterstenging av veien.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Færre parkeringsmuligheter. Vurdere å etablere parkering i områder langt fra villreintrekk.
Kostnad for tiltak:	Vanskelig å tallfeste før en kjenner omfanget av tiltaket
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Færre parkeringsmuligheter
Anbefaling videre prosess:	Befaring for å se på aktuelle steder for tiltaket.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Agder fylkeskommune, grunneiere

T2.7: FLYTTING AV ØYUVSBU OG LØYPENETT OG TILHØRENDE HYTTER VED ROSSKREPPFJORDEN

BAKGRUNN:	
Historikk:	
Bruk av veien/området:	Øyuvsbu og Bossbu har en relativt omfattende bruk med 1100-1200 overnattinger i året (om lag 200 av de er på vinteren). Svartenut har 500 overnattinger i året og 70 av de er om vinteren. Stavskar og Håheller har lav bruk (200-250 i året og 20-30 om vinteren). Ferdselen på stistrekningene mellom hyttene varierer mye og det er vanskelig å skille turistferdselen helt fra annen ferdsel. Størst bruk har stien til Øyuvsbu med 30-40 passeringer om dagen i høysesongen (juni-oktober). Stistrekningene ut fra Brokke-Suleskardvegen og stien inn til Bossbu har og relativt høy bruk med 12-20 passeringer. Mindre ferdsel er det inn Ramsdalen og på strekninga Øvre Kleivi-Svartenut med 5-10 passeringer. Økt forstyrrelse av villrein på ruta Flogevatn-Taumevatn og på STF sitt rutenett videre mot nord.
Målområde i tiltaksplanen:	2
Kritisk periode:	Store deler av året
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Flytting av Øyuvsbu og løypenett og tilhørende hytter ved Rosskreppfjorden:

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	<ul style="list-style-type: none"> - Øyuvsbu, med tilhørende løyper og parkeringsplass skal flyttes og fjernes - Håheller og Svartenut med tilhørende løyper legges ned - Prosjektgruppa mener ut fra eksisterende kunnskapsgrunnlag at flytting av løypene mot vest per nå fremstår som det beste alternativet for villreinen. Dette med bakgrunn i scenarioanalyser utført av NINA, samt at dette vil gi mindre fosrtyrrelser i kjerneområdet med trekk og beiteområde øst for Rosskreppfjorden
Effekt for villrein:	Høy effekt. Mindre forstyrning trekkorridoren Vardsvatn-Svarteløkfjellet både nord og sør for Brokke-Suleskardveien i periodene september-oktober og februar-april. Mindre forstyrning i trekkorridoren Stavskar-Bossbu-Rosskreppfjorden i påska og i perioden juni-oktober.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3
Forslag til finansiering:	
Sees i sammenheng med:	Om villreinen skal kunne ta opp igjen trekkaktiviteten nord-sør tidligere om høsten, må tiltakene kombineres med tiltak som reduserer ferdselen fra andre brukergrupper. Dette gjelder særlig biltrafikken på Brokke-Suleskardveien og dagsturferdselen ut fra denne.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Store negative konsekvenser for DNT Sør som vil miste deler av løypenettet og få praktiske ulemper i omleggingsperioden. Negative konsekvenser for friluftslivet i form av redusert tilbud. Øyuvsbu flyttes. Nytt stinett på vestsiden av Rosskreppfjorden
Kostnad for tiltak:	
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	Videre prosess omfatter å finne løsninger for plassering av Øyuvsbu og alternative sti og løypetraseer. Videre prosess for enighet om endelig løsning må også koordineres ift verneområdestyrets mandat
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statsforvalteren, DNT Sør, Stavanger turistforening, Verneområdestyret for SVR

T2.8: STENGE URDALSBU (STATSKOG SF) I SOMMERPERIODEN FREM TIL JAKTSTART 19.08.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Statskog sin hytte Urdalsbu ligger i nordenden av Rosskreppmagasinet. Dette er sentralt i trekkområdet for villreinen, og et område der redusert menneskelig ferdsel vil være positivt for villreinen. Hytta har ein del bruk både om sommaren og under jakta. Hytta hadde 91 overnattinger i 2022. Tiltaket er utført fra høsten 2023.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Bruk av veien/området:	Hytta har ein del bruk både om sommaren og under jakta. Hytta hadde 91 overnattinger i 2022.
Målområde i tiltaksplanen:	1 og 5
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	Forstyrning i sommerbeiteområde rundt Urdalsknuten og nordre del av Rosskreppfjorden. Forstyrning i trekkpassasjen mellom Gjuvassåna og Urdalsknuten og trekket på østsiden av Rosskreppfjorden. Hytta ligger midt i det første av disse trekkene.
Driftsregime pr. dato:	Tiltaket ble iverksatt fra høsten 2023.
TILTAK	
Tiltak:	
Effekt for villrein:	Redusert ferdsel nordover i sommerbeiteområder og snøfönnområder. Det er flere måter å komme seg mot Urdalsnuten, så det vil uansett være ferdsel inn i dette området. Redusere aktivitet i trekkpassasjen mellom Gråmannfjell og Rosskreppfjorden.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3: Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonell arealutnyttelse
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Visse negative konsekvenser for Statskog og friluftslivet, men man unngår riving av hytta.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Tapte inntekter for Statskog
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statskog

T2.9: NY TEKNISK BOMLØSNING VED DAGENS BOM PÅ BÅTRAMPA VED DAM ROSSKREPP.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Sira Kvina kraftselskap står som eier av grunnen på bom og båtrampe. Den er avstengt med fysisk bom der man trenger nøkkel. Terrenget er formet slik at man forholdsvis enkelt kan bære små båter rundt bommen.
Bruk av veien/området:	Båttrafikk på Rosskreppfjorden skaper mye ferdsel inn i sentral del av villreinområdet.
Målområde i tiltaksplanen:	3b, 4 og 5
Kritisk periode:	Fra 20.mai til 1.november (tiden veien er åpen og folk kan sette ut båt)
Konflikt/forstyrrelse:	Ferdsel på fjorden og i områdene rundt gir villreinen redusert tilgang på arealene nord og øst for Rosskreppfjorden.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Driftsregime pr. dato:	Per i dag har alle tilgang ved kjøp av garnkort i Rosskreppfjorden. NVE må bestemme hvem som skal ha tilgang til rampa.
TILTAK	
Tiltak:	Ny teknisk bomløsning ved dagens bom på båtrampa ved dam Rosskrepp. Bruk av brikke med logg. NVE må formalisere bomregimet og hvem som skal ha tilgang til «nøkkel». Behov for breiere fysiske stengseler ved bommen for å hindre at det bæres og kjøres forbi.
Effekt for villrein:	Redusert båtbruk på magasinet gir mindre ferdsel ut i arealene rundt magasinet. Villreinen får bedre tilgang på arealene nord og øst for Rosskreppfjorden.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3: Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonell arealutnyttelse
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Redusert tilgang for almenheten til båtbruk på Rosskreppfjorden
Kostnad for tiltak:	investering)3 mill. kr. drift) Kr. 50'
Forslag til finansiering:	Sira Kvina
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Sira Kvina og NVE

T2.10: STENGE VEI TIL SEKUNDÆRDAM ROSSKREPPFJORDEN

BAKGRUNN:	
Historikk:	Bilveien opp til sekundærdammen ved Rosskreppfjorden står åpen for allmenn ferdsel og biltrafikk.
Bruk av veien/området:	Populært utsiktspunkt for de som ønsker å se mer av landskapet enn det man gjør fra parkeringen nede ved Fv 450. Mye brukt som bobil-camping.
Målområde i tiltaksplanen:	2, 3b, 4 og 5
Kritisk periode:	Fra 20.mai til 1.november (tiden B-S-veien er åpen)
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	Veien er åpen for fri ferdsel.
TILTAK	
Tiltak:	Stenge vei til sekundærdam
Effekt for villrein:	Mindre ferdsel både ved sekundærdam og i området videre innover (dagsturer).
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3: Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonell arealutnyttelse
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Innkjøp og oppsetting av bom.
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Mindre tilgang til populært utsiktspunkt
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Sira Kvina og NVE

T2.11: IVERKSETTE TILTAK FOR Å BEGRENSE FERDSEL PÅ SKI PÅ DUGEVEIEN INN I TREKKOMRÅDE I FLATSTØLDALEN

BAKGRUNN:	
Historikk:	
Bruk av veien/området:	Det går scooterspor (kvistet) videre innover dalen fra der preparert skiløype snur. Kjøring videre skjer av regulant, DNT Fjellstyre og til private hytter. En del skiturister følger scooterspor videre innover dalen.
Målområde i tiltaksplanen:	2 og 3a
Kritisk periode:	Vinterarbeideperioden. Antar frem til påske er viktigste periode, men usikkerhet rundt hvorvidt kritisk periode også strekker seg over påske.
Konflikt/forstyrrelse:	Barriere for å komme ut til beiteområder i Frafjordheiene.
Driftsregime pr. dato:	Det prepareres skiløype på veien frem til ca 1 km før vernegrensa. Scooterspor videre inn.
TILTAK	
Tiltak:	Iverksette tiltak for å begrense ferdsel på ski på Dugeveien inn i trekkområde i Flatstøldalen
Effekt for villrein:	Økt trekkaktivitet over veien gjennom vinteren.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	Tiltak for å begrense scootertrafikk ved reduksjon og bedre samordning av motorferdsel. Videre arbeid med vurdering av stikking og preparering av løyper i fokusområder
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Flere aktører bruker området
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Kan gi dårligere løypetilbud i området. Berørte parter: Sira – Kvina, ØIS, Sirdal k., STF, Idrettslag
Anbefaling videre prosess:	Starte opp dialog med kommune, løypeselskap, Sira Kvina, DNT, m.v. for å drøfte hvilke konkrete tiltak som er

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	gjennomførbare og tilstrekkelig effektive til at ferdselen som i dag bidrar til barrierevirkning minimeres. Utsetting av preparering av løypa til påske bør vurderes etter at en utprøving og evaluering av andre tiltak er utført
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Alle relevante aktører i dette området.

T2.12: LEGGE NED TURRENNET SESILÅMI

BAKGRUNN:	
Historikk:	Sesilåmi er et skirenn fra Brokke i Setesdal til Sinnes i Sirdal. Rennet har vært arrangert siden 1976, og går over en strekning på 52 kilometer. Det meste i Setesdal Vesthei - Ryfylkeheiane Landskapsvernområde. Løypas høyeste punkt er over 1000 moh.
Bruk av veien/området:	Sesilåmi hadde i 2023 om lag 520 deltakere og var gjennomført 19. mars.
Målområde i tiltaksplanen:	3b
Kritisk periode:	Mars
Konflikt/forstyrrelse:	Villreinen har en omfattende bruk av området heile vinteren.
Driftsregime pr. dato:	I tråd med dispensasjonen frå SVR har grunnpreparering av løypetraseen startet to uker før rennet og setting av spor en uke før rennstart. Dispensasjonen gjelder fram til 2025.
TILTAK	
Tiltak:	Legge ned turrennet Sesilåmi. Faggruppas innstilling gikk på å la rennet gå, men redusere perioden for grunnpreparering til EN uke før rennstart. Det kom forslag i prosjektgruppa om å legge ned arrangementet. Det var dissens om dette, men forslaget om nedlegging fikk flertall med 7 av 11 stemmer. Dagens dispensasjon gjelder ut 2025, så da må det jobbes mot en avvikling fra og med 2026.
Effekt for villrein:	Mindre forstyrring i et viktig vinterbeiteområde. Sesilåmi hadde i 2022 om lag 520 deltakere. Villreinen har en omfattende bruk av området hele vinteren.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3 – Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	Andre tiltak for å begrense ferdsel i området Brokke - Suleskard
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Arrangør mister muligheten til å fortsette et arrangement som har gått siden 1976.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Mindre tilbud til turrenn-entusiaster
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Arrangør, Verneområdestyret SVR

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T2.13: UTSETTE MASKINPREPARERING AV SKILØYPA I JOGGLEDALEN OG JOGGLEDALEN-HØNEDALEN TIL PÅSKE

BAKGRUNN:	
Historikk:	Det går flere løyper inn dalfører som går innover i villreinområdet fra vest, på sør-siden av Brokke-Suleskard veien, og utgjør forstyrrelser i trekkpassasje og tradisjonelt vinterbeiteområde. Det er en målsetning å øke villreinens bruk av området sørover- Joggledalen-Hønedalen er de dalførene som ligger lengst nord.
Bruk av veien/området:	Sirdal kommune har nå omkring 4600 hytter, og mange benytter eksisterende skiløyper på vinteren. Mangler tall på bruken av løypa.
Målområde i tiltaksplanen:	2
Kritisk periode:	Januar - april
Konflikt/forstyrrelse:	Trekket sørover om vinteren er sårbart og bør møte minst mulig forstyrrelse. Ferdsel i skiløypa påvirker både trekkmuligheter og bruk av tradisjonelt vinterbeiteområde. Mindre ferdsel kan øke trekkaktivitet på vestsiden av Kvifjorden.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Utsette maskinpreparering av skiløypa i Joggledalen og Joggledalen-Hønedalen til påske.
Effekt for villrein:	Mindre forstyrrelse i trekkpassasje og tradisjonelt beiteområde. De aktuelle løypestrekningene har en samlet lengde på ca 15 km.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).
Sees i sammenheng med:	Andre løypetrasèer i området
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-merking, ferdselsregistrering.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Negative konsekvenser for brukarar av løypa, løypeselskap og næringsliv i Sirdal.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Sirdalsløyper, hytteiere, allmennheten
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Sirdalsløyper, Sirdal kommune

T2.14: NY TEKNISK LØSNING PÅ BOM VED HØNETJØDN. OVERGANG FRA HENGELÅS TIL BRIKKE MED LOGG.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Bommen er plassert ved Hønetjødn. Bruk forbeholdt regulant, rettighetshavere langs veien, kommunen og enkelte fritidsboliger. Vil alene neppe ha stor effekt.
Bruk av veien/området:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Målområde i tiltaksplanen:	3b og 4
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	Ferdsl på og ut ifra veien påvirker trekkmulighetene sørover fra Hilleknuten
Driftsregime pr. dato:	Anleggsveien stengt for allmenn motorisert ferdsl ref. vedtak OED 26.10.2000. HENSYN TIL VILLREINEN SÆRLIG VEKTLAGT
TILTAK	
Tiltak:	Ny teknisk løsning på bom ved Hønetjød. Overgang fra hengelås til brikke med logg.
Effekt for villrein:	Innstramming av bomregimet i tråd med OED sitt vedtak. Kan bedre trekkmulighetene på vestsiden av Kvifjorden. Hovedsakelig et bukkeområde.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3 og indirekte delnorm 1 (kondisjon).
Sees i sammenheng med:	Må sees i sammenheng med trafikk/ferdsl Brokke-Suleskard, og andre tiltak i Joggledalen-Hønedalen
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-merking, ferdslsregistrering.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Anslag 3 mill.
Forslag til finansiering:	Sira Kvina kraftselskap
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Sira Kvina, Grunneiere, Hytteeiere
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Sira Kvina

T2.15 (TRINN 2): REGULERE MOTORFERDSEL PÅ INNSJØER OVER 2 KM² I OMRÅDER SOM ER VIKTIGE FOR VILLREINEN GJENNOM VEDTAK AV FORSKRIFTER ETTER MOTORFERDSELLOVEN

BAKGRUNN:	
Historikk:	Motorferdselloven sier at på innsjøer under 2 km ² er bruk av motor forbudt. Vi har flere vann i de to villreinområdene som er større enn 2 km ² . Dette betyr at det etter motorferdselloven ikke ligger føringer på bruk av motorbåt på disse vannene. For Setesdal Ryfylke gjelder verneforskriften for dette verneområdet, men der er ikke bruken regulert sommertid på vann >2 km ² . Eksempler på slike vann er Rosskreppfjorden, Blåsjø, Store Urevatn og en rekke andre. Dette betyr at med motorbåt så har man mulighet å komme seg inn i sentrale områder for villreinen, som ellers for mange hadde vært mer utilgjengelig. På mange av reguleringsmagasinene er det også tilrettelagt med båttrampere. Noen av disse er låst av med bom, men flere steder er de også åpne for allmennheten.
Bruk av veien/området:	Varierer mellom ulike vann.
Målområde i tiltaksplanen:	3b, 4 og 5
Kritisk periode:	Sommer- og høstbeiteperioden

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Konflikt/forstyrrelse:	Båttrafikk kan i seg selv utgjøre en forstyrrelse, men i hovedsak er utfordringen at trafikken genererer ferdsel videre innover i sårbare villreinområder.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Regulere motorferdsel på innsjøer over 2 km ² i områder som er viktige for villreinen gjennom vedtak av forskrifter etter motorferdselloven. Vil avgrense motorbåttrafikken til nødvendig nyttetransport. Vil også harmonere bedre mtp. at øvrig motorisert ferdsel i utmark er strengt regulert. Forskrift kan vedtas enten av kommunen (§ 4) eller departement (§ 7) og derfor lite økt byråkrati lokalt. Grappa anbefaler tiltaket. Aktuell problemstilling for lov/arealgruppa. NB! Ny lov om motorferdsel fremmes om kort tid. Aktuelt på flere store reguleringsmagasin om ikke tilgang på vei/båtrampe regulerer båttrafikken tilstrekkelig.
Effekt for villrein:	Redusert ferdsel inn i sentral del av villreinområdet.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3 – Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	Andre tiltak for redusert ferdsel i aktuelt område.
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	Oppsyn og kontroll med motorferdsel. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Jegere, fiskere og turfolk mister muligheten til båtbruk.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Alle brukere av motorbåt på magasinet.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Sirdal kommune, Valle kommune, KMD

T2.16 (TRINN 2): AVSLUTTE PREPARERING AV SKILØYPE I FLATSTØLDALEN (DUGEVEIEN) FREM TIL PÅSKE.

BAKGRUNN:	
Historikk:	
Bruk av veien/området:	Det prepareres skiløype på veien frem til ca 1 km før vernegrensa. Det går scooterspor (kvistet) videre innover dalen fra der preparert skiløype snur. Kjøring videre skjer av regulant, DNT Fjellstyre og til private hytter. En del skiturister følger scooterspor videre innover dalen og kommer da inn i et viktig trekkområde for reinen.
Målområde i tiltaksplanen:	2 og 3a
Kritisk periode:	Vinterbeiteperioden. Antar frem til påske er viktigste periode, men usikkerhet rundt hvorvidt kritisk periode også strekker seg over påske.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Konflikt/forstyrrelse:	Barriere for å komme ut til beiteområder i Frafjordheiene.
Driftsregime pr. dato:	Det prepareres skiløype på veien frem til ca 1 km før vernegrensa. Scooterspor videre inn
TILTAK	
Tiltak:	Avslutte preparering av skiløype i Flatstøldalen (Dugeveien) frem til påske.
Effekt for villrein:	Økt trekkaktivitet over veien gjennom vinteren.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	Tiltak T2.11 Tiltak for å begrense scootertrafikk ved reduksjon og bedre samordning av motorferdsel. Videre arbeid med vurdering av stikking og preparering av løyper i fokusområder
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Flere aktører bruker området. Viktig skiløype for de som har hytte i området.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Dårligere løypetilbud i området.
Anbefaling videre prosess:	Utsetting av preparering av løypa til påske bør vurderes etter at en utprøving av andre tiltak for å redusere ferdsel innover i villreinens trekkområde er utprøvd og evaluert
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Sirdal kommune, løypelag

Vedlegg:

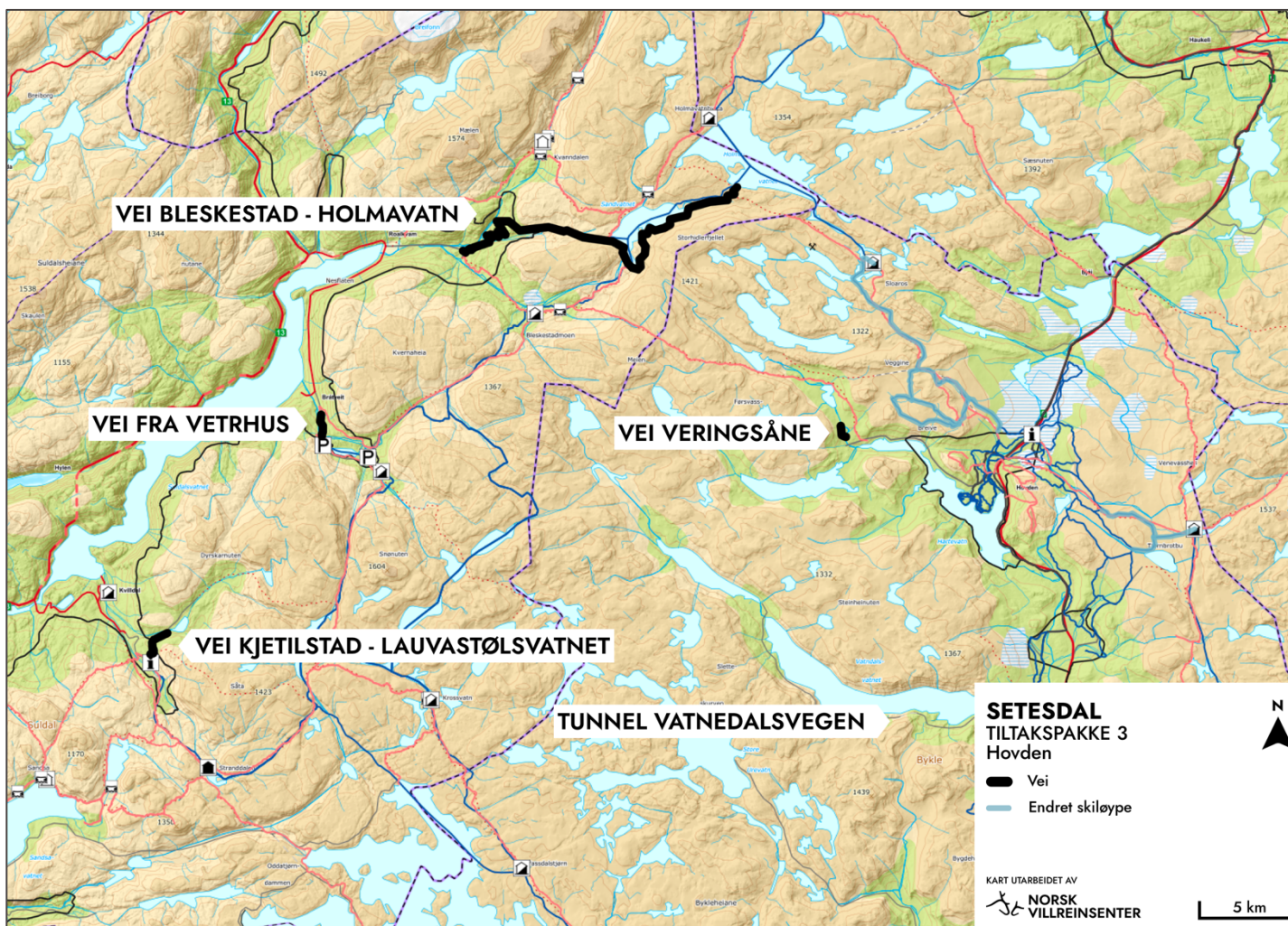
Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

TILTAKSPAKKE 3 – HOVDEN MOT SULDAL, VATNEDALEN OG HAUKELIFJELL

Vedlegg:
Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

KART

Tiltakspakke 3 – hovden mot suldal, vatnedalen og haukelifjell

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

DATABLAD

Tiltakspakke 3 – hovden mot suldal, vatnedalen og haukelifjell

T3.1: UTSETTE MASKINPREPARERING AV LØYPA HOVDEN-SLOAROS TIL PÅSKE

BAKGRUNN:	
Historikk:	Viktig høyfjellsløype for skidestinasjonen Hovden, øverst i Setedalen. Utfordrende å finne gode høyfjellstrasèer da stedet ligger omkranset av både Setesdal Ryfylke- og Setesdal Austhei villreinområder.
Bruk av veien/området:	Værutsatt, men populær skiløype i majestetisk høyfjellsterreng. Blir ikke preparert hvis løypemannskap ser villrein i området.
Målområde i tiltaksplanen:	2
Kritisk periode:	Hele vinterperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Forstyrrelse i viktig vinterbeiteområde. GPS-plott viser at villreinen bruker området hele vinteren, men mindre fra slutten av mars.
Driftsregime pr. dato:	Driftsregimet på denne løypa er at for strekninga Krossloskardet – Sloaros er det tillatt å preparere i de to vinterferieukene (Agder og Rogaland), samt påsken. I tillegg helgene mellom vinterferien og påske. Ser de villrein skal de kjøre tilbake uten sporsetter og glattebrett nede. Det skal også informeres ut til publikum. Dispensasjonen til maskinpreparering gjelder fram til 2024.
TILTAK	
Tiltak:	Utsette maskinpreparering av løypa Hovden – Sloaros til påske.
Effekt for villrein:	Mindre forstyrrelse i viktig vinterbeiteområde. Løypa har høy bruk fra vinterferie til påske (i gjennomsnitt 43 passeringer hver dag i 2022).
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av villreinens bruk av området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	En del negative konsekvenser for brukerne av løypa, løypeselskapet og reiselivsnæringa på Hovden.
Kostnad for tiltak:	Kostnad i form av reduserte inntekter for løypeselskap og næringsliv i kommunen. Vanskelig å tallfeste
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Tiltaket reduserer tilbudet om høyfjellsløyper i perioden fram til påske.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Hovden Hytteservice, Bykle kommune; Verneområdestyret for SVR

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T3.2: STRENGERE REGULERING AV FERDSELEN PÅ ANLEGGSSVEIEN FRA BLESKESTADMOEN TIL HOLMAVATN.

BAKGRUNN:	
Historikk:	16 km anleggsvei som går opp til Holmavatn fra Bleskestadmoen i Suldal. Veien går inn i sentral del av villreinområdet. Stengt for allmenn motorisert ferdsel fra bom i vika sør i Sandvatn. Innenfor bommen er det størst omfang av ferdsel på veien fra midten av august og ut september, men også en kort periode i slutten av juni. Sistnevnte kan være særlig negativt for fostringsflokkens bruk av område ved Sandvassbrekka og ned mot veien.
Bruk av veien/området:	Veien er i dag stengt med bom ved Sandvatn.
Målområde i tiltaksplanen:	4 og 5
Kritisk periode:	Sommer
Konflikt/forstyrrelse:	Ferdsel på veien som hinder for villreintrekk mellom Dyrahei lvo og Kvanndalen lvo. Ferdsel på veien som hinder for bruk av beitene nær veien. Fostringsflokker beiter nær veien mot slutten av juni men trekker fort opp igjen i området Sandvassbrekka. Kan ha sammenheng med saueslipp på samme tid. Redusert ferdsel på vei positivt for bukketrekk fra Hongsnuten.
Driftsregime pr. dato:	Stengt for allmenn motorisert ferdsel fra bom i vika sør i Sandvatn. Innenfor bommen er det størst omfang av ferdsel på veien fra midten av august og ut september, men også en kort periode i slutten av juni. Pr. i dag beskjeden bruk av sykkel på anleggsveien, men dette kan øke som følge av at det blir vanligere med el. sykkel. I utgangspunktet få brukere med tilgang på bomnøkkel. Nøkkelregimet blir praktisert ihht. OED sin anbefaling fra 1982. Pr. i dag er det regulant som administrerer nøkkelregimet.
TILTAK	
Tiltak:	Strengere regulering av ferdselen på anleggsveien fra Bleskestadmoen til Holmavatn. Tiltak må inn i pågående villkårsrevisjon! Flere alternativer: 1)Strengere nøkkelregime på dagens bom ved Sandvatn. 2)Stenge for allmenn motorisert ferdsel på veien ved å flytte bommen lengre ut til avkjøring til Hydrohytta eller helt vest til Kvanndalskrysset. Ut ifra dagens ferdselsnivå på veien, vurderes det viktigste tiltaket å være å unngå aktivitet på veien i slutten av juni. Vi anbefaler derfor at en ser på muligheten for å flytte dagens bom to km lenger ut til krysset mot Hydrohytta. Det anbefales at dagens nøkkelregime tas opp med NVE med siktemål at regelverket oppdateres og klargjøres mht. tilgang. Regulant ønsker at administrering av nøkkelregimet legges til offentlig myndighet.
Effekt for villrein:	Hyppigere trekk av villrein over veien og bruk av nærområdene til beite.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av villreinens bruk av området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver. Ferdelsesregistreringer
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Flytting av bom kr. 50'
Forslag til finansiering:	Lyse Kraft
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	Det anbefales at det gjennomføres ferdelsesregistrering på veien fram til Sandvatn. Behov for ytterligere ferdelsesbegrensning må vurderes ut ifra dette, eks. flytting av bom ut til Kvanndalskrysset og forbud mot bruk av sykkel på veien
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Lyse Kraft

T3.3: BYTTE UT EKSISTERENDE PORTER I TUNELLEN PÅ VATNEDALSVEGEN MED LÅSBARE PORTER FOR ENKLERE Å KUNNE REGULERE FERDSEL.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Åpen tunnel på anleggsvei langs Vatnedalsvatnet og inn mot Ormsa.
Bruk av veien/området:	Biltrafikken på Vatnedalsvegen er relativt beskjeden med unntak av en periode i jakta. Veien er stengt med bom ved Vatnedalsdammen. Tilgang for grunneiere og OB.
Målområde i tiltaksplanen:	2 og 5
Kritisk periode:	Barmarksperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Ferdsel til fots og på sykkel som forstyrrende element inn mot viktige beiteområder og trekk-korridorer. Må forvente økt bruk av sykkel på veien grunna nærhet til hytteområder og bruk av el.sykkel.
Driftsregime pr. dato:	Porter i tunellen også i dag, men disse er ikke låsbare.
TILTAK	
Tiltak:	Bytte ut eksisterende porter i tunellen på Vatnedalsvegen med låsbare porter for enklere å kunne regulere ferdsel.
Effekt for villrein:	Usikker effekt da en vet for lite om omfanget av gående og syklende på vegen.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Middels. Ferdelsesregistrering på veien. GPS-merka dyr.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Områdene vest for tunellen blir mindre tilgjengelige for gående og syklister
Kostnad for tiltak:	Ca 200.000.-
Forslag til finansiering:	OB, portene skal snart skiftes uansett pga. alder.
Negative virkninger av tiltaket:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Anbefaling videre prosess:	Ferdselsregistrering
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Tiltaket vil bli gjennomført i regi av OB

T3.4: SENERE BRØYTING AV VEI VETRUS – MOSVATN (ULLA – FØRRE REGULERINGEN)

BAKGRUNN:	
Historikk:	Anleggsvei som går opp fra Vetrus på østsiden av Suldalsvatnet og opp forbi Mosvatn.
Bruk av veien/området:	Veien åpner seint pga mye snø.
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	Vinterbeiteperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Ferdsel i område hvor bukk har vinterbeite
Driftsregime pr. dato:	Er stengt med bom i Lysebotn ved Aukland/Tangen og ved tunnel lenger opp. Har tidvis stått åpen de senere år som følge av utbygging i regi av Lyse og Statnett. Brøytes nå til Moskar før vinterferien (fra 2020). Vil trolig bli stengt fra neste år, men privatrettslige bindinger og uenighet mellom grunneiere gjør det komplisert. Dialog/arbeid pågår med å avklare hvor bommen skal stå.
TILTAK	
Tiltak:	Senere brøyting av vei Vetrus – Mosvatn (Ulla – Førre reguleringen) Brøyting av vegen bør utsettes til påske.
Effekt for villrein:	Mindre ferdsel opp i høgheia med vinterbeite (hovedsakelig bukk)
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av villreinens bruk av området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Vil trolig bli stengt fra neste år, men privatrettslige bindinger og uenighet mellom grunneiere gjør det komplisert. Dialog/arbeid pågår med å avklare hvor bommen skal stå.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Grunneiere, Kommune
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Lyse kraft, Statnett

T3.5: UNNGÅ BRØYTING AV VEIEN KJETILSTAD – LAUVASTØYLVATNET (SULDAL)

BAKGRUNN:	
Historikk:	Vinterstengt vei, men med lokale ønsker om brøyting.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	Vinter
Konflikt/forstyrrelse:	Bukker på begge sider av dalføret om vinteren.
Driftsregime pr. dato:	Vinterstengt, men med lokale ønsker om brøyting.
TILTAK	
Tiltak:	Unngå brøyting av vegen Kjetilstad – Lauvastøylvatnet (Suldal)
Effekt for villrein:	Mindre forstyrning i vinterbeiteområde (buk)
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle funksjonsområder vinterbeite
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av villreinens bruk av området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Lokale
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Suldal kommune, Grunneiere, Hyttefolk, Reiselivet
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statnett, Statkraft

T3.6: REDUSERE FERDSELEN INN VERINGSDALEN VED Å TILBAKEFØRE ANLEGSVEI BYGD IFM VERINGSÅNE KRAFTVERK, I TRÅD MED KONSESJON

BAKGRUNN:	
Historikk:	Ferdsl på helårsåpen anleggsvei inn til Breive pumpe ved Breivevatn (Hartevatn). Grusvei videre er stengt med bom. Denne ble i 2022 videreført et stykke opp Veringsdalen ifbm. Veringsåne kraftverk. Ferdsl på bru over kanal i Hartevatn som gir enkel tilgang til områdene på sørsiden av Hartevatn.
Bruk av veien/området:	Noe usikkert hvor mange som bruker den midlertidig bygde anleggsveien opp til Veringsåne kraftverk.
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	Sommer, høst og vinter
Konflikt/forstyrrelse:	Lokalt hevdes det at ferdselen har redusert trekkaktiviteten forbi Veringsnuten og bruk av beiteområdene på Storenut og i Vesterdalen. Den nye midlertidige anleggsveien er en avstikker fra bommet eldre grusvei inn forbi Breive. Den nye veien skal tilbakeføres jfr konsesjon.
Driftsregime pr. dato:	Fri ferdsel for allmennheten
TILTAK	
Tiltak:	Redusere ferdselen inn Veringsdalen ved å tilbakeføre anleggsvei bygd ifm Veringsåne Kraftverk, i tråd med konsesjon
Effekt for villrein:	Veiene og bru gir enkel tilkomst fra de store hytteområdene på Hovden. Inn Veringsdalen går også merka turistløype til Bleskestadmoen i Suldal. Lokalt hevdes det at ferdselen har

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	redusert trekkaktiviteten forbi Veringsnuten og bruk av beiteområdene på Storenut og i Vesterdalen. Begrensning av ferdsel på vei og bru kan bedre forholdene.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3 - Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	T3.11 ytterligere innstramminger i området, basert på ferdselsregistreringer
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av villreinsens bruk av området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Tiltaket viktig for ikke å øke ferdselen inn Veringsdalen ytterligere.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	Det anbefales kartlegging av mengde ferdsel sommer og vinter før en evt. iverksetter flere tiltak.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Veringsåe kraft AS

T3.7: REGULERING AV ØVINGSAKTIVITETER FORSVARET (KRIGSSKOLEN OG HEIMEVERNET (HV08)) OG POLITI. GEISKELII - BERDALSBU: BLI ENIGE OM PERIODER AV ÅRET DA DET IKKE BØR GJENNOMFØRES ØVELSER I DETTE OMRÅDET.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Spesielt i vinterperioden så har det vært en del øvingsaktivitet av ulike aktører inne i villreinområdene. Et eksempel på et slikt område er Geiskeli – Berdalsbu i Setesdal Austhei, der bl.a Forsvaret har hatt faste øvelser hver vinter.
Bruk av veien/området:	Øvingsaktiviteten skjer i stor grad i vintersesong.
Målområde i tiltaksplanen:	4
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel og bruk av motorferdsel i villreinområdet KAN medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	Årlige øvelser innenfor villreinområde
TILTAK	
Tiltak:	Regulering av øvingsaktiviteter forsvaret (krigsskolen og heimevernet (HV08)). Geiskelii - Berdalsbu: Bli enige om perioder av året da det ikke bør gjennomføres øvelser i dette området.
Effekt for villrein:	Lette tilgjengeligheten til dette arealet for villrein.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

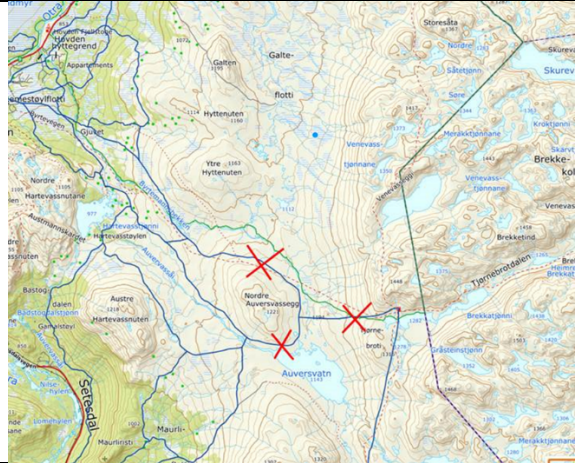
Konsekvenser/konflikter:	Krever endring i motorferdselregelverket. Må evt finne alternative øvingsområder som ikke kommer i konflikt med villreinhensyn.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	Øvingsaktør(er).
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: krigsskolen, heimevernet, politiet
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statsforvalteren, Bykle kommune, krigsskolen, heimevernet, politiet

T3.8: STANS I MASKINPREPARERING RUNDT NORDRE AUERSVASSEGGI FRAM TIL PÅSKE. PREPARERING I PÅSKEN FORUTSETTER AT DYRA HAR REIST

BAKGRUNN:	
Historikk:	5 km. maskinpreparert rundløype inn mot Auersvatn på Hovden austhei. Traseen er del av Bykle kommunes sti- og løypeplan og har vært maskinpreparert i mange år. Det heleide kommunale selskapet Hovden løypekjøring har ansvaret for maskinprepareringa. For tiden er det Hovden hytteservice som har anbudet på maskinpreparering på Hovden.
Bruk av veien/området:	Værutsatt, men mye brukt høyfjellsløype på Hovden austhei. Ferdelsregistrering i 2018 viste 15 000 passeringer til og fra Auersvatn. I snitt 193 passeringer pr. dag. Legges til grunn at cirka 75% går rundt Auersvasseggi.
Målområde i tiltaksplanen:	4 og 5.
Kritisk periode:	Januar til ut mars måned.
Konflikt/forstyrrelse:	Forstyrrelse i viktige vinterbeiteområde for villrein, alle typer dyr. Fare for forsinkelse av simlenes trekk sørover mot Bjørnevatn.
Driftsregime pr. dato:	Maskinprepareres så snart snøforholdene tillater det. Kan jamfør sti- og løypeplanen stenges på kort varsel hvis det observeres villrein i eller på vei til området.
TILTAK	
Tiltak:	Ikke tillate maskinpreparering før påske.
Effekt for villrein:	Mindre forstyrning i vinterbeiteområde. Unngå forsinkelse av simlenes trekk sørover.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle funksjonsområder vinterbeite og trekkpassasje
Sees i sammenheng med:	Utsette vintermerking av traseer til Tjørnbrotbu turisthytte til påske.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av villrein og ferdelsregistrering. Kreves et regime som sikrer at maskinpreparering utsettes om det er villrein i området.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Noe redusert tilbud av høyfjellsløyper. Vil ref. ferdselsregistrering påvirke mange brukere. Hvis mulig utvide løypenettet andre steder på Hovden der det ikke er i konflikt med villrein.
Kostnad for tiltak:	Kostnad i form av noe reduserte inntekter for løypeselskap og reiselivsnæringa. Vanskelig å tallfeste. Vil fremdeles være et godt løypetilbud på Hovden.
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Redusert løypetilbud.
Anbefaling videre prosess:	Dialog med Bykle kommune og Hovden løypekjøring
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Bykle kommune, Hovden løypekjøring, Statsforvalteren i Agder.

T3.9: UTSETTE KVISTING TIL TJØRNBRÅTBU TURISTHYTTE TIL PÅSKE (FRA HOVDEN OG BERDALSBU).

BAKGRUNN:	
Historikk:	Tjørnbrotbu turisthytte eies av Aust-Agder turistforening (AAT). Selvbetjent th. med 18 sengeplasser. Vinterstid har hytta tilkomst fra merka (kvista) løype fra Berdalsbu i sør (12 km) og til maskinpreparert skiløype rundt Nordre Auversvassegi (2 km). Herfra er det 8 km. til Hovden.
Bruk av veien/området:	Tjørnbrotbu er av AAT sine mest brukte hytter. Mye dagstrafikk fra Hovden, men veldig væravhengig. Se ferdselsdata under tiltak om avgrensning av maskinpreparering rundt Nordre Auversvasseggi. Mindre ferdsel Tjørnbrotbu – Berdalsbu med 304 passeringer i perioden 3.2 – 6.4 (2021).
Målområde i tiltaksplanen:	4 og 5.
Kritisk periode:	Januar til ut mars måned.
Konflikt/forstyrrelse:	Forstyrrelse i viktige vinterbeiteområde for villrein, alle typer dyr. Fare for forsinkelse av simlenes trekk sørover mot Bjørnevatn.
Driftsregime pr. dato:	Fra Hovden avhenger kvistetidspunkt med når de starter maskinpreparering. Begge løypene er normalt kvistet fra vinterferien til over påske.
TILTAK	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

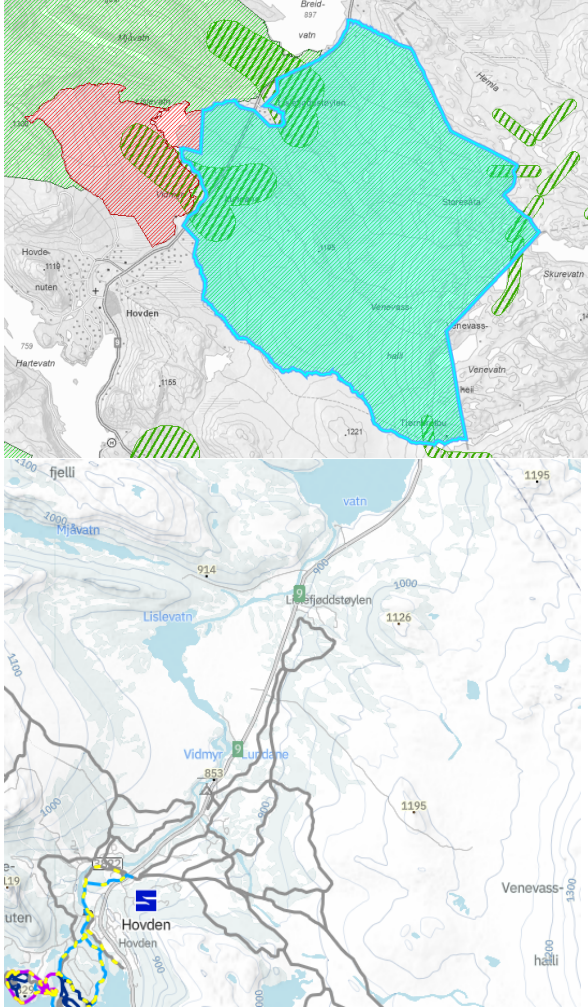
Tiltak:	Bare tillate kvisting Auversvatn – Tjørnbrotbu – Berdalsbu fra og med påsken.
Effekt for villrein:	Mindre forstyrning i vinterbeiteområde. Unngå forsinkelse av simlenes trekk sørover.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle funksjonsområder vinterbeite og trekkpassasje
Sees i sammenheng med:	Tiltak utsette maskinpreparering rundt Nordre Auversvasseggi til påske.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av villrein. Ferdselsregistrering.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Tjørnbrotbu og Berdalsbu turisthytter blir mindre attraktiv som turmål. Noe redusert sikkerhet for de som velger å gå utenfor kvista løype.
Kostnad for tiltak:	Noe reduserte inntekter for AAT.
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Vil sammen med stans i kvisting Berdalsbu – Bjørnevasshytta gi en betydelig reduksjon i vintermerka løyper på austheia.
Anbefaling videre prosess:	Dialog med AAT, Bykle kommune og Hovden løypekjøring.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Bykle kommune, Hovden løypekjøring, Statsforvalteren i Agder.

T3.10 (TRINN 2): REVIDERING AV VERNEFORSKRIFT HOVDEN LVO OG VIDMYR NR: VILLREIN MÅ INKLUDERES SOM VERNEFORMÅL.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Både Vidmyr naturreservat og Hovden landskapsvernområde ligger i det viktige trekkområdet Lundane rett nord for tettstedet Hovden. Utdfordrende å finne gode løypetraseer på Hovden da området er omkranset av både Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei
Bruk av veien/området:	Brukes av villrein om vinteren (på Austheia). Går skiløyper gjennom området og det er mye ferdsel fra hyttene som ligger tett på Hovden landskapsvernområde.
Målområde i tiltaksplanen:	1 og 3
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	Ferdsel fra hytteområdet og bruken av området for villrein
Driftsregime pr. dato:	Slik verneforskriftene er utformet i dag står det ikke noe om villrein. Hensynet til villrein kan derfor ikke tillegges vekt når

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	<p>man behandler saker etter verneforskriften. Ved å få villrein inn i formålet til begge disse verneområdene ville man sikre villreininteressene i dette viktige trekkområdet.</p> <p>I Hovden landskapsvernområde ligger også Galteflotti som er et viktig vinterbeiteområde for villrein. I dette verneområdet er det heller ikke egne bestemmelser knyttet til motorferdsel. Både ferdsel til fots og med motor kan være skadelig for rein. I tillegg bør det komme egne bestemmelser om motorferdsel i dette verneområdet.</p>
TILTAK	
Tiltak:	Revidere begge forskriftene slik at villrein blir en del av formålet med vernet. I tillegg bør regler om motorferdsel tas inn i verneforskriften for Hovden landskapsvernområde.
Effekt for villrein:	Trekkområdet får et vern etter naturmangfoldloven, og villreininteresser kan hensyntas i større grad i dette viktige området.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonell arealutnyttelse og funksjonelle trekkpassasjer
Sees i sammenheng med:	Sloarosløypa, Auersvatn og kvisting til Tjønnebrotbu
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av villreinens bruk av området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart: Grønt område: Hovden LVO Rødt område: Vidmyr NR Nederste kart viser løypetraséer i området	
KOSTNAD/KONFLIKT:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Konsekvenser/konflikter:	En del negative konsekvenser for brukerne av løypa, løypeselskapet og reiselivsnæringa på Hovden hvis forskriftsendring endrer dagens praksis
Kostnad for tiltak:	Kostnad i form av reduserte inntekter for løypeselskap og næringsliv i kommunen. Vanskelig å tallfeste
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Tiltaket kan redusere muligheten for å bruke dette området vinterstid
Anbefaling videre prosess:	Eventuell høring av forskriftsendring må gjennomføres av Statsforvalteren i Agder
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Hovden Hytteservice, Bykle kommune; Verneområdestyret for SVR og Statsforvalteren i Agder

T3.11 (TRINN 2): ANLEGGSSVEIEN I BREIVE:

VURDERE YTTERLIGERE INNSTRAMMINGER FOR Å REDUSERE FERDSELEN BASERT PÅ FERDSELSREGISTRERINGER

BAKGRUNN:	
Historikk:	Ferdsele på helårsåpen anleggsvei inn til Breivepumpe ved Breivevatn (Hartevatn). Grusvei videre er stengt med bom. Denne videreført i 2022 et stykke opp Veringsdalen ifbm. Veringsåe kraftverk. Ferdsele på bru over kanal i Hartevatn som gir enkel tilgang til områdene på sørsiden av Hartevatn.
Bruk av veien/området:	Generelt har det vært liten oppmerksomhet på denne innfallsporten på Hovden. Mange brukere av åpen vei, men usikkert hvor langt de tar seg videre i terrenget og langs etablerte stier. Til Veringsdalen tilføres også en god del ferdsel fra løypenettet på Nos (fra toppen av skitrekke), særlig vinterstid. Faggruppa anbefaler tilbakeføring av midlertidig anleggsvei ifbm. Veringsåe kv.gjøres i tråd med konsesjon. Tiltaket viktig for ikke å øke ferdselen inn Veringsdalen Ytterligere anbefaler faggruppa kartlegging av mengde ferdsel sommer og vinter før en evt. iverksetter flere tiltak.
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	Sommer, høst og vinter
Konflikt/forstyrrelse:	Lokalt hevdes det at ferdselen har redusert trekkaktiviteten forbi Veringsnuten og bruk av beiteområdene på Storenut og i Vesterdalen. Begrensning av ferdsel på veg og bru kan bedre forholdene.
Driftsregime pr. dato:	Fri ferdsel for allmennheten
TILTAK	
Tiltak:	Anleggsveien i Breive: Vurdere ytterligere innstramminger for å redusere ferdselen basert på ferdselsregistreringer: Flytte bommen ved Breivepumpe lenger ut Tilbakeføre anleggsveien forbi Breivepumpe Fjerne bru i kanal
Effekt for villrein:	Veiene og bru gir enkel tilkomst fra de store hytteområdene på Hovden. Inn Veringsdalen går også merka turistløype til Bleskestadmoen i Suldal. Lokalt hevdes det at ferdselen har

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	reduert trekkaktiviteten forbi Veringsnuten og bruk av beiteområdene på Storenut og i Vesterdalen. Begrensning av ferdsel på veg og bru kan bedre forholdene.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	T3.6 Veringsdalen
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av villreins bruk av området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Tiltaket viktig for ikke å øke ferdselen inn Veringsdalen ytterligere.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	Det anbefales kartlegging av mengde ferdsel sommer og vinter før en evt. iverksetter flere tiltak.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Veringsåe kraft AS

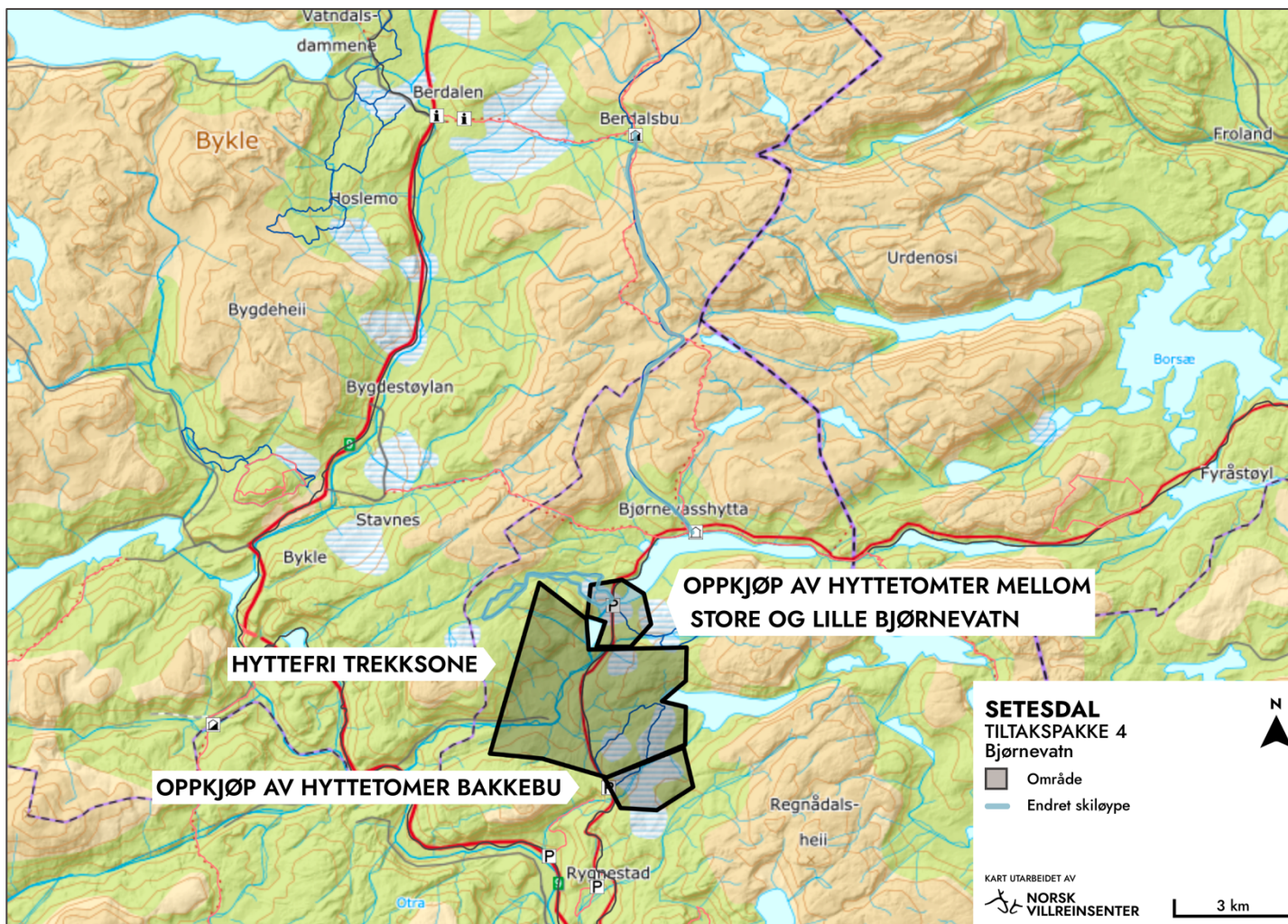
Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

TILTAKSPAKKE 4 – BJØRNEVATN

KART

Tiltakspakke 4 – Bjørnevåtn

DATABLAD

Tiltakspakke 4 – Bjørnevatn

T4.1: OPPKJØP AV HYTTETOMTER MELLOM STORE OG LILLE BJØRNEVATN.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Dette er pr i dag det viktigste trekkområdet for reinen i Setesdal-Austhei (over Fv 450) og brukes av største andelen av fostringsdyra både vår og høst. Her er det derfor ikke et fokusområde som følge av redusert krysningsfrekvens, men snarere forsinkelse i kryssning samt tydelig økt krysningshastighet når kryssing først skjer. Dette er vel dokumentert gjennom GPS-data (Panzacchi et al. 2016). Av GPS-registreringer kan man se at trekkhastigheten ser ut til å være stor når dyrene først har bestemt seg for å krysse veien. Spesielt gjelder dette når dyra trekker fra nord til sør. Det kan også virke som dyrene stopper opp en periode imot vegen, og kan bli stående " å trykke" både en og to uker før de krysser veien i stor hastighet.
Bruk av veien/området:	I tillegg til at Fv 450 fungerer som en barriere, ligger det også flere hyttefelt i området, og dermed tilhørende ferdsel i både sti- og løypenett og utenfor dette.
Målområde i tiltaksplanen:	2
Kritisk periode:	Store deler av bestanden har sesongtrekk forbi dette området sørover før kalving, og nordover igjen på seinsommer/høst.
Konflikt/forstyrrelse:	Ytterligere hyttebygging i området vil kunne hindre de viktige sesongtrekkene i villreinområdet
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Oppkjøp av regulerte ubebygde hyttetomter mellom Store- og Lille Bjørnevatn
Effekt for villrein:	Stor effekt. Å hindre ytterligere flere hytter i denne viktige trekk-korridoren mellom Store- og Lille Bjørnevatn forventes å ha stor effekt for villreinen i Setesdal Austhei
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3. Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	Oppkjøp av tomter ved Bakkebu i Valle.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Det er uenighet i faggruppa om betydningen av en eventuell realisering av hyttetomtene mellom Store og Lille bjørnevatn. Flertallet anbefaler at hyttetomtene kjøpes opp mens mindretall, ved villreinlaget, mener at trekket mellom Store- og Lille Bjørnevatn ikke er kritisk for villreinstammen. Pga dissens i faggruppa, så ble det avstemming i prosjektgruppa: 10 av 11 stemte for faggruppas flertallsinnstilling om oppkjøp av tomtene. Grunneiere kompenseres ved at staten kjøper ut hyttetomtene og lar disse stå ubebygde.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kostnad for tiltak:	Anslår en råtomtverdi på kr 200 000 til 300 000. Usikker på antall tomter som ikke er solgt. Setter derfor ikke en eksakt kostnad.
Forslag til finansiering:	Staten
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Valle kommune, Statsforvalteren og Mdir

T4.2: OPPKJØP AV IKKE BEBYGDE HYTTETOMTER VED BAKKEBU I VALLE

BAKGRUNN:	
Historikk:	Dette er den vestligste trekk-korridoren i området, som fortsatt brukes av villreinen .
Bruk av veien/området:	I tillegg til at Fv 450 fungerer som en barriere, ligger det også flere hyttefelt i området, og dermed tilhørende ferdsel i både sti- og løypenett og ellers.
Målområde i tiltaksplanen:	2
Kritisk periode:	Store deler av bestanden har sesongtrekk forbi dette området sørover før kalving, og nordover igjen på seinsommer/høst.
Konflikt/forstyrrelse:	Ytterligere hyttebygging i området vil kunne hindre de viktige sesongtrekkene i villreinområdet
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Det anbefales enstemmig at man også kjøper opp hyttetomter ved Bakkebu som ikke er bygd ut.
Effekt for villrein:	Stor effekt. Å hindre ytterligere flere hytter i denne viktige trekk-korridoren over Fv 450 forventes å ha stor effekt for villreinen i Setesdal Austhei
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3. Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	Oppkjøp av tomter mellom Store- og Lille Bjørnevatn.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Enstemmig at dette vil redusere faren for at trekk-korridoren går ut av bruk. Grunneiere kompenseres ved at staten kjøper ut hyttetomtene og lar disse stå ubebygde.
Kostnad for tiltak:	Anslår en råtomtverdi på kr 200 000 til 300 000. Usikker på antall tomter som ikke er solgt. Setter derfor ikke en eksakt kostnad.
Forslag til finansiering:	Staten
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Valle kommune, Statsforvalteren og Mdir

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T4.3: SIKRING AV TREKK-KORRIDOR VEST FOR LILLE BJØRNEVATN.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Dette er pr i dag det viktigste trekkområdet for reinen i Setesdal-Austhei (over Fv 450) og brukes av største andelen av fostringsdyra både vår og høst. Av GPS-registreringer kan man se at trekkhastigheten ser ut til å være stor når dyrene først har bestemt seg for å krysse vegen. Spesielt gjelder dette når dyra trekker fra nord til sør. Det kan også virke som dyrene stopper opp en periode imot vegen, og kan bli stående " å trykke" både en og to uker før de krysser vegen i stor hastighet.
Bruk av veien/området:	I tillegg til at Fv 450 fungerer som en barriere, ligger det også flere hyttefelt i området, og dermed tilhørende ferdsel i både sti- og løypenett og ellers.
Målområde i tiltaksplanen:	2
Kritisk periode:	Sein vinter og vår, samt høst.
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Sikring av trekk-korridor vest for Lille Bjørnevattn: Ikke tillate hyttebygging og etablering av annen infrastruktur til hinder for villreinen i dette området. Er i stor grad en oppfølging av innholdet i gjeldende kommuneplan. "Ikke tillate etablering av annen infrastruktur" må tas med.
Effekt for villrein:	Hindre at viktig sesongtrekk over Fv450 opphører
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3: Funksjonelle trekkpassasjer
Sees i sammenheng med:	Oppkjøp av ubebygde hyttetomter og reduksjon av menneskelig ferdsel i området.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Reduksjon i tilbudet for hyttefolk og andre som driver friluftsliv i dette området.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Reduksjon i tilbudet for hyttefolk og andre som driver friluftsliv i dette området.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Valle kommune. Statsforvalteren

T4.4: FJERNE SKILØYPA (FRESE OPP) NORD-VESTOVER FRA LILLE BJØRNEVATN INNEN 31 MARS

BAKGRUNN:	
Historikk:	Populær skiløype som ligger i trekk-korridor over FV 450
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	2
Kritisk periode:	Sein vinter og vår.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Konflikt/forstyrrelse:	Mindre tilbud til skiløpere i området seint i skisesongen.
Driftsregime pr. dato:	Løypa prepareres nå ut skisesongen.
TILTAK	
Tiltak:	Faggruppa foreslår å fjerne skiløypa nord-vestover fra Lille Bjørnevatn (frese den opp) innen 31. mars. Reinen kommer tidligere sørover enn tilfellet var rundt år 2010.
Effekt for villrein:	Stor effekt.. Lette trekket sørover mot kalvingsområdet, i korridoren vest for Lille Bjørnevatn.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3. Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	Oppkjøp av hyttetomter i området.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet i området. Krevs at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Mindre tilbud til skiløpere i området seint i skisesongen.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Brukere av skiløypa.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Valle kommune, løypekjører og velforeningen på Bjørnevatn

T4.5: AVSLUTTE KVISTING AV DNT- SIN VINTERLØYPE MELLOM BERDALSBU - BJØRNVASSHYTTA

BAKGRUNN:	
Historikk:	DNT har i en årrekke utført kvisting av vinterløype mellom sine hytter Store Bjørnevatn og Berdalsbu. Løypa ligger inn i området hvor villreinen kommer trekkende sørover når de skal til kalvingsområdene på sørsiden av Fv 450. Løypa ser ut til å være lite brukt i dag. Effekten av eventuelt å stoppe kvisting av denne løypa er usikker. Det er meldt inn bekymring fra lokale folk om at denne løypa kan være problematisk for villreinen. Gruppa anbefaler at kvisting opphører i 4 år for å se hvordan dette påvirker villreintrekket. Tiltaket er avhengig at det er tilstrekkelig med merka simler i området for å kunne kontrollere om det er effekt.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	2
Kritisk periode:	Vinter og vår.
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Avslutte kvisting av DNT- sin vinterløype mellom Berdalsbu - Bjørnvasshytta i en 4 års prøveperiode for å se på eventuelle effekter for villreinens arealbruk
Effekt for villrein:	Løypa ser ut til å være lite brukt i dag. Effekten av eventuelt å stoppe kvisting av denne løypa er usikker. Det er meldt inn bekymring fra lokale folk om at denne løypa kan være

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	problematisk for villreinen. Det anbefales at kvisting opphører i 4 år for å se hvordan dette påvirker villreintrekket.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3. Funksjonelle trekkpassasjer.
Sees i sammenheng med:	Andre ferdselsreducerende tiltak i området.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av villreinens bruk av området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Dårligere tilbud til DNT sine brukere. Værhardt område. Kan derfor medføre et sikkerhetsaspekt for de som velger å gå trasèen uten kvisting. DNT forutsetter at det er nok GPS-merka dyr hvis de skal stoppe kvisting i en prøveperiode på 4 år. Dette for å få nok data til en sikker evaluering.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Redusert tilbud for DNT sine brukere.
Anbefaling videre prosess:	Evaluering av effekt etter prøveperiode på 4 år
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	DNT Aust-Agder

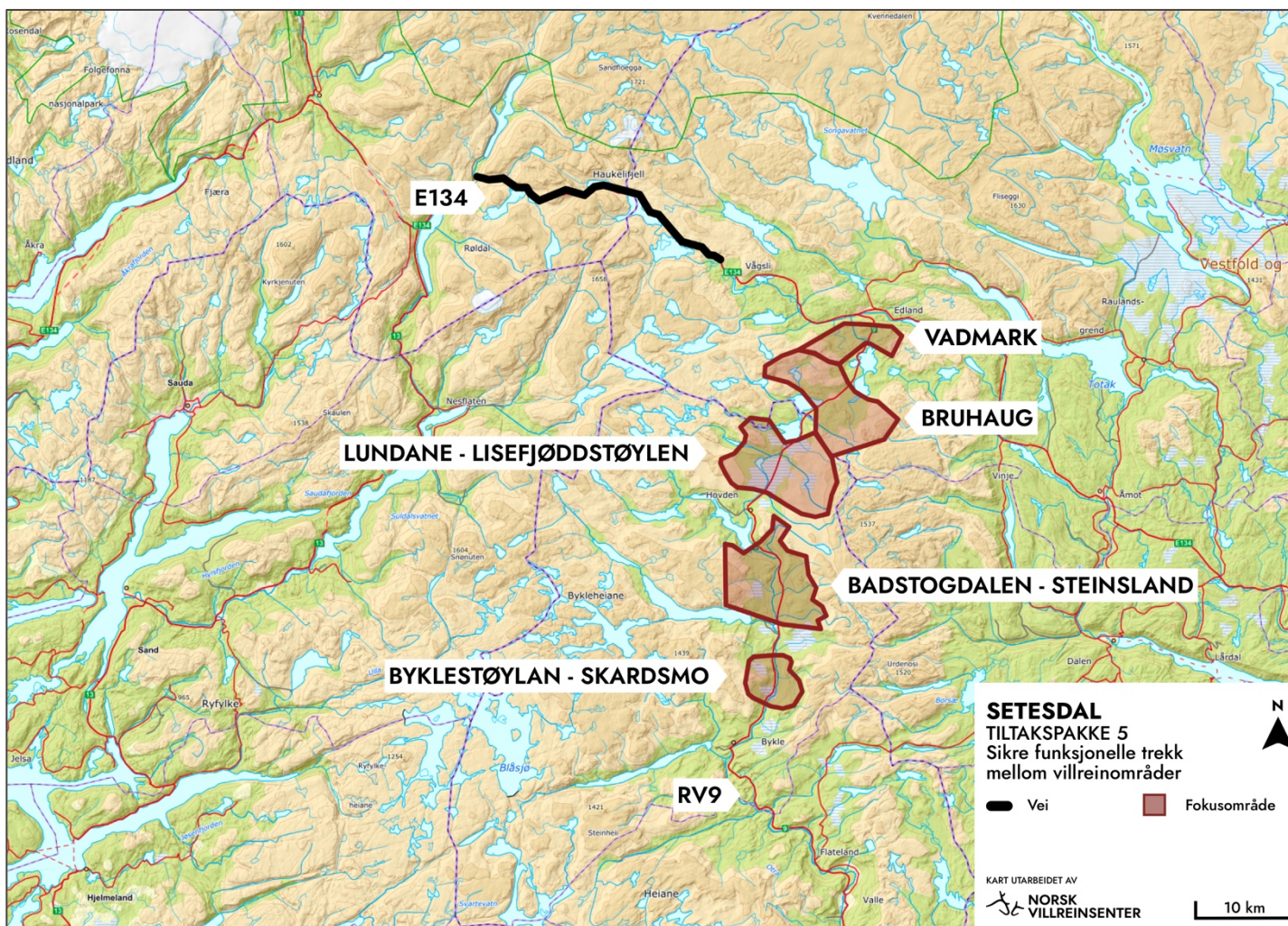
Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

TILTAKSPAKKE 5 – SIKRE FUNKSJONELLE TREKK MELLOM VILLREINOMRÅDER

KART

Tiltakspakke 5 – Sikre funksjonelle trekk mellom villreinområder

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

ATABLAD

Tiltakspakke 5 – Sikre funksjonelle trekk mellom villreinområder

T5.1: LANG TUNELL PÅ E134 OVER HAUKELIFJELL

BAKGRUNN:	
Historikk:	E134 utgjør i dag en fullstendig barriere mellom villreinområdene Setesdal Ryfylke og Hardangervidda. Flere av de tradisjonelle trekka er stengt og det meste av utveksling av dyr mellom villreinområdene skjer på tunelltakene på vestsida. Dette er i all hovedsak trekkområde for bukk.
Bruk av veien/området:	Strekningen har en gjennomsnittlig døgntrafikk (ÅDT) på 1800 kjøretøyer, men andelen tunge kjøretøy er betydelig, hele 28 %, og viser tydelig hvilken betydning denne vegstrekningen har som transportåre. I sommermånedene er trafikken betydelig større. Kilde: Statens vegvesen, tall for 2021. I tillegg skjer en betydelig utfart av folk til begge sider av vegen, både som dagsturer og lengre turer. Dette gjelder både på snø og barmark.
Målområde i tiltaksplanen:	1 og 5
Kritisk periode:	Spesielt vinterperioden, men også på barmark
Konflikt/forstyrrelse:	Selve E134 med biltrafikk, men også ferdsel og forstyrrelse fra ferdsel ut fra veien, hindrer villreintrekk og beiting på begge sider av E134.
Driftsregime pr. dato:	Etter at det ble påvist CWD-smitte på Hardangervidda i 2019 så ble det innført et regime hvor man inntil videre ønsker å unngå utveksling til/fra Setesdalsområdene. Tiltaket må derfor sees på som framtidig
TILTAK	
Tiltak:	Lang tunell på E134 over Haukelifjell
Effekt for villrein:	Høy effekt. God utveksling av dyr mellom de to villreinområdene gjennom hele året. Flere av de tradisjonelle trekka på strekningen mellom Ulevå og Peparsteinen kan gjenopptas. Det er en forutsetning at dagen vei blir stengt for biltrafikk. CWD situasjonen på Hardangervidda vil legge sterke føringer
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3 Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Redusert trafikkgrunnlag på Haukeliseter fjellstue. Allmennhetens tilgang til populære utgangspunkter for friluftslivsferdsel i området blir mindre.
Anbefaling videre prosess:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statens vegvesen
--	------------------

T5.2: NÅR NY VEITRASE FOR E134 MELLOM VÅGSLI OG VALLDALEN ER KLAR, MÅ NÅVÆRENDE VEI MELLOM DYRSKAR OG VALLDALEN VINTERSTENGES, INGEN BRØYTING OG INGEN BELYSNING.

BAKGRUNN:	
Historikk:	<p>E134 utgjør i dag en barriere mellom villreinområdene Setesdal Ryfylke og Hardangervidda. Flere av de tradisjonelle trekka er stengt og det meste av utveksling av dyr mellom villreinområdene skjer på tunelltakene på vestsida. Dette er i all hovedsak trekkområde for bukk.</p> <p>Statens vegvesen skal bygge ny vegtrasé for E134 mellom Vågsli og Seljestad. E134 skal styrkast som eit av hovudvegsambanda mellom aust- og vestlandet.</p> <p>Jamfør planforslag er det planlagt dobbelt tunneløp frå Liamyrane i Røldal til Ulevåvatn. Dette vil kunne gi villreinen bedre trekkmuligheter i vestlige deler av Haukelifjell.</p>
Bruk av veien/området:	<p>Strekningen har en gjennomsnittlig døgntrafikk (ÅDT) på 1800 kjøretøyer, men andelen tunge kjøretøy er betydelig, hele 28 %, og viser tydelig hvilken betydning denne vegstrekningen har som transportåre. I sommermånedene er trafikken betydelig større. Kilde: Statens vegvesen, tall for 2021.</p> <p>I tillegg skjer en betydelig utfart av folk til begge sider av vegen, både som dagsturer og lengre turer. Dette gjelder både på snø og barmark.</p>
Målområde i tiltaksplanen:	1 og 5
Kritisk periode:	Spesielt vinterperioden, men også på barmark
Konflikt/forstyrrelse:	Selve E134 med biltrafikk, men også ferdsel og forstyrrelse fra ferdsel ut fra veien, hindrer villreintrekk og beiting på begge sider av E134.
Driftsregime pr. dato:	Etter at det ble påvist CWD-smitte på Hardangervidda i 2019 så ble det innført et regime hvor man inntil videre ønsker å unngå utveksling til/fra Setesdalsområdene. Tiltaket må derfor sees på som framtidig
TILTAK	
Tiltak:	Vinterstenging av vegen som nye tunneler skal erstatte, dvs dagens vei fra Valldalen til Midtlæger (ingen brøyting/belysning).
Effekt for villrein:	<p>Middels effekt. Trekkområdene fra Dyrskar mot vest er mindre viktige enn trekkene som finnes lengre øst, fordi de primært benyttes av bukk, og i mindre grad benyttes når reinen trekker fra SR mot vinterbeiteområder på Hardangervidda.</p> <p>Tiltaket er likevel viktig for at ny tunnelløsning skal få god effekt for villreinen.</p> <p>CWD situasjonen på Hardangervidda vil legge sterke føringer</p>
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3 Funksjonelle trekkpassasjer

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Sees i sammenheng med:	Andre tiltak i forbindelse med E134
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	Vurdering som del av opprusting av E134
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statens vegvesen

T5.3: IKKE TILLATE UTVIDELSE AV SANDTAK, BYGGING AV HYTTER ELLER ANNEN FORSTYRRENDE VIRKSOMHET I FOKUSOMRÅDER FOR TREKK SOM KRYSSER RV 9.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Det har historisk vært betydelig utveksling mellom villreinområdene Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei. Rv 9 ligger som en barriere mellom områdene, og det er i kvalitetsnormen utpekt 5 fokusområder for steder slik utveksling har skjedd, og i mindre grad fortsatt foregår. Disse områdene er viktige for å opprettholde framtidige muligheter for slik utveksling.
Bruk av veien/området:	Trafikktelling viser en årsdøgntrafikk (ÅDT) på 1400 kjøretøy, der 14% er tungtrafikk. Tallene er hentet fra SVV sin trafikktelling 2021.
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Store deler av året
Konflikt/forstyrrelse:	Biltrafikk, infrastruktur og ferdsel gjør mulighetene for utveksling svært utfordrende.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Ikke tillate utvidelse av sandtak, bygging av hytter eller annen forstyrrende virksomhet i fokusområder for trekk som krysser Rv 9 (ref kart over fokusområder, kvalitetsnormen).
Effekt for villrein:	Høy. Å opprettholde trekkpassasjer som muliggjør utveksling mellom villreinområdene vil ha effekt både på beitetilgang og genetisk variasjon.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3 Funksjonelle trekkpassasjer
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Negative virkninger av tiltaket:	Negative konsekvenser for planlagt virksomhet som feks hyttebygging, utvidelse av sandtak og annen infrastruktur.
Anbefaling videre prosess:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Bykle kommune
--	---------------

T5.4 (PRIORITET 2): KORTE TUNELLER PÅ E134 HAUKELIFJELL. DERSOM NY VEITRASE MELLOM VÅGSLI OG VALLDALEN BLIR MED FLERE «KORTE» TUNELLER I STEDET FOR EN LANG, MÅ EN FORLENGE TUNNELPORTALER VED BRUK AV OVERLIGGENDE OVERSKUDDSMASSER OG DERAU SKAPE MULIG TREKKPASSASJE.

BAKGRUNN:	
Historikk:	<p>E134 utgjør i dag en fullstendig barriere mellom villreinområdene Setesdal Ryfylke og Hardangervidda. Flere av de tradisjonelle trekka er stengt og det meste av utveksling av dyr mellom villreinområdene skjer på tunelltakene på vestsida. Dette er i all hovedsak trekkområde for bukk.</p> <p>Statens vegvesen skal bygge ny veitrasé for E134 mellom Vågsli og Seljestad. E134 skal styrkes som et av hovudveisambandene mellom øst- og vestlandet. Jamfør planforslag vil veien gå i dagen på sentrale trekkområder for villreinen. De korte tunnelene på østsiden vil være for korte for at villreinen vil ta tunelltakene i bruk som trekkområde.</p>
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	1 og 5
Kritisk periode:	Spesielt vinterperioden, men også på barmark
Konflikt/forstyrrelse:	Selve E134 med biltrafikk, men også ferdsel og forstyrrelse fra ferdsel ut fra veien, hindrer villreintrekk og beiting på begge sider av E134. Uten kraftige avbøtende tiltak vil dette bare bli forsterket med ny, bredere og mer trafikkert E134.
Driftsregime pr. dato:	Etter at det ble påvist CWD-smitte på Hardangervidda i 2019 så ble det innført et regime hvor man inntil videre ønsker å unngå utveksling til/fra Setesdalsområdene. Tiltaket må derfor sees på som framtidig
TILTAK	
Tiltak:	<p>Forlenge tunnelportaler ved bruk av overliggende overskuddsmasser og derav skape mulig trekkpassasje. Tiltaket er et avbøtende tiltak dersom en velger veitrase med kortere tunneler på østsiden av Dyrskar. For villreinen vil lang tunell fra Valldalen til Vågsli være det beste.</p> <p>Områdene er nasjonalt viktige trekkområder og er av stor betydning for sammenknytning av villreinhabitat i Setesdal Ryfylke og Hardangervidda.</p>
Effekt for villrein:	Høyt potensial, men usikkert tiltak.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3 Funksjonelle trekkpassasjer
Sees i sammenheng med:	Andre tiltak langs E134
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Forslag til finansiering:	Statens vegvesen
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	Vurdering som del av opprusting av E134
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statens vegvesen

T5.5 (PRIORITET 2): VINTERSTENGT GAMMEL E134 (NÅVÆRENDE) FRA HAUKELISETER OG MOT VEST, DERSOM EN BYGGER NY HAUKELISETERTUNELL.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Tiltak som først blir aktuelt dersom det bygges ny tunell forbi Haukelisetet. For villreinens del vil en slik tunell først få stor effekt hvis dagens veibane holdes vinterstengt.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	1 og 5
Kritisk periode:	Spesielt vinterperioden, men også på barmark
Konflikt/forstyrrelse:	Selve veibanen, men også ferdsel og forstyrrelse fra ferdsel UT fra veien, hindrer villreintrekk og beiting på begge sider av E134.
Driftsregime pr. dato:	Veibanen ligger nå i dagen.
TILTAK	
Tiltak:	Dersom en bygger planlagt tunell fra Haukelisetet til Ulevå må gammel vei, altså nåværende E134 vinterstenges og ikke brøytes.
Effekt for villrein:	Den fysiske barriereeffekten av veitrasè og trafikk vil dermed være borte i vinterperioden. Usikker, men trolig god effekt.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3 Funksjonelle trekkpassasjer
Sees i sammenheng med:	Forlenga tunnelportaler
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Færre parkeringsmuligheter for folk som ønsker å bruke området.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Allmennheten, DNT
Anbefaling videre prosess:	Vurdering som del av opprusting av E134
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statens vegvesen

T5.6 (PRIORITET 2): BEGRENSE PARKERINGSMULIGHETER LANGS BÅDE GAMMEL OG NY E134, SPESIELT I VINTERPERIODEN.

BAKGRUNN:	
------------------	--

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Historikk:	Haukelifjell er et populært utfartsområde for både dagsturer, men også lengre turer.
Bruk av veien/området:	Spesielt på dager med fint vær vinterstid, er det meste av parkeringsplasser fulle og det er mye utfart på begge sider veien.
Målområde i tiltaksplanen:	1, 4 og 5
Kritisk periode:	Hele året, men spesielt i vinterperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Menneskelig ferdsel, sammen med biltrafikken forårsaker arealunnavvikelse og reduserte trekkmuligheter
Driftsregime pr. dato:	Rikelig med parkeringsplasser sommerstid, men vinterstid gjør snøforholdene det utfordrende, og brøyting blir utført på de mest sentrale plassene.
TILTAK	
Tiltak:	Begrense parkeringsmuligheter langs både gammel og ny E134, spesielt i vinterperioden. Supplement til kort tunell. Lavere kostnad, men lavere effekt. Tiltaket er et avbøtende tiltak dersom en velger veitrase med kortere tunneler på østsiden av Dyrskar.
Effekt for villrein:	Redusert utfart og ferdsel, ut fra og langs veien vil påvirke villreinsens bruk av området positivt. Dette vil kunne hjelpe både for trekkpassasjer og anledning til at dyrene kan beite i ro. Høy effekt.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	Alle andre tiltak knyttet til E134
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Færre plasser for parkering for folk som ønsker å bruke området.
Anbefaling videre prosess:	Vurdering som del av opprusting av E134
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statens vegvesen

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

TILTAKSPAKKE 6 – OVERORDNET SETESDAL RYFYLKE OG SETESDAL AUSTHEI

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

DATABLAD

tiltaksplan 6 – Overordnet Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei

T6.1 (MOTORFERDSEL): GJENNOMGANG OG MULIG INNSTRAMMING AV DISPENSASJONSPRAKSIS FOR MOTORFERDSELLØYVER I KOMMUNER OG SVR, FOR OMRÅDER SOM ER SÆRLIG VIKTIGE FOR VILLREINEN

BAKGRUNN:	
Historikk:	Motorferdsel en av mange faktorer som kan forstyrre villreinen. Dette tiltaket er ment for å se på muligheter for å redusere negativ effekt av den lovlige motorferdselen som skjer etter dispensasjon fra lovverket.
Bruk av veien/området:	Motorferdsel utgjør totalt en betydelig belastning på villreinens arealbruk og trekk-adferd. Det kan skilles i tre hovedkategorier. Ulovlig mf, mf etter direkte hjemmel i lov og mf etter dispensasjon. Dette tiltaket ønsker å se på den siste av disse kategoriene.
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året, men spesielt aktuelt vinterstid i SR og SA
Konflikt/forstyrrelse:	Villrein er generelt sårbar om vinteren. Motorferdsel kan uroe dyra i samband med matsøk, trekkaktivitet, hvile og naturlig adferd generelt.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Gjennomgang og mulig innstramming av dispensasjonspraksis motorferdselløyver i kommuner og SVR for områder som er særlig viktige for villreinen
Effekt for villrein:	En reduksjon av motorferdsel i villreinområdene vil ha en klar positiv effekt.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	Må sees i sammenheng med tiltak F7 og forslag fra faggruppe Areal- og lovgivning
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Negative konsekvenser for privatpersoner og organisasjoner som har større transportbehov enn dispensasjonene som blir gitt.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Kommuner og Verneområdestyret for SVR

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T6.2 (MOTORFERDSEL): REDUSERE MOTORFERDSEL VED Å SAMKJØRE ØVINGER/AKTIVITET FOR IDEELLE ORGANISASJONER/RØDE KORS/ REDNINGSGRUPPER/TURISTFORENING M.V. OM MULIG FLYTTE AKTIVITET TIL ANDRE OMRÅDER.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Motorferdsel en av mange faktorer som kan forstyrre villreinen. Dette tiltaket er ment for å se på muligheter for å redusere negativ effekt av den lovlige motorferdselen som skjer etter dispensasjon fra lovverket, men også evt etter direkte hjemmel i lov.
Bruk av veien/området:	Motorferdsel utgjør totalt en betydelig belastning på villreinens arealbruk og trekk-adferd. Det kan skilles i tre hovedkategorier. Ulovlig mf, mf etter direkte hjemmel i lov og mf etter dispensasjon. Dette tiltaket ønsker i første rekke å se på den siste av disse kategoriene.
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året, men spesielt aktuelt vinterstid i SR og SA
Konflikt/forstyrrelse:	Villrein er generelt sårbar om vinteren. Motorferdsel kan uroe dyra i samband med matsøk, trekkaktivitet, hvile og naturlig adferd generelt.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Redusere motorferdsel ved å samkjøre øvinger/aktivitet for ideelle organisasjoner/røde kors/ redningsgrupper/turistforening m.v. Om mulig flytte aktivitet til andre områder.
Effekt for villrein:	Redusert motorferdsel / menneskelig aktivitet og dermed mer ro for villrein og kan trekke/ beite/ bruke områder mer naturlig uten stadig forstyrning.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	Tiltak om innstramming i dispensasjoner til MF, bedre samordning av annen motorferdsel
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver. En form for registrering av motorferdsel i villreinområdene ville gitt bedre oversikt.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Vil kreve større grad av samhandling og planlegging fra berørte parter. Deler av denne aktiviteten vil kunne flyttes ut av sårbare villreinområder.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Politi, Forsvaret, DNT, skirenn-arrangører, Røde kors, grunneiere
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Kommuner og Verneområdestyret for SVR

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T6.3 (MOTORFERDSEL): REDUKSJON OG BEDRE SAMORDNING AV MOTORFERDSEL I OMRÅDER SOM ER VIKTIGE FOR VILLREINEN FOR: STATSKOG, FJELLSTYRENE, TURISTFORENINGENE, KRAFTSELSKAP OG BEITENÆRINGA

BAKGRUNN:	
	Det foregår en del motorferdsel (MF) i villreinområdene som skjer enten etter direkte hjemmel i lov eller etter dispensasjon. Eksempler på aktører som utfører slik MF er: Statskog, fjellstyrene, turistforeningene, kraftselskap, beitenæringa. De ulike aktørene kjører som regel etter sitt eget behov, uavhengig av de andre. Samordning og god planlegging vil kunne resultere i redusert kjøring, da vær og føreforhold gjør at mye transport uansett må skje på tilnærmet samme tidsperiode.
Bruk av veien/området:	Kjøringa skjer i stor grad i vintersesong, men også en del på barmark.
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All bruk av motorferdsel i villreinområdet kan medføre en belastning for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	Hver aktør planlegger og utfører i stor grad sin aktivitet uavhengig av andre som har behov for bruk av MF i området.
TILTAK	
Tiltak:	Reduksjon og bedre samordning av motorferdsel i områder som er viktige for villreinen for: Statskog, fjellstyrene, turistforeningene, kraftselskap og beitenæringa
Effekt for villrein:	All reduksjon av motorferdsel i villreinområdene vil ha en positiv effekt for arealbruk og trekkaktivitet.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver. En form for registrering av motorferdsel i villreinområdene ville gitt bedre oversikt.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Krever aktiv dialog og planlegging mellom de ulike aktørene.
Kostnad for tiltak:	Kostnad i form av ressurser. Vil potensielt kunne redusere aktørenes kostnader ved færre kjørte km totalt.
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Statskog, fjellstyrene, turistforeningene, kraftselskap, beitenæringa
Anbefaling videre prosess:	Aktiv dialog og planlegging mellom aktørene.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Verneområdestyret for SVR, kommunene

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T6.4 (MOTORFERDSEL): ARBEIDE FOREBYGGENDE I FORHOLD TIL MOTORFERDSEL I UTMARK. JOBBE KONKRET MED INFORMASJON OM EFFEKTER AV FORSTYRRELSE PÅ VILLREIN, OG INFORMASJON OM REGELVERK KNYTTET TIL MOTORFERDSEL I UTMARK.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Det foregår en del motorferdsel (MF) i villreinområdene som skjer enten etter direkte hjemmel i lov eller etter dispensasjon. Eksempler på aktører som utfører slik MF er: Grunneiere, Statskog, fjellstyrene, turistforeningene, kraftselskap, beitenæringa, kontrollmyndigheter, redning og forskning/forvaltning. Det forekommer også ulovlig motorferdsel i villreinområdene.
Bruk av veien/området:	Kjøringa skjer i stor grad i vintersesong, men også en del på barmark.
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All bruk av motorferdsel i villreinområdet kan medføre en belastning for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	De fleste som utfører lovlig motorferdsel i villreinområdene har nok med seg villreinhensynet i tankene. Forebyggende arbeid og bedre informasjon vil uansett være til hjelp for å redusere ulempene for villreinen ift slik aktivitet. Også som et forebyggende tiltak mot ulovlig kjøring
TILTAK	
Tiltak:	Arbeide forebyggende i forhold til motorferdsel i utmark. Jobbe konkret med informasjon om effekter av forstyrrelse på villrein, og informasjon om regelverk knyttet til motorferdsel i utmark.
Effekt for villrein:	Mer forståelse for konsekvenser og endret adferd når man beveger seg i villreinfjell. All reduksjon av motorferdsel i villreinområdene vil ha en positiv effekt for arealbruk og trekkaktivitet.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	Andre tiltak for redusert motorferdsel
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver. En form for registrering av motorferdsel i villreinområdene ville gitt bedre oversikt.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Krever ressurser til utadrettet informasjonsarbeid blant ansvarlige aktører
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Alle aktører som lovlig benytter motorferdsel i villreinområdene.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Verneområdestyret for SVR, politi, MiD, SNO.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T6.5 (MOTORFERDSEL): REGULERING AV ØVINGSAKTIVITETER - FORSVARET OG POLITIET, SÅ DISSE IKKE KOMMER I KONFLIKT MED VILLREIN

BAKGRUNN:	
Historikk:	Spesielt i vinterperioden så har det vært en del øvingsaktivitet av ulike aktører inne i villreinområdene. Et eksempel på et slikt område er Geiskeli – Berdalsbu i Setesdal Austhei, der bl.a politiet har hatt faste vinterøvelser.
Bruk av veien/området:	Øvingsaktiviteten skjer i stor grad i vintersesong.
Målområde i tiltaksplanen:	4
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel og bruk av motorferdsel i villreinområdet kan medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	Årlige øvelser innenfor villreinområde
TILTAK	
Tiltak:	Regulering av øvingsaktiviteter - forsvaret og politiet, så disse ikke kommer i konflikt med villrein. Eksempelvis øvelser i området Geiskeli – Berdalsbu i Setesdal Austhei.
Effekt for villrein:	Lette tilgjengeligheten til dette arealet for villrein.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Må evt finne alternative øvingsområder som ikke kommer i konflikt med villreinhensyn.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	Øvingsaktør
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Krigsskolen, Heimevernet, politiet
Anbefaling videre prosess:	Utenfor verneområder kan de her utøve motorferdsel på direkte hjemmel i motorferdselslovens § 2 første ledd bokstav a. Må derfor løses med dialog. Eller endringer i motorferdselregelverket.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statsforvalteren, kommuner, Krigsskolen, Heimevernet, politiet

T6.6 (MOTORFERDSEL): BEDRE KOMMUNIKASJON MELLOM ULIKE ØVINGSAKTØRER OG KOMMUNEN. ETABLERE FASTE MØTEPUNKTER FOR Å SIKRE GOD DIALOG OG FELLES FORSTÅELSE

BAKGRUNN:	
Historikk:	Spesielt i vinterperioden så har det vært en del øvingsaktivitet av ulike aktører inne i villreinområdene. Et eksempel på et slikt område er Geiskeli – Berdalsbu i Setesdal Austhei, der bl.a Forsvaret har hatt faste øvelser hver vinter.
Bruk av veien/området:	Øvingsaktiviteten skjer i stor grad i vintersesong.
Målområde i tiltaksplanen:	4

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel og bruk av motorferdsel i villreinområdet kan medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	Området blir brukt til øvelser årlig.
TILTAK	
Tiltak:	Bedre kommunikasjon mellom ulike øvingsaktører og kommunen. Etablere faste møtepunkter for å sikre god dialog og felles forståelse
Effekt for villrein:	Lette tilgjengeligheten til dette arealet for villrein.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Må evt finne alternative øvingsområder som ikke kommer i konflikt med villreinhensyn.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Øvingsaktører
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statsforvalter, kommuner og andre aktuelle samarbeidsparter

T6.7 (MOTORFERDSEL): ØKE KONTROLLVIRKSOMHETEN SPESIELT SEINT PÅ VINTEREN - MARS OG APRIL- NÅR REINEN ER MEST SÅRBAR.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Både politiet og SNO har avdekket et omfang av ulovlig motorferdsel også innenfor villreinområdene. Denne type ulovlig aktivitet krever store ressurser for å reagere på. Store arealer og kontrollomfanget har vært begrenset av tilgang på ressurser til slik virksomhet.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	Spesielt seint på vinteren - mars og april- når reinen er mest sårbar.
Konflikt/forstyrrelse:	Spesielt sårbart med den ulovlige motorferdselen, da forvaltningen ikke har kontroll over omfang, tid og sted for denne ferdselen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Øke kontrollvirksomheten spesielt seint på vinteren - mars og april- når reinen er mest sårbar.
Effekt for villrein:	Høy. Lette tilgjengeligheten til uforstyrrede arealer for villrein. Ved økt kontrollfrekvens vil også oppdagelsesrisikoen øke. Dermed kan belastning og arealunnvikelse for villreinen reduseres.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Økt oppdagelsesrisiko for ulovlig motorferdsel
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	Politi og SNO
Negative virkninger av tiltaket:	Noe mere motorferdsel fra kontrolletatene, men dette forventes å bli kompensert med redusert ulovlig kjøring. Det er viktig at nytteverdien av økt kontrollvirksomhet kontinuerlig veies opp mot forstyrrelser dette innebærer for villreinen.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Politiet og SNO

T6.8 (MOTORFERDSEL): KRITISK BRUK AV MOTORISERTE HJELPEMIDLER I FORBINDELSE MED BESTANDSOVERVÅKNING (TOTALTELLING, KALVETELLING, STRUKTURTELLING), GPS MERKING, GENERELL OVERVÅKNING OG TRANSPORT I FORBINDELSE MED PRØVETAKING MV.

BAKGRUNN:	
Historikk:	I forbindelse med innhenting av nødvendig kunnskap og data til bestandsforvaltningen, så er man avhengig av noe motorisert ferdsel i villreinområdene. Dette gjelder både ulike tellinger, prøvetakinger og GPS-merking og oppfølging av GPS-dyr. Overvåkingsprogrammet sier også noe om hva som skal prioriteres. Aktørene i forskning og forvaltning som driver motorisert ferdsel i villreinområdene må oppfordres til å vurdere både mengde ferdsel og type ferdsel forårsaket av egen aktivitet.
Bruk av veien/området:	Bruk av helikopter til tellinger og GPS-merking. Bruk av snøscooter til oppfølging av GPS-dyr mm. NINA har ansvaret for å søke løyver til denne aktiviteten.
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året, men spesielt kritisk på sein vinter og vår.
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel og bruk av motorferdsel i villreinområdet KAN medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	Kalvetelling i juni. Strukturteiling i oktober. Totaltelling og evt GPS-merking i februar/mars.
TILTAK	
Tiltak:	Kritisk bruk av motoriserte hjelpemidler i forbindelse med bestandsovervåking (totaltelling, kalvetelling, strukturteiling), GPS merking, generell overvåking og transport i forbindelse med prøvetaking mv.
Effekt for villrein:	Noe. Dette er helt avgjørende aktiviteter for å dekke forvaltningens kunnskapsbehov. Allerede et høyt fokus mot å minimere denne

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	belastningen, både i omfang og mot sårbare tidsperioder gjennom året.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Som andre aktører i villreinområde bør også forvaltning og forskning gå i seg selv, også når det gjelder motorisert ferdsel. Merking av dyr med GPS-sender og kalvetelling er kritisk for bestandsforvaltning og CWD overvåking. Å kutte ut all bruk av helikopter anses som urealistisk. Spørsmål om strukturtelling trengs hvert år. Forstyrrelser, forurensingen og kostnad i forbindelse med vintertelling bør vurderes om står i stil til nytten. Overvåkingsprogrammet sier også noe om hva som skal prioriteres. Aktørene i forskning og forvaltning som driver motorisert ferdsel i villreinområdene må oppfordres til å vurdere både mengde ferdsel og type ferdsel forårsaket av egen aktivitet.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Forskning og forvaltning
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Forskning og forvaltning

T6.9 (MOTORFERDSEL): AVKLARE/REDUSERE OMFANG OG I HVILKE OMRÅDER MAN GJENNOMFØRER KJENTMANSTURER MED RØDE KORS - BEDRE DIALOGEN (BÅDE I SETESDAL AUSTHEI OG SETESDAL RYFYLKE - OMRÅDER SOM HALBJØRNSEKKEN, HOVDEN OG VINJE).

BAKGRUNN:	
Historikk:	Spesielt i vinterperioden så har det vært en del øvingsaktivitet av Røde kors inne i villreinområdene. Eksempler på et slike områder er Halbjørnsekken, Hovden og i Vinje.
Bruk av veien/området:	Øvingsaktiviteten skjer i stor grad i vintersesong.
Målområde i tiltaksplanen:	4
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel og bruk av motorferdsel i villreinområdet KAN medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	Årlige øvelser innenfor villreinområde. Øvelsene skal ligge i godkjent øvingsplan med fastsatt omfang, sted og tidspunkt.
TILTAK	
Tiltak:	Avklare/ redusere omfang og i hvilke områder man gjennomfører kjentmansturer med Røde kors - bedre dialogen (både i Setesdal Austhei og Setesdal Ryfylke - områder som Halbjørnsekken, Hovden og Vinje).

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Effekt for villrein:	Lette tilgjengeligheten til dette arealet for villrein.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Må evt finne alternative øvingsområder som ikke kommer i konflikt med villreinhensyn.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	Øvingsaktør(er).
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Ulike hjelpekorps og redningsgrupper.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statsforvalteren, berørte kommuner, Røde kors, andre frivillige organisasjoner med behov for kjentmannsturer.

T6.10 (INFORMASJON): INFORMASJON OM VERNEOMRÅDE OG VILLREIN PÅ UT.NO. KOMMER GODT SYNLIG FREM VED SØK PÅ MÅL I ET VERNEOMRÅDE

BAKGRUNN:	
Historikk:	UT.no har blitt en sentral del av turplanlegging hos mange. Med gd og oppdatert informasjon her, kan flere legge til rette for en tur som i mindre grad vil komme i konflikt med villreinhensyn.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel i villreinområdene kan medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Informasjon om verneområde og villrein på UT.no. Kommer godt synlig frem ved søk på mål i et verneområde
Effekt for villrein:	Turgåere velger alternative turmål. Mindre ferdsel i sårbare områder.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Merarbeid for organisasjonene
Kostnad for tiltak:	Arbeidskostnader for innlegging og oppdatering av informasjon på UT.no
Forslag til finansiering:	Dekkes gjennom organisasjonenes ordinære drift, STF prosjekt finansiert av Rogaland Fylkeskommune.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Negative virkninger av tiltaket:	Merarbeid for organisasjonene. Berørte parter: DNT / Statskog
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	DNT, Statskog

T6.11 (INFORMASJON): OBS-VARSLER, HENDELSER INFORMERES VED SØK. EKS KALVING ELLER EKSTRAORDINÆRE TILTAK. KOMMER GODT SYNLIG VED SØK PÅ AKTUELLE OMRÅDER, HYTTET ETC.

BAKGRUNN:	
Historikk:	UT.no har blitt en sentral del av turplanlegging hos mange. Med god og oppdatert informasjon her, kan flere legge til rette for en tur som i mindre grad vil komme i konflikt med villreinhensyn.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel i villreinområdene kan medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	OBS-varslere, hendelser informeres ved søk. eks kalving eller ekstraordinære tiltak. Kommer godt synlig ved søk på aktuelle områder, hytter etc.
Effekt for villrein:	Turgåere velger alternative turmål. Mindre ferdsel i sårbare områder.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Merarbeid for organisasjonene
Kostnad for tiltak:	Arbeidskostnader for innlegging og oppdatering a informasjon på UT.no
Forslag til finansiering:	Dekkes gjennom organisasjonenes ordinære drift, STF prosjekt finansiert av Rogaland fylkeskommune.
Negative virkninger av tiltaket:	Merarbeid for organisasjonene. Berørte parter: DNT / Statskog
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	DNT,Statskog

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T6.12 (INFORMASJON): INFORMASJON OM VERNEOMRÅDE OG VILLREIN PÅ ORDREBEKREFTELSER VED BESTILLING AV OVERNATTING PÅ HYTTER, TILPASSET ÅRSTIDER

BAKGRUNN:	
Historikk:	Mange av de besøkende i villreinområdene booker overnatting og aktiviteter på nett. Dette vil være en effektiv måte å spre kunnskap om måter å ta hensyn til villreinen.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel i villreinområdene kan medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Informasjon om verneområde og villrein på ordrebekreftelser ved bestilling av overnatting på hytter, tilpasset årstider
Effekt for villrein:	Turgåere velger alternative turmål. Mindre ferdsel i sårbare områder. Øker kunnskap og ønske om å ta vare på naturen.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Merarbeid for organisasjonene
Kostnad for tiltak:	Arbeidskostnader for innlegging og oppdatering av informasjon på UT.no
Forslag til finansiering:	Dekkes gjennom organisasjonenes ordinære drift, STF prosjekt finansiert av Rogaland fylkeskommune.
Negative virkninger av tiltaket:	Merarbeid for organisasjonene. Berørte parter: DNT / Statskog
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	DNT,Statskog

T6.13 (INFORMASJON): DIGITALE KURS OM VILLREIN TIL ALLE FRIVILLIGE, HYTTEVERTSKAP ETC.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Hyttvertskap og andre frivillige er viktige informanter for folk som driver friluftsliv i villreinområder. Viktig å holde kunnskapsnivået høyt på alle som har kontaktflater med brukere av villreinområdene våre.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel i villreinområdene kan medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Digitale kurs om villrein til alle frivillige, hyttevertskap etc.
Effekt for villrein:	Det vi er glade i tar vi vare på. Økt kunnskap gir mer respekt og mer hensyn tas.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Merarbeid for organisasjonene
Kostnad for tiltak:	Arbeidskostnader for innlegging og oppdatering a informasjon på UT.no
Forslag til finansiering:	Dekkes gjennom organisasjonenes ordinære drift, STF prosjekt finansiert av Rogaland Fylkeskommune.
Negative virkninger av tiltaket:	Merarbeid for organisasjonene. Berørte parter: DNT / Statskog
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	DNT,Statskog

T6.14 (INFORMASJON): DIGITALE KURS OM VILLREIN TIL ALLE SOM ØNSKER, PROMOTERES PÅ UT.NO, DNT.NO, INATUR, M.FL.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Digitale kurs er lavterskeltilbud som mange kan benytte hvor- og når som helst for å heve kunnskapen. Ulike nettportaler som UT.no, inatur.no og dnt.no har blitt en sentral del av turplanlegging hos mange, og gjennom promotering her så vil man kunne nå et bredt spekter av folk som planlegger aktiviteter i våre villreinområder.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel i villreinområdene KAN medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Digitale kurs om villrein til alle som ønsker, promoterer på ut.no, dnt.no, inatur, m.fl.
Effekt for villrein:	Det vi er glade i tar vi vare på. Økt kunnskap gir mer respekt og mer hensyn tas.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Merarbeid for organisasjonene
Kostnad for tiltak:	Arbeidskostnader for innlegging og oppdatering a informasjon på UT.no
Forslag til finansiering:	Dekkes gjennom organisasjonenes ordinære drift, STF prosjekt finansiert av Rogaland Fylkeskommune.
Negative virkninger av tiltaket:	Merarbeid for organisasjonene. Berørte parter: DNT / Statskog
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	DNT,Statskog

T6.15 (INFORMASJON): INFORMASJON OM VILLREIN OG SÅRBARE VILLREINOMRÅDER PÅ MØTER I HYTTEFORENINGER O.L RUNDT VILLREINOMRÅDENE

BAKGRUNN:	
Historikk:	Det er et stort omfang av fritidsboliger i randområdene vil våre villreinområder. Gjennom promotering mot hytteforeninger så vil man kunne nå et bredt spekter av folk som planlegger aktiviteter i våre villreinområder.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel i villreinområdene KAN medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Informasjon om villrein og sårbare villreinområder på møter i hytteforeningar o.l rundt villreinområdene
Effekt for villrein:	Det vi er glade i tar vi vare på. Økt kunnskap gir mer respekt og mer hensyn tas.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Merarbeid for organisasjonene
Kostnad for tiltak:	Arbeidskostnader for innlegging og oppdatering a informasjon på UT.no
Forslag til finansiering:	Dekkes gjennom organisasjonenes ordinære drift
Negative virkninger av tiltaket:	Merarbeid for organisasjonene. Berørte parter: Verneområdestyret for SVR, Villreinlaga, Villreinnemnda, Statskog

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Anbefaling videre prosess:	Skaffe oversikt over aktuelle hytteforeninger
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Verneområdestyret for SVR, Villreinlaga, Villreinnemnda, Statskog

T6.16 (INFORMASJON): STYRING AV ORGANISERT FERDSEL I SÅRBARE VILLREINOMRÅDE.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Man ser en utvikling der organisert ferdsel i større grad blir utøvd også i våre villreinområder. Eksempler på slik aktivitet kan være toppturer, kiting, hundekjøring og andre arrangerte turer og event. God informasjon og en styring av slik aktivitet kan redusere belastningen i sårbare områder for villreinen.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel i villreinområdene KAN medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Styring av organisert ferdsel i sårbare villreinområde.
Effekt for villrein:	Mindre forstyrrelse av villrein i viktige trekk- og funksjonsområder. Det er i dag i liten grad mulig å avgrense organisert ferdsel gjennom lovverket. Styring av organisert ferdsel vil skje gjennom flere informasjonstiltak (se andre steder i tiltakslista).
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Merarbeid for organisasjonene
Kostnad for tiltak:	Ca kr 10.000 hvert år til informasjonsmøter
Forslag til finansiering:	Dekkes av organisasjonenes ordinære drift.
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Frivillige lag og organisasjoner, allmennheten
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Kommunene, Verneområdestyret for SVR, destinasjonsselskap, frivillige lag og organisasjoner

T6.17 (INFORMASJON): VURDERE VARSLING PÅ MOBIL TIL TURGJENGERE NÅR MAN GÅR INN I TREKKSONER / KALVINGSSONER O.L.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Teknologien har gjort det mulig å sende ut varslingspr. mobil når man kommer inn i avgrensede områder. Tanken er at dette

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	også kan benyttes ift når turgåere kommer inn i trekksoner /kalvingsområder o.l.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel i villreinområdene KAN medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Vurdere varsling på mobil til turgjengere når man går inn i trekksoner / kalvingssoner o.l. Forbehold om at varsel må gjøres på en måte som ikke gjør det mer attraktivt å oppsøke sårbare områder (f.eks naturfotografer og andre som ønsker å se villrein på nært hold)
Effekt for villrein:	Mindre forstyrning av villrein i viktige trekk- og funksjonsområder.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Kan for enkelte gjøre det mer attraktivt å oppsøke villrein.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Agder fylkeskommune (som ansvarlig for friluftsliv), andre sentrale reiselivsaktører, DNT

T6.18 (INFORMASJON): FÅ HYTTETILSYN OG BRUKERE AV DNT SITT LØYPENETT TIL Å INFORMERE NÅR DE HAR OBSERVERT VILLREIN

BAKGRUNN:	
Historikk:	Selv om en del dyr i våre villreinområder går med GPS, så mangler vi fortsatt mye data på arealbruk. Direkte observasjoner kan i ulike tilfeller være av stor interesse for forvaltningen. Ikke minst for en best mulig bruk av adaptiv forvaltning, vil slike observasjoner kunne være til god hjelp.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel i villreinområdene KAN medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Legge inn informasjon på DNT sine hytter om at folk noterer ned/gir tilbakemelding når de ser villrein - hyttetilsyn. Få brukere av DNT sitt

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	løypenett til å informere når de har observert villrein. Bedre informasjon om bestand og antall dyr i perioder der man ikke har GPS-merka dyr eller som tilleggsinformasjon i tillegg til informasjon fra GPS-merkede rein. Rapportering kan løses enten via artsobservasjoner.no eller at de gjøres manuelt og samles inn fra hyttene i ettertid.
Effekt for villrein:	Mindre forstyrning av villrein i viktige trekk- og funksjonsområder.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Kan for enkelte gjøre det mer attraktivt å oppsøke villrein.
Anbefaling videre prosess:	Kan gi ny kunnskap om utbredelse av dyregrupper som ikke er GPS-registrert. Vurdere opplegg i samarbeid med DNT.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Aust-Agder Turistforening, DNT Sør og Stavanger turistforening

T6.19 (FRILUFTSFERDSEL): GJENNOMGANG OG KRITISK BLIKK PÅ TURFORSLAG SOM LIGGER PÅ UT.NO, SAMT INNLEGGING AV NYE.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Det finnes ganske mange eksempler på turforslag som er markedsført og går på svært uønskede plasser og som "tar av" i hyttefelt, på Facebook og andre sosiale media. UT.no har blitt en sentral del av turplanlegging hos mange. Med en kritisk gjennomgang av anbefalte turforslag her, kan man legge til rette for turer som i mindre grad vil komme i konflikt med villreinhensyn.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel i villreinområdene KAN medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Gjennomgang og kritisk blikk på turforslag som ligger på ut.no, samt innlegging av nye.
Effekt for villrein:	Turgåere velger alternative turmål. Mindre ferdsel i sårbare områder.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Merarbeid for organisasjonene
Kostnad for tiltak:	Arbeidskostnader for innlegging og oppdatering a informasjon på UT.no
Forslag til finansiering:	Dekkes gjennom organisasjonenes ordinære drift.
Negative virkninger av tiltaket:	Merarbeid for organisasjonene. Berørte parter: DNT / Statskog
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Stavanger turistforening, DNT Sør, Statskog, Verneområdestyret for SVR, AAT

T6.20 (FRILUFTSFERDSEL): TOPPTURER PÅ SOSIALE MEDIER: JOBBE FOR ENDRING AV LOVVERK OG MER KURSING/FOREBYGGING/INFORMASJON MOT REISELIVSBEDRIFTER.

BAKGRUNN:	
Historikk:	I dag problematisk med regelverket i forhold til organiserte turer vs ikke organiserte turer - turer hvor initiativ er tatt via sosiale medier. Hva gjelder og hva kan gjøres?
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Hele året
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel i villreinområdene kan medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Toppturer på sosiale medier: Jobbe for endring av lovverk og mer kursing/forebygging/informasjon mot reiselivsbedrifter.
Effekt for villrein:	Lette tilgjengeligheten til uforstyrrede arealer for villrein
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Statsforvalteren
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statsforvalteren

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T6.21 (FRILUFTSFERDSEL): VIDERE ARBEID MED PLASSERING AV HYTTER OG LØYPER, KVISTETIDSPUNKT OG TIDSPUNKT FOR MASKINPREPARERING

BAKGRUNN:	
Historikk:	<p>Prosesen med tiltaksplanen har avdekket et behov for videre arbeid med en del problemstillinger knyttet til hytte- og løypenettet i villreinområdene. Deler av hytte- og sti/løypenettet blir grundig belyst i tiltaksplanen, og en del av behovet for videre arbeid blir ivarettatt av andre tiltak. Utover dette gjenstår det en del arbeid, særlig i forhold til hytte og løypenett, preparering og kvisting.</p> <p>Spesielt fikk områdene sør i Setesdal Ryfylke og nordover mot Haukeli ikke nok tid i arbeidet med tiltaksplanen. Det var også spesifikke forslag til tiltak for hytter og løyper i områdene Josephsbu og Skoræ som ikke fikk tilstrekkelig tid til å gjennomgås i prosjektgruppen, og som det blir viktig med videre fokus på fremover,</p> <p>Generelt er det viktig med et helhetsblikk i disse vurderingene, med vurdering av alternative traseer i områder som ikke kommer i konflikt med villrein.</p>
Bruk av veien/området:	Varierende bruk av de ulike løypestrekninger og hytter i de aktuelle fokusområdene.
Målområde i tiltaksplanen:	Alle målområder
Kritisk periode:	I de fleste av de aktuelle fokusområdene er vinterarbeidsperioden desember-mars mest kritisk. I fokusområdene lengst i sør er også seinvinteren (mars-april) en kritisk periode.
Konflikt/forstyrrelse:	Ferdsl og forstyrning av villrein i trekkområder, og vinterarbeidsområder. Alvorlighetsgraden av forstyrringa varierer.
Driftsregime pr. dato:	Alle turisthytter er åpne hele året. Tidspunkt for kvisting av løypene mellom turisthyttene varierer. Noen strekninger kvistes til vinterferien, mens andre kvistes til påske. Oppkjøringsperiode for maskinpreparerte skiløyper varierer også, der de fleste blir preparert så snart det er nok snø.
TILTAK	
Tiltak:	<p>Det er behov for en nærmere gjennomgang av hytte- og løypenett med preparering og stikking av løyper i fokusområdene for villreinen.</p> <p>Arbeidet skal innebære å nærmere vurdere behov for omlegging og endringer av dagens hytte- og løypenett, samt alternative traseer og kanalisering av ferdsel i områder som ikke forstyrrer villreinen. Vurderinger må sees i sammenheng med tiltak som nå er foreslått iverksatt, og hytte- og løypenettet som helhet. Spesielt er det behov for å se nærmere på områdene sør i Setesdal Ryfylke og nordover mot Haukeli.</p>
Effekt for villrein:	Stor effekt. Mange løyper går i sårbare områder for villreinen
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3) Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Sees i sammenheng med:	Tiltak som nå er foreslått iverksatt, og hytte- og løypenettet som helhet. Spesielt er det behov for å se nærmere på områdene sør i Setesdal Ryfylke og nordover mot Haukeli.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Høy. GPS-overvåking av trekkaktivitet og arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statsforvalteren i Agder, SVR, turistforeninger, kommuner, løypeforeninger, grunneiere

T6.22 (LANDBRUK): KARTLEGGE FYSISKE INNRETNINGER IFM. BEITEBRUK, OG RYDDE OPP I FYSISKE INNRETNINGER UTEN FUNKSJON. OPPRETTELSE OG AJOURHOLD AV OVERSIKT OVER FYSISKE INNRETNINGER.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Det både har vært og er en utstrakt bruk av villreinområdene våre til sauebeite. I denne sammenheng er det satt opp ulike innretninger til dette formålet. Noen av disse er gått ut av bruk og/eller er blitt erstattet av nye. Dette kan i noen grad utgjøre vandringshindre for villreinen, i første rekke sperregjerder.
Bruk av veien/området:	Omfang noe usikkert
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	I størst grad barmarkssesong.
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel og bruk av motorferdsel i villreinområdet KAN medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Kartlegge fysiske innretninger ifm. beitebruk, og rydde opp i fysiske innretninger uten funksjon. Opprettelse og ajourhold av oversikt over fysiske innretninger.
Effekt for villrein:	Fjerning av innretninger som ikke er i bruk vil være positivt for alle. Motstridende meninger om omfanget. Ledegjerder som er i aktivt bruk legges ned hver høst etter sanken. Samle-kve antas å ha liten innvirkning på villrein, mest på grunn av hvor de er lokalisert. Kreve at nye fysiske innretninger omsøkes og registreres. .
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver. Oversikt må ajourføres
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Anslag 500000 investering + 500000 i drift
Forslag til finansiering:	Spleiselag mellom det offentlige og næringa

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Beitenæring
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statsforvalter, næringa

T6.23 (Landbruk): Ta i bruk nye saltsteinautomater med oppsamling på saltsteinplasser i villreinområdene og randsonene. Forebygging smitte og parasitter.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Saltstein blir brukt i beiteområder for sau, både for mineraltilgang, men også for å holde sauene samlet i et bestemt område.
Bruk av veien/området:	Omfang noe usikkert
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	I størst grad barmarkssesong.
Konflikt/forstyrrelse:	Forebygging smitte og parasitter
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Ta i bruk nye saltsteinautomater med oppsamling på saltsteinplasser i villreinområdene og randsonene. Forebygging smitte og parasitter.
Effekt for villrein:	Usikker. Det er stort behov for ny kunnskap. Kan bidra til å redusere smittepresset fra sau til villrein, både når det gjelder parasitter og CWD. Kan være et viktig forebyggende tiltak.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Analyse av jordprøver ved saltsteinautomater
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Konsekvensene for næringa er minimale.
Kostnad for tiltak:	Anslag Kr 1 500 000.- (Anslag på 500 saltsteinautomater a kr 3000,-)
	Offentlige tilskudd
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Beitenæringa
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Beitenæringa

T6.24 (LANDBRUK): ARBEIDE FOR FLERE GPS-BJELLER PÅ SØYER I VILLREINOMRÅDENE I SETESDAL AUSTHEI OG SETESDAL RYFYLKE

BAKGRUNN:	
Historikk:	Ny teknologi som GPS-bjeller på sau er allerede i bruk i disse områdene, men høy kostnad har begrenset bruken så langt.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Beitesesongen inkl sankesesongen i etterkant.
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel og bruk av motorferdsel i villreinområdet kan medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	Tiltak om elektroniske bjeller med virtuelle

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

TILTAK	
Tiltak:	Arbeide for flere GPS-bjeller på søyer i villreinområdene i Setesdal Austhei og Setesdal Ryfylke
Effekt for villrein:	En vil kunne få mye mer kunnskap om områdebruken til sau. I tillegg vil det bli mindre ferdsel knytta til sank og da spesielt ettersank, og altså mindre forstyrrelser for villreinen i en sårbar periode.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	Tiltak om bruk av virtuelle gjerder
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Antall bjeller x 1000 kr i investering og 200 i drift. I tillegg midler til oppstart/ informasjon, grovt anslått kr 1 000 000,-. Det finnes allerede en del bjeller i beitelaga.
Forslag til finansiering:	Offentlige tilskudd
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter:
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Beitenæringa, Statsforvalter

T6.25 (LANDBRUK): TA I BRUK NY TEKNOLOGI I FORM AV ELEKTRONISK BJELLER MED VIRTUELLE GJERDER, SAMT INNHENTE OG SAMMENSTILLE AKTUELL EKSISTERENDE KUNNSKAP.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Utvikling og bruk av virtuelle gjerder på beitedyr er raskt oppadgående. Når dette etter hvert blir mer utbredt, så kan man både styre beitebruken og redusere den menneskelige ferdselen ved tilsyn og sank i betydelig grad.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Beitesesongen inkl sankesesongen i etterkant.
Konflikt/forstyrrelse:	All ferdsel og bruk av motorferdsel i villreinområdet kan medføre belastning og arealunnvikelse for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Ta i bruk ny teknologi i form av elektronisk bjeller med virtuelle gjerder, samt innhente og sammenstille aktuell eksisterende kunnskap.
Effekt for villrein:	Dette kan bidra til å styre arealbruken. F.eks. gjerde ute områder hvor en ikke ønske noe aktivitet. Reduserer behovet for menneskelig aktivitet i sanken. Kan bidra til å redusere bruk av saltstein. Det er behov for teknologiutvikling før en kan ta dette i bruk i større skala, bl.a. med tanke på mobildekning. Følgelig er det vanskelig å gi gode estimater på effekter av tiltaket. Det foreslås i første runde utprøving

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	av tiltaket i mindre skala, samt innhenting av resultater fra områder hvor dette er tatt i bruk.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	Tiltak om flere GPS-bjeller
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Anslag: investering 1750000 + 150000 i drift Innhenting av kunnskap, prosjekt: 500 000,- Uttestingsfase, 500 bjeller a 2000 kr, ekstra batteri a 500 kr totalt: 1 250 000,-. Årlig driftskostnad 150 000,-
Forslag til finansiering:	Offentlige tilskudd
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter:
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Beitenæringa, Statsforvalter

T6.26 (BESTANDSFORVALTNING): ØKE STORBUKKANDELEN OPP MOT 25 %

BAKGRUNN:	
Historikk:	Storbukkandel førte til at delnorm bestandsforhold ble rød for Setesdal Ryfylke. Dette er et resultat av villet forvaltning grunnet CWD, og lett å snu. Å øke storbukkandel og bestand (4000 dyr) er i dag et mål og lite konfliktfylt, men er foreløpig satt til side pga. CWD. I SR har en de siste årene gått bort ifra simle/ungdyr kort og opererer nå med reine simlekort. Det er antatt at dette medfører mindre avskyting av halvstore bukker og dermed bidra til at andelen storbukk øker. Voksne bukker bruker randområdene i større grad enn fostringsflokkene. De går mer spredt og aksepterer en større grad av forstyrrelser. En høy andel voksne bukker i bestanden gir større arealbruk med bedre beiteutnyttelse. Mange store voksne bukker gir også tidligere brunst og dermed gjennomsnittlig større kalver. Eldre storbukk regnes som tradisjonsbærere av trekkruiter og beiteområder. Lokal forvaltning mener bukkeandelen er lav per i dag.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	4
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	CWD-situasjonen
Driftsregime pr. dato:	Resultat av en villet forvaltning grunnet CWD.
TILTAK	
Tiltak:	Øke storbukkandelen opp mot 25 %
Effekt for villrein:	Økt bruk av randområdene på grunn av større andel voksen bukk. Økt bruk av Frafjordheiene i SR og Sjørområdet i Austheia. En annen positiv effekt av økt bukkeandel, som ikke har med arealbruk å gjøre: fravær av storbukk kan forsinke brunsten og påfølgende kalving

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1, Bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	CWD-situasjonen
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Ikke gjennomførbart i dagens situasjon med CWD
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Rettighetshavere, jegere
Anbefaling videre prosess:	Må forankres i bestandsplanene. Ikke gjennomførbart i dagens CWD-situasjon. Bør iverksettes straks situasjonen tilsier det.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Villreinutvalg, Villreinnemnd

T6.27 (BESTANDSFORVALTNING): ØKE BESTANDSSTØRRELSE IHT. TIL MÅL I GJELDENE BESTANDSPLEANER SR: STABILISERE RUNDT 2000 DYR I NORD, ØKE TIL 2000 I SØR. SA: 1500 DYR

BAKGRUNN:	
Historikk:	<p>For Setesdal Austhei: Så lenge dyra er i god kondisjon vurderes det om at det er grunnlag for en målsetning om økning i bestand som et tiltak for økt områdebruk. Vurderer at ettersom næringsinntak er sammensatt, er ikke et skrint lavdekke nødvendigvis kritisk, men viktig at dette overvåkes.</p> <p>Generelt bør det være rom i forvaltningen for å akseptere nedgang i kondisjon (og beitegrunnlag), og at dette er en forventet respons på økning i bestandsstørrelse i en overgangsfase. En økning av bestanden uten tilsvarende økning i arealbruk vil føre til større tetthet av dyr på de samme arealene den bruker i dag. Kondisjonen vil da gå ned, og gi negativt utslag på parameterne i kvalitetsnormen. Ved et slikt tiltak er det viktig med løpende vurdering av kondisjon og beitegrunnlag. Det bør diskuteres behov for overvåkning av beitegrunnlag. I forkant av tiltaket bør det gjøres en vurdering av hvor stor reduksjon i kondisjon man skal tolerere. Det er behov for en avklaring med Mdir mht. avveining mellom bestandsstørrelse og kondisjon, og kondisjons-parameterne i kvalitetsnormen. En viktig forutsetning for dette tiltaket er at det parallelt må iverksettes andre tiltak for å øke områdebruk.</p>
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	4
Kritisk periode:	Tiden med CWD-smitte på Hardangervidda
Konflikt/forstyrrelse:	CWD-situasjonen
Driftsregime pr. dato:	Resultat av en villet forvaltning grunnet CWD.
TILTAK	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Tiltak:	Øke bestandsstørrelse iht. til mål i gjeldende bestandsplaner SR: stabilisere rundt 2000 dyr i nord, øke til 2000 i sør. SA: 1500 dyr
Effekt for villrein:	Økt bruk av randområdene på grunn av økt dyretetthet. Økt bruk av Frafjordheiene i SR og Sørrområdet i Austheia. En større bestand vil på sikt også føre til et høyere jaktuttak: Høyere kvote vil ha positiv økonomisk effekt hos rettighetshavere og økt opplevelsesverdi i form av økt antall jegere
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1, Bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	CWD-situasjonen
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Økt dyretetthet kan føre til lavere kondisjon og slitasje på beitet.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Rettighetshavere, jegere
Anbefaling videre prosess:	Må forankres i bestandsplanene. Ikke gjennomførbart i dagens CWD-situasjon. Bør iverksettes straks situasjonen tilsier det.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Villreinutvalg, Villreinnemnd

T6.28 (BESTANDSFORVALTNING): METODE - BESTANDSTELLINGER. OPPRETTHOLDE DAGENS METODIKK MED KALVETELLING I JUNI/JULI OG STRUKTURTELLING I OKTOBER, MEN MED LAVERE TERSKEL PÅ FORSØK PÅ TOTALTELLING VINTERSTID.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Bestandstelling medfører store kostnader, miljøbelastning ved helikopterbruk og forstyrrelse av dyrene. Overvåkingsprogrammet sier også noe om hva som skal prioriteres. Det bør tilstrebes å oppnå «gode nok» tall på bestandsstørrelse. Dette innebærer tall som er tilstrekkelig for å si noe om bærekraft i villreinområdet, grunnlag for å vurdere opp mot bestandsmål og for å sette kvoter og fellingsmål. Særlig vintertelling er svært kostbart og værutsatt. Uforutsigbarhet i tilgjengelige midler frem i tid gjør utførelse av vintertelling krevende. Antall GPS-merka dyr har også betydning for bestandstellingene. Historiske data er også en viktig del av bildet når man estimerer bestandsstørrelse. En bør også diskutere om det er alternative parametere som kan brukes for å si noe om bestandsforhold der de negative konsekvensene av aktiviteten er mindre.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	4
Kritisk periode:	Ingen telle-aktivitet rundt kalvingstidspunkt
Konflikt/forstyrrelse:	Bestandstelling ved helikopterbruk medfører forstyrrelse av dyrene.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

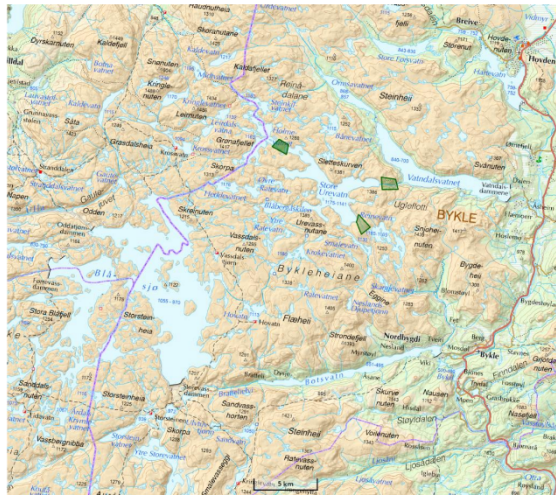
Driftsregime pr. dato:	Kalvetelling i juni, strukturtelling i oktober og totaltelling på vinter
TILTAK	
Tiltak:	Metode - bestandstelling. Opprettholde dagens metodikk med kalvetelling i juni/juli og strukturtelling i oktober, men med lavere terskel på forsøk på totaltelling vinterstid. Må sees i sammenheng med BF9
Effekt for villrein:	Mer presis bestandsforvaltning.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1, Bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	Må sees i sammenheng med tiltak om økt ressurstildeling til villreinområdene for utføring av kjerneoppgaver.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Kan gi høyere kostnader knyttet til telling (sannsynligvis flere feilede forsøk). Mer forstyrrelse av dyrene og større miljøbelastning enn ved dagens praksis.
Kostnad for tiltak:	Ikke avklart
Forslag til finansiering:	Offentlige midler, fond
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Rettighetshavere, jegere
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Villreinlag, Miljødirektoratet

T6.29 (BESTANDSFORVALTNING): ØKT FOKUS PÅ Å BEGRENSE FORSTYRRELSER FRA JAKT VED Å INKLUDERE SOM TEMA I BESTANDSPLEANENE, MM. ØNSKELIG AT TILTAK FOR Å REDUSERE FORSTYRRELSER OG BELASTNING FRA JAKT PÅ VILLREINEN I HOVEDSAK SØKES LØST SOM FRIVILLIG TILTAK

BAKGRUNN:	
Historikk:	<p>Det er noe usikkerhet rundt behovet for å redusere forstyrrelse av jaktutøvelse: Stort sett er det lite jaktpress i SA/SR i den forstand at dyra ikke blir jakta på hele tiden. Reinen har rolige perioder også i jakttiden. Vær og vind er med på å regulere jaktintensitet. Vindretning har mye å si for hvordan dyra (og dermed jegeren) fordeler seg i landskapet. Og mye vær (tåke, regn, vind) fører til færre jegere i felt.</p> <p>Aktuelle tiltak som har vært diskutert omhandler mulige jaktfredningssoner i sårbare trekkpassasjer. I denne forbindelse ble det gjort en jobb med å markere sårbare trekkpassasjer nord i Setesdal Vesthei som eksempel på denne type områder der jaktfredningssoner kan vurderes nærmere.</p>

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	Tildeling av kvote henger sammen med en helhetsvurdering av tilgjengelige virkemidler (differensiert minsteareal, kortfordeling, samjaksavtaler, mv.) for å oppnå ønsket fellingsmål. Kvote kan ikke tildeles lavere enn at det vil kunne felles tilstrekkelig med dyr til å opprettholde bestandsbalansen etter bærekraftprinsippet (antall dyr ift beitegrunnlag).
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	August og september
Konflikt/forstyrrelse:	Høyt stressnivå for dyra under jaktperioden
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Økt fokus på å begrense forstyrrelser fra jakt ved å inkludere som tema i bestandsplanene, mm. Ønskelig at tiltak for å redusere forstyrrelser og belastning fra jakt på villreinen i hovedsak søkes løst som frivillig tiltak. Jaktfredningssoner i sårbare trekkpassasjer, reduksjon i jakttid, vurdering av kvote. Økt fokus på å begrense forstyrrelser fra jakt i bestandsplanene.
Effekt for villrein:	Helhetsvurdering ift å begrense forstyrrelser på reinen vil kunne ha positiv effekt på reinens arealbruk og stressnivå
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1, Bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	Ønsket om redusert forstyrrelse også i jaktperioden.
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Krevs at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
<p>Oversiktskart som viser mulige jaktfredningssoner (langs Urarvegen, Uraråjuvet og smal passasje mellom Holmevatn og Store Urevatn). Jaktfredningszone i Steinbuskardet kommer i tillegg (eget kart). Disse mulige jaktfredningssonene er kun ment som forslag/oppfordring, og bør komme som et eventuelt eget frivillig initiativ fra grunneierne selv. Det er viktig at man ser stort og helhetlig på trekkpassasjene i dette området. Eksempelvis er det lite hensiktsmessig med en jaktfredningszone i Steinbuskardet hvis dyr på trekk nord/sør vandrer rett inn nye hindringer i andre</p>	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

viktige og sentrale trekkpassasjer. For at villreinen skal kunne bruke større deler av villreinområdet, er det viktig at dyra har muligheten til å passere relativt uforstyrret gjennom disse smale og sentrale trekkpassasjene i jaktperioden og ellers gjennom året.	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Større begrensninger på jakta
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Rettighetshavere, jegere
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Villreinlag, Villreinnemd

T6.30 (BESTANDSFORVALTNING): SPARE TRADISJONSBÆRERE I RANDSONENE VED Å:

- **ARBEIDE FOR JAKTFRIE SONER I RANDOMRÅDENE GJENNOM RETTIGHETSHAVERES INITIATIV**
- **DIFFERENSIERT MINSTEAREAL OG KORTFORDELING.**

BAKGRUNN:	
Historikk:	Å spare "tradisjonsbærere" i randområdene når nye områder blir tatt i bruk kan føre til økt bruk av randområdene. Redusert jakt i områdene vil også bidra til mindre forstyrrelser, som kan føre til økt bruk. Langsiktig vil økt bruk av randområdene ha en positiv effekt på både opplevelsesverdi, inntekt rettighetshavere og innbetalte fellingsavgifter.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	4
Kritisk periode:	Jaktperioden for villreinjakt
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	I randområder med få dyr, er disse ekstra utsatt for jakttrykk.
TILTAK	
Tiltak:	Spare tradisjonsbærere i randsonene ved å: i. Arbeide for jaktfrie soner i randområdene gjennom rettighetshaveres initiativ ii. Differensiert minsteareal og kortfordeling.
Effekt for villrein:	Øke villreinens arealbruk i randområdene.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1, Bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	Tiltak med å GPS-merke enkeltdyr i randområder Jaktfrie soner/minsteareal/kortfordeling som virkemidler for å spare randområder må sees i sammenheng.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Redusert grunnlag for salg av jaktkort, og dermed mindre inntekter for grunneiere i slike områder.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Rettighetshavere, jegere
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Villreinlag, Villreinnemd

T6.31 (BESTANDSFORVALTNING): JEGERINFORMASJON: INNARBEIDE EN INFORMASJONSSTRATEGI I DEN FEMÅRIGE BESTANDSPLENEN.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Informasjon til jegere kan aldri bli for god, og er svært viktig. Hva gir en informasjon om? I hvilke media/kanaler skal den gis? Hvem gjør hva og når? - Telledata og observasjoner. - Ferdsløp i sårbare område. - Verdien av «tradisjonsbærere» og levende storbukker («trofedyr»). - Verdien av cwd-prøver og veiing av dyr. - Verdien av GPS-dyr og «freding» av disse. - Nytt fra forvaltninga. - mv. Det er flere som etterlyser bedre informasjon fra forvaltningen.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Jegerinformasjon: Innarbeide en informasjonsstrategi i den femårige bestandsplanen.
Effekt for villrein:	Bidra til bedre forvaltning og overvåkning. Imøtekomme behov for informasjon fra brukere av villreinområdene
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1, Bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Følge nøye med på andel registreringer i Hjorteviltregisteret
Kart:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Ressursbruk hos villreinlaget; vil innebære både å utvikle strategien, og å følge den opp.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Rettighetshavere, jegere
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Villreinlag

T6.32 (SKRANTESYKE): VURDERE SPERREGJERDE LANGS E134. - FOR Å FRISKMELDE SETESDALSOMRÅDENE.

BAKGRUNN:	
Historikk:	<p>Det blir i dag gjennomført prøvetaking av felte voksne dyr i alle villreinområder. I forhold til CWD situasjonen med dokumentert smitte på Hardangervidda, blir det i tillegg gjennomført følgende bestandsforvaltningstiltak i SR/SA:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fellingskvoter som innebærer lavere bukkeandel og lavere bestand enn ønskelig. - GPS-merking av villrein, inkludert bukk. - overvåking langs E-134 for å hindre utveksling av villrein mellom Hardangervidda og Setesdal Ryfylke. <p>Til tross for disse tiltakene har dyr krysset fra sør mot nord og motsatt. Det må flere og effektive tiltak til for å motvirke dette. Det er i dag sperregjerder langs riksveg 52 og fylkesvei 50 i Nordfjella. Vurdering av gjerde langs E134 må basere seg på erfaring fra Nordfjella. Gjerde, sammen med et betydelig antall CWD-prøver vil øke sannsynligheten for at en etter hvert kan friskmelde bestanden i SR og SA dersom CWD ikke blir påvist. En kan først da gå over i en «normal» og ønskelig bestandsforvaltning.</p>
Bruk av veien/området:	Utveksling over E134 har skjedd på tross av overvåking og tiltak for å unngå dette.
Målområde i tiltaksplanen:	
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	CWD
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Vurdere sperregjerde langs E134. - for å friskmelde setesdalsområdene.
Effekt for villrein:	Forhindrer smittespredning fra Hardangervidda. Mulig å friskmelde villreinområdene i Setesdalen raskere. Lavere kostnad til overvåking langs E-134. SNO-ressurser kan i stedet brukes til annet arbeid.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1, Bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	CWD-situasjonen
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Ukjent
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Fysisk sperre for andre aktører som beitenæring og allmennheten.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Miljødirektoratet, Mattilsynet

T6.33 (SKRANTESYKE): ØKE CWD-PRØVETAKING VED Å GJØRE DEN OBLIGATORISK

BAKGRUNN:	
Historikk:	Det er i dag en klar oppfordring til jegere om å ta CWD-prøver av felte dyr. I SR/SA er det satt søkelys på å motivere og informere godt om dette. Tallet på prøver har økt for hvert år. I 2022 var andelen felte dyr med prøver 74 % i SA og 82 % i SR. For å få en friskmeldt stamme så fort som mulig bør enn øke prøvetakinga ved å gjøre den obligatorisk. Dette tiltaket bør også sees i lys av CWD-håndteringen som helhet, som innebærer inngripende tiltak i forvaltningen av villreinområdene mht. uttak av bukk, og bestandsstørrelser. Tiltak for å raskere kunne friskmelde villreinområdene bør ha høy prioritet.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	I 2022 var andelen felte dyr med prøver 74 % i SA og 82 % i SR.
TILTAK	
Tiltak:	Øke CWD-prøvetaking ved å gjøre den obligatorisk
Effekt for villrein:	Mulig å friskmelde villreinområdene i Setesdalen raskere.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1, Bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	Dette tiltaket bør også sees i lys av CWD-håndteringen som helhet.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Fører til økt tidsbruk hos jegerne. Ressurser for å rigge et system for obligatorisk prøvetakning
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Rettighetshavere, jegere
Kompenserende tiltak:	
Anbefaling videre prosess:	Skaffe ressurser for å rigge et system for obligatorisk prøvetakning

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Villreinlag
--	-------------

T6.34 (OPPFØLGING OG SAMORDNING AV TILTAK): FÅ PÅ PLESS EN ORGANISERING FOR OPPFØLGING AV TILTAKENE I TILTAKSPLANEN MED ÅRLIG SAMLING I ET FELLES MØTE I FORKANT AV HEIPLANSAMLINGEN.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Viktig med en god organisering for videre oppfølging av tiltaksplanen. Det arrangeres årlig en fysisk Heiplansamling der de fleste aktuelle aktører likevel er samlet. Tanken er at dette kunne være en god anledning for å holde trykket oppe på oppfølging av tiltaksplanen.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Få på plass en organisering for oppfølging av tiltakene i tiltaksplanen med årlig samling i et felles møte i forkant av Heiplansamlingen.
Effekt for villrein:	Høy effekt hvis man klarer å holde trykket oppe på å få gjennomført flest mulig av foreslåtte tiltak.
Kobling til kvalitetsnormen:	Holde trykket oppe på tiltak for å nå målet om minimum gult lys og på sikt grønt lys i planområdet.
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Ressurser til organisering og deltakelse Overnatting for deltakere. Kjørekostnader blir spart ved at de fleste uansett vil delta på Heiplansamlingen.
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statsforvalteren

T6.35 (TRINN 2): UTFASE BRUK AV SALTSTEIN I VILLREINOMRÅDER

BAKGRUNN:	
Historikk:	Saltstein blir brukt i beiteområder for sau, både for mineraltilgang, men også for å holde sauene samlet i et bestemt område. Ved å ta i bruk virtuelle gjerder så vil behovet for

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	saltstein kunne reduseres, og dermed åpner muligheten seg for helt utfasing inne i villreinområdene.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	Barmarkssesongen
Konflikt/forstyrrelse:	Overføring av smitte/parasitter
Driftsregime pr. dato:	Har pr i dag ikke total oversikt over saltsteinplasser i villreinområdene
TILTAK	
Tiltak:	Utfase bruk av saltstein i villreinområder
Effekt for villrein:	Usikker effekt for villreinen. Kan fjerne plasser for smitteoverføring. Til dels store konsekvenser for beitenæring. Kan redusere behovet for utkjøring. Kan øke aktivitet ifbm sank. Tiltaket må ses i sammenheng med
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1 – bestandsforhold (evt overføring av smitte/parasitter)
Sees i sammenheng med:	Andre tiltak som eksempelvis elektroniske bjeller med virtuelle gjerder.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-data til dokumentasjon av evt endret arealbruk hos sauene
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Noen kostnader knyttet til opprydding. Forøvrig er tiltaket direkte lønnsomt. Usikre anslag på kostnader som følge av indirekte effekter (mer tid til sank, innkjøp av e-bjeller mm)
Kostnad for tiltak:	1 000 000
Forslag til finansiering:	Offentlige tilskudd, egeninnsats fra næringa
Negative virkninger av tiltaket:	Kan føre til at sauene sprer seg over et større område
Anbefaling videre prosess:	Skaffe oversikt over hvor det er salteplasser i villreinområdet
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Beitenæringa, Statsforvalteren

T6.36 (TRINN 2): MERKING AV ENKELTDYR I RANDSONEN: FOR Å FREDE MERKEDE DYR OG FOR GPS-DATA

BAKGRUNN:	
Historikk:	Vi vet at bukk bruker randområdene i større grad enn simler. Hovedvekten av dyr som til nå har gått med GPS-sender er simler, og dermed vil man i GPS-data kunne mangle en del dokumentasjon på villreins bruk av randområdene. Ved å merke dyr i slike områder, så vil dette kunne gi oss ny og verdifull kunnskap om arealutnyttelse.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	Unngå merking siste del av drektighetstiden.
Konflikt/forstyrrelse:	GPS-merking utgjør en betydelig belastning både for det enkelte dyret som blir merket, men også for andre dyr som går sammen med dyret på merkingstidspunktet.
Driftsregime pr. dato:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

TILTAK	
Tiltak:	Merking av enkeltdyr i randsonen: for å frede merkede dyr og for GPS-data. Bør vurderes om andre tiltak for å spare dyr i randområdene ikke har tilstrekkelig effekt. Bør uansett inngå i en helhetsvurdering av behov for GPS-merking for å se effekt av tiltak i Setesdal Ryfylke.
Effekt for villrein:	Vil kunne gi oss ny og viktig kunnskap til bruk i forvaltningen av randområdene.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3, Funksjonelle trekkpassasjer og funksjonsområder.
Sees i sammenheng med:	GPS-data for mere sentrale deler av villreinområdet
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av trekkaktivitet/arealbruk i området. Kreves at et antall dyr har funksjonelle GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Dyreetiske hensyn ifm merking.
Kostnad for tiltak:	Grovt overslag viser at hver påsatt sender koster ca kr 30.000.-
Forslag til finansiering:	Forskningsmidler
Negative virkninger av tiltaket:	Redusert dyrevelferd under merking.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	NINA (Norsk institutt for naturforskning)

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

TILTAKSPAKKE 7 – KUNNSKAPSBEHOV

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

ATABLAD

tiltaksplan 7 – Kunnskapsbehov

T7.1: KUNNSKAPSGRUNNLAG VILLREIN OG SAU

BAKGRUNN:	
Historikk:	Det foreligger lite kunnskap om påvirkninger fra sambeiting/arealunnnvikelse sau/villrein. Vi har etter hvert et stort datamateriale fra GPS-merka villrein i våre områder. Det blir også stadig flere sau som slippes på beite med GPS-bjeller. Ønsket er at man ved å sammenstille GPS-data fra både villrein og sau, kan finne ut mer om hvordan villreinen påvirkes av at arealene blir brukt som sauebeite.
Bruk av veien/området:	Årlig blir det sluppet om lag 60.000 sau på beite i Setesdal Ryfylke, men der konsentrasjonen varierer mye mellom områdene. Størst mengde sau finner man i områdene omkring Rosskreppfjorden. Samlet sett genererer beitenæringa betydelig ferdsel i sentrale beiteområder for villrein.
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Juni-september
Konflikt/forstyrrelse:	Lite kunnskap fra før på interaksjoner villrein/sau, så det er usikkert.
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Kunnskap: Beitetrykk - hva er optimalt beitetrykk i SA og SR? Hvordan påvirkes villreinens beitegrunnlag av dagens beitetrykk fra sau? Analysere GPS-data, og ev. andre relevante data, fra samme tid og rom for både sau og villrein for å lære mer om interaksjoner og effekter av interaksjoner, herunder beitetrykk og påvirkning på villrein.
Effekt for villrein:	Vil gi et bedre beslutningsgrunnlag for tiltak.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1 -kondisjon og Delnorm 3
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	GPS-overvåking av arealbruk for både villrein og sau i området. Krevs et gitt antall både villrein og sau har GPS-klaver.
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Anslag 5 000 000 ,-
Forslag til finansiering:	Forskningsmidler
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Forskning, næring
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Mdir, Ldir, Forskning, næring

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

T7.2: ØKE KUNNSKAP OM EFFEKTER OG OMFANG AV SMITTE/OVERFØRING AV PARASITTER/SYKDOM I TILKNYTNING TIL SALTSTEINPLASSER I UTMARKA.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Forskere fra Norsk institutt for naturforskning (NINA), Nord universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Veterinærinstituttet og Høgskolen i Innlandet har funnet ut at salteplasser for sau er viktige smittekilder for spredning av parasitter til villrein. Salt gis i dag som mineraltilskudd og <i>brukes</i> for å lette tilsyn og gjeting og sank av sau på utmarksbeite.
Bruk av veien/området:	Årlig blir det sluppet om lag 60.000 sauer på beite i Setesdal Ryfylke, men konsentrasjonen varierer mye mellom områdene. Størst mengde sau finner man i områdene omkring Rosskreppfjorden.
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	Barmarkssesongen
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Øke kunnskap om effekter og omfang av smitte/overføring av parasitter/sykdom i tilknytning til saltsteinplasser i utmarka.
Effekt for villrein:	Vil gi et bedre beslutningsgrunnlag for tiltak.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1, bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	Kartlegging av saltsteinplasser, automater med oppsamling, Utfasing av saltstein i villreinområder
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Analyse av jordprøver fra saltsteinplasser
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Anslag Kr 5 000 000
Forslag til finansiering:	Forskningsmidler
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Mdir, Ldir, Vet.inst

T7.3: KARTLEGGE SALTSTEINPLASSER I VILLREINOMRÅDENE.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Forskere fra Norsk institutt for naturforskning (NINA), Nord universitet, Sveriges lantbruksuniversitet, Veterinærinstituttet og Høgskolen i Innlandet har funnet ut at salteplasser for sau er viktige smittekilder for spredning av parasitter til villrein. Salt gis i dag som mineraltilskudd og <i>brukes</i> for å lette tilsyn og gjeting og sank av sau på utmarksbeite.
Bruk av veien/området:	Årlig blir det sluppet om lag 60.000 sauer på beite i Setesdal Ryylke men der konsentrasjonen varierer mye mellom områdene. Størst mengde sau finner man i områdene

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	omkring Rosskreppfjorden. Samlet sett genererer beitenæringa betydelig ferdsel i sentrale beiteområder for villrein.
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	Sommer og høst
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	For å få oversikt over antall saltsteinplasser har faggruppa fått på plass en digital kartløsning i Temakart Rogaland. Her kan beitelag innenfor villreinområdene registrere aktive saltsteinplasser. Denne kunnskapen vil være viktig for å kunne estimere kostnader knytta til tiltak rundt saltsteinplassene, men også med tanke på eventuelle forebyggende tiltak.
TILTAK	
Tiltak:	Kartlegge saltsteinplasser i villreinområdene.
Effekt for villrein:	En oversikt over saltsteinplasser vil være et viktig verktøy i beredskapssammenheng og vil sørge for at tiltak kan effektueres raskt ved behov.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1, bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	T7.2
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	100 000.- investering 50 000.- drift og vedlikehold
Forslag til finansiering:	Spleiselag mellom det offentlige og næringa
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Statsforvalter

T7.4: ØKE KUNNSKAPEN OM EFFEKT AV JERV I VILLREINOMRÅDENE: VILLREINHELSE, KOMPENSATORISK/ADDITIV DØDELIGHET, BESTANDSVEKST, FJELLØKOSYSTEM

BAKGRUNN:	
Historikk:	Det har kommet inn flere innspill som gjelder gjeninnføring av store rovdyr i villreinområdene. Gruppa mener det er behov for mer kunnskap om effekter av rovvilt i villreinområdene, og at det mest aktuelle vil være å øke kunnskap om effekt av jerv.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Tiltak:	Øke kunnskapen om effekt av jerv i villreinområdene: villreinhet, kompensatorisk/additiv dødelighet, bestandsvekst, fjelløkosystem
Effekt for villrein:	Økt kunnskap vil gi et bedre beslutningsgrunnlag
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1 - Bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Ressursbruk i forbindelse med utarbeidelse av kunnskapsgrunnlaget.
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Miljødirektoratet, NINA

T7.5: ØKE KUNNSKAPSGRUNNLAG I FORHOLD TIL AT STORE DELER AV VILLREINOMRÅDET I SETESDAL AUSTHEI IKKE BLIR BRUKT AV REINEN

BAKGRUNN:	
Historikk:	Eneste «grå feltet» i kvalitetsnormen. Behov for mer kunnskap. Gjelder både kunnskap rundt dyras bruk av området, og ferdsel i området. Gruppen anbefaler at arbeid med kunnskapsgrunnlaget iverksettes som en del av arbeidet med klassifisering etter kvalitetsnormen.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	4
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	Store deler av villreinområdet, spesielt i sør, blir ikke brukt av villreinen som tidligere.
TILTAK	
Tiltak:	Øke kunnskapsgrunnlag i forhold til at store deler av villreinområdet i SA ikke blir brukt av reinen
Effekt for villrein:	Mer kunnskap om årsakssammenheng vil gi et bedre grunnlag for å diskutere og iverksette målrettede tiltak
Kobling til kvalitetsnormen:	Innhente kunnskap før/under rullering.
Sees i sammenheng med:	Klassifisering etter kvalitetsnormen
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Ressursbruk i forbindelse med utarbeidelse av kunnskapsgrunnlaget.
Forslag til finansiering:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	Forslag om at dette inngår i klassifisering etter kvalitetsnormen.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Forskning og forvaltning

T7.6: IGANGSETTE FERDSLSREGISTERINGER PÅ UTVALGTE STREKNINGER PÅ ANLEGGSSVEIER FOR Å BEDRE KUNNE VURDERE BEHOV FOR TILTAK.

BAKGRUNN:	
Historikk:	I arbeidet med tiltaksplanen har det kommet fram at det mangler kunnskap om omfanget av ferdselen på flere anleggsveier. Foreslåtte tiltak på noen av disse anleggsveiene er anbefalt satt på vent til man får ferdselsregistreringer på utvalgte strekninger.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Igangsette ferdselsregistreringer på utvalgte strekninger på anleggsveier for å bedre kunne vurdere behov for tiltak. Gjelder følgende veier: Setesdal Ryfylke: Veien til Sandvatn (Holmavatn) i Suldal inkl. registrering av syklist. Bruken av båtrampene i Blåsjø + trafikk Oddatjønndammen – Førrevassdammen (ikke aktuelt når vi nå går for bom ved Øvre Moen) Båtutsett fra båtrampa ved Holen kraftverk, Bossvatn i Bykle Båtutsett fra Båtrampa ved Store Urevatn i Bykle. Ferdsl Ormsavatn – Vatnedalsvatnet i Bykle. Anleggsvei opp Blåbergdalen (Røldal – Suldal reguleringen) Anleggsvei til Votnavatn (Røldal – Suldal reguleringen) Anleggsvei Førsvatn – Langesæ (Tokke – Vinje reguleringen) Vei videre frå Breive pumpe (Hovden) + på bru over kanal i Hartevatn. På driftevei langs Langevatn på Ljosland i Åseral Setesdal Austhei: Fylkesvei 3388 Haugen – Lifoss med tilhørende anleggsveier til Øysævatn, Hovatn – Fistøyl - Rauvatn
Effekt for villrein:	Ved bedre kunnskap om hvilke veier som har mest ferdsel, så kan tiltak som hjelper villreinen settes inn der utfordringene viser seg størst. Høy effekt.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 3

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Sees i sammenheng med:	Mange tiltak som er «satt på vent» i mangel på mer kunnskap om ferdselen på flere veier.
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Automatiske ferdselstellere
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Usikkert. Avhengig av omfang. Kostbart utstyr, men ellers arbeidsinnsats for oppfølging og analyser av data
Forslag til finansiering:	Regulanter, Forskningsmidler
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	SVR og/eller NINA

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

TILTAKSPAKKE 8 – OVERORDNET NASJONALT

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

DATABLAD

Tiltaksplan 8 – Overordnet nasjonalt

T8.1: PLIKTIG ORGANISERING AV RETTIGHETSHAVERE GJENNOM FORSKRIFT.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Velfungerende organisering av grunneiere er nødvendig for en god forvaltning av villreinen, diskusjon om tiltak og mulighet for å gjennomføre tiltak. Dette gjelder for eksempel ved utarbeidelse av bestandsplaner, overgangsavtaler, opprettelse av jaktfrie soner. At hele villreinområdet er organisert vil også gi et bedre grunnlag for å kunne nå ut med ensartet og god informasjon om forvaltning og tiltak i hele området. Jf. villaks forvaltning: Pliktig organisering er innført for å gi den lokale forvaltninga tilstrekkelig myndighet til å forvalte fiskebestandene og ta ansvar for sentrale oppgaver som fangstrapportering, oppsyn, kultivering, bestandsovervåkning og regulering av fisket, og for å lette samarbeidet mellom offentlig og lokal forvaltning.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	Pr. januar 2019 representerte medlemmer i Setesdal Ryfylke og Setesdal Austhei villreinlag henholdsvis 60% og 70 % av tellende areal.
TILTAK	
Tiltak:	Pliktig organisering av rettighetshavere gjennom forskrift.
Effekt for villrein:	Rettighetshavere i hele villreinområdet vil være med å ta avgjørelser i forvaltninga. Dette vil styrke den lokale villreinforvaltningen, og gi en mer presis bestandsforvaltning. Høy organiseringsgrad gjør at tiltak en kommer til enighet om enklere vil kunne gjennomføres.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1 - bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Medføre merkostnad for i dag uorganiserte rettighetshavere å betale medlemsavgift i villreinlaget. Saksbehandling i forbindelse med innføring av tiltaket hos ansvarlig aktør (Miljødirektoratet) vil ha en kostnad i form av ressursbruk. Mindre grad av frivillighet i forvaltningen. Fordeler med dagens ordning er at den er frivillig. Ulemper med dagens ordning er at den fungerer etter "solidaritetsprinsippet". Dette er sårbart, og kan også oppleves som urettferdig ved at som ikke er med slipper unna både jobben og kostnaden. Områder som ikke er medlem har ingen til å målbære sine interesser. En del mener medlemskap i villreinlagene er for

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	dyrt. Det bør vurderes om det skal være mindre kostbart å være med. Flere organiserte vil delvis oppveie for tapte kostnader grunnet redusert deltakelsesavgift. Tiltaket anbefales, og gruppa mener dette vil være en betydelig styrke i fremtidig forvaltning av villreinen.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Medføre merkostnad for i dag uorganiserte rettighetshavere.
Anbefaling videre prosess:	En plikt til organisering må følge av lov/forskrift. Dette er gjort i norske lakseelver. Her finnes det hjemmel i lakse- og innlandsfiskeloven § 25 om pliktig organisering. Usikker på om det finnes hjemmel pr. i dag for pliktig organisering som her foreslått, da det ikke er utdypet i villloven eller hjortviltforskriften. Dette må MiD jobbe videre med.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Miljødirektoratet

T8.2: ØKONOMI. VILLREINOMRÅDET TILDELES ET FAST ÅRLIG TILSKUDD FOR Å SIKRE AT KJERNEOPPGAVENE KAN GJENNOMFØRES

BAKGRUNN:	
Historikk:	En fast pott per år vil gi større forutsigbarhet, og mulighet til å samle opp midler over flere år. Slik vil man også kunne etablere en "buffer" som grunnlag for å utføre vintertellinger. Vintertellinger er krevende og kostbare å få gjennomført. Dagens ordning med tildeling av midler fra fellingsavgifter etter søknad forutsetter at tilskuddet brukes innenfor inneværende år, med mulighet for å søke om overføring av midlene til neste år dersom de ikke blir brukt. En fast sum vil også gjøre det enklere for villreinlaget å planlegge for/ha en kontinuitet i aktiviteter som informasjonsvirksomhet.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	Merk at: Setesdal Ryfylke inngår i nasjonalt overvåkningsprogram, Setesdal Austhei gjør ikke det: dette har betydning for utføring av tellinger. Økonomien til villreinlaget er ikke rigget for store kostnader slik som helikopterflyving i forbindelse med tellinger, og er avhengig av tilskudd for å kunne utføre dette. Dagens system der en stor del av finansieringen er fellingsavgifter kan medføre at det i år/perioder ikke er finansiering til å utføre kjerneoppgavene. Sannsynligvis kan mye løses med en annen modell for tildeling av fellingsavgifter.
TILTAK	
Tiltak:	Villreinområdet tildeles et fast årlig tilskudd for å sikre at kjerneoppgavene kan gjennomføres
Effekt for villrein:	Større forutsigbarhet i økonomi vil gi Villreinlaget mulighet til å bedre planlegge og gjennomføre kjerneoppgavene, og planlegge og bedrive informasjonsaktivitet.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1 - bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	Bestandstillinger, innarbeide informasjonsstrategi i bestandsplan
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Krever ressurser for å gjennomgå finansieringsmodellen. Kan medføre en høyere årlig utbetaling i snitt til villreinlaget.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	Det er behov for en tydeligere spesifisering og avklaring av kjerneoppgavene, med tydelig ansvarsfordeling av oppgavene. Spesielt med tanke på rolle- og ansvarsfordeling for tellinger/datainnsamling mellom NINA og villreinlagene. En avklaring av ansvar og oppgavefordeling er en forutsetning for å kunne fastsette en fast årlig bevilgning til villreinlagets oppgaver.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Miljødirektoratet

T8.3: VURDERE Å INNFØRE ET HJEMMELSGRUNNLAG (HJORTEVILTFORSKRIFTEN) SOM GJØR DET MULIG MED STØRRE GRAD AV LOKAL BESTANDSFORVALTNING PÅ VILLREINEMNDSNIVÅ.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Vurderer at man i første omgang tar utgangspunkt i frivillighet mht. tilpasning av jaktutøvelse for å redusere forstyrrelser hos reinen. Dette bør evalueres etter noen år, og herunder også vurderes om strengere virkemidler er nødvendig. Parallelt med dette bør det vurderes nærmere behov for å innføre et hjemmelsgrunnlag som gjør det mulig med større grad av lokal bestandsforvaltning, på villreinemnds nivå.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	Det er noe usikkerhet rundt behovet for å redusere forstyrrelse av jaktutøvelse: Stort sett er det lite jaktpress i SA/SR i den forstand at dyra ikke blir jakta på hele tiden. Reinen har rolige perioder også i jakttiden. Vær og vind er med på å regulere jaktintensitet. Vindretning har mye å si for hvordan dyra (og dermed jegeren) fordeler seg i landskapet. Og mye vær (tåke, regn, vind) fører til færre jegere i felt.
TILTAK	
Tiltak:	Vurdere å innføre et hjemmelsgrunnlag som gjør det mulig med større grad av lokal bestandsforvaltning på villreinemnds nivå.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	<p>Dette for å gi større mulighet for lokal tilpassing som kan redusere jakta sin totale forstyrrelse og belastning på villreinen.</p> <p>Det kan da vurderes om villreinnemnda gis myndighet som gjør det mulig å</p> <ul style="list-style-type: none"> - tilpasse jakttid innenfor den ramma som det blir åpna for jakt (dato og klokkeslettbegrensing/nattefredning) - jaktfrie soner, t.d. i randområder,
Effekt for villrein:	Større grad av iverksetting av lokale tiltak for å begrense forstyrrelser fra jakt.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1 - bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	Tiltak BF 8
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Mer begrensninger på jakta.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Miljødirektoratet

T8.4: FREDE GPS-MERKEDE DYR FRA JAKT

BAKGRUNN:	
Historikk:	Jegerne i SR og SA blir i dag oppfordret til å ikke skyte rein med GPS-halsbånd, men felling av GPS-merkede dyr forekommer likevel. Gruppen mener derfor at det er nødvendig med sterkere virkemidler for å forhindre at GPS-merka dyr blir skutt, og anbefaler at å skyte villrein med GPS-sender blir ulovlig. Merkeaktiviteten er et forstyrrelses-element som man prøver å begrense i mest mulig grad.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	Jaktperioden
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Frede GPS-merkede dyr fra jakt
Effekt for villrein:	Å spare GPS-merkede dyr begrenser forstyrrelser og reduserer kostnad ved ny merkeaktivitet. Mer igjen for innsatsen ved merking ved at ingen dyr går tapt til jakt.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1 - bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	Tiltak BF 14:
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Tilstedeværende jaktoppsyn
Kart:	

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Mer begrensninger på jakta.
Kostnad for tiltak:	
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Jegere, rettighetshavere.
Anbefaling videre prosess:	Hjemmelsgrunnlag mangler. Må jobbes med av MiD.
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Miljødirektoratet.

T8.5: KONTROLLKORTENE FOR DATAINNSAMLING I FORBINDELSE MED JAKT GJØRES ELEKTRONISKE, MED PLIKTIG REGISTRERING AV UTVALGTE DATA.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Innsamling av data fra jegere etter jakta har vært utfordrende over tid. Dette både med tanke på sein innlevering av kort/registering i «Sett og skutt», men det har også vært mangelfullt ift viktige data for forvaltningen
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Kontrollkortene for datainnsamling i forbindelse med jakt gjøres elektroniske, med pliktig registrering av utvalgte data
Effekt for villrein:	En sikrer at opp imot alle jegere (etter en innkjøringsperiode) vil levere inn viktig informasjon fra jakten på en rødlistet art. Økt datamengde og kvalitet på data vil være positivt for forskning, overvåking, adaptiv forvaltning generelt og CWD-tiltak spesielt.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1 - bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	Tiltak BF 14: Intensivert info-arbeid for å øke innlevering av data og prøver
Overvåking (type og viktighet; høy, middel, lav):	
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	For jegere som ikke er «digitale» vil det medføre noe merarbeid.
Kostnad for tiltak:	Kostnad i form av ressursbruk knyttet til utvikling av app.
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Jegere, rettighetshavere.
Anbefaling videre prosess:	Forslag: Det elektroniske kortet (App) inneholder pliktige rubrikker for: 1. GPS posisjon for det felte dyret. 2. Slaktevekt (gjelder kalv). 3. Innlevert CWD prøve (gjelder voksne dyr) EVT. 4. Bilde av det felte dyret. Manglende utfylling vil lyse rødt i App'en og vil bli fulgt opp i etterkant.

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Miljødirektoratet.
--	--------------------

T8.6: INTENSIVERT INFORMASJONSARBEID OPP MOT JEGERNE FOR Å ØKE INNLEVERING AV DATA OG PRØVER.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Man kan alltid bli bedre på informasjon. Tilgang på data og prøver er avgjørende for forvaltning og forskning, og her har våre villreinområder en vei å gå. Bedre informasjon opp mot jegerne kan sees på som et enkelt, men forhåpentligvis fungerende tiltak.
Bruk av veien/området:	
Målområde i tiltaksplanen:	Alle
Kritisk periode:	I forkant av jakta, men viktig at resultater blir kunngjort i etterkant.
Konflikt/forstyrrelse:	
Driftsregime pr. dato:	
TILTAK	
Tiltak:	Intensivert informasjonsarbeid opp mot jegerne for å øke innlevering av data og prøver
Effekt for villrein:	Ytterligere økt informasjonsarbeid vil kunne øke innleveringen av data og prøver.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1 - bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	Sees i sammenheng med BF 5.3
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	
Kostnad for tiltak:	Økt ressursbruk hos de aktører som bedriver informasjonsarbeid
Forslag til finansiering:	
Negative virkninger av tiltaket:	Berørte parter: Jegere, rettighetshavere.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	Miljødirektoratet.

T8.7: KRAV OM PARASITTKONTROLL I KSL ELLER LOVPÅLAGT PARASITTKONTROLL FØR BEITESLIPP AV HUSDYR I VILLREINOMRÅDER.

BAKGRUNN:	
Historikk:	Kvalitetssystem i landbruket – KSL er bondens eget verktøy for internkontroll og kvalitetssikring. Gjennom KSL kan bonden enkelt sjekke at drifta er i tråd med norske lover, forskrifter og krav fra næringa. Følges KSL kan råvarene sendes videre med trygghet fra bonde, via varemottaker, industri, dagligvare og helt fram til forbrukeren. Det er bl.a et

Vedlegg:

Datablad/utfyllende informasjon for hvert tiltak – Utkast til tiltaksplan for Setesdalsheiene

	krav om godkjent KSL-revisjon for at bondens varer kan stemples «Nyt Norge».
Bruk av veien/området:	Det slippes årlig om lag 60 000 sauer på beite i Setesdal Ryfylke.
Målområde i tiltaksplanen:	5
Kritisk periode:	Barmarksperioden
Konflikt/forstyrrelse:	Villreinen har allerede mange utfordringer, så en evt overføring av parasitter/smitte fra sau vil gjøre situasjonen enda verre for villreinen.
Driftsregime pr. dato:	Parasittkontroll har så mye å si for produksjonen at det slippes knapt nok sau på beite som ikke er behandlet. Dokumentasjon på dette er det likevel ikke alle som har, da det pr. i dag ikke foreligger noe krav om dette.
TILTAK	
Tiltak:	
Effekt for villrein:	Kan ha en forebyggende effekt. Ellers er det en del usikkerhet da de aller fleste sauer og lam parasittbehandles før beiteslipp i dag.
Kobling til kvalitetsnormen:	Delnorm 1 - bestandsforhold
Sees i sammenheng med:	
Overvåkning (type og viktighet; høy, middel, lav):	Prøvetaking av felte dyr
Kart:	
KOSTNAD/KONFLIKT:	
Konsekvenser/konflikter:	Antar at konsekvensene av et slikt tiltak for næringa små, ettersom de fleste dyr allerede parasittbehandles. Det er i næringas interesse å slippe sunne og friske sauer på utmarksbeite.
Kostnad for tiltak:	Ansalg 1 mill + 100 000.- i drift
Forslag til finansiering:	Offentlige tilskudd, egeninnsats fra næringa
Negative virkninger av tiltaket:	Kostnader knytta til informasjonsarbeid. Kan også bli betydelige kostnader for forvaltninga hvis dette skal følges opp av det offentlige.
Anbefaling videre prosess:	
Forslag til ansvarlig for gjennomføring:	LMD